

Ingrid Krall, Kristi Saarso, Elle Sõrmus

ÕPETAJARAAMAT

○○○ VENE ÕPPEKEELEGA KOOLILE

Üks tark teeb rohkem kui sada rumalat

8_o klass

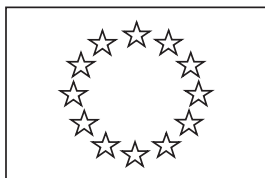
Ingrid Krall, Kristi Saarso, Elle Sõrmus

Eesti keele õpetajaraamat vene õppekeelega kooli

8. klassile

Tallinn 2004

Selle materjali väljaandmist toetab Euroopa Liit.

Euroopa Liidu PHARE
eesti keele õppe programm
European Union PHARE
Estonian Language
Training Programme

Retsensendid: Tiina Kikerpill, Merike Kõrven
Autorid: Ingrid Krall, Kristi Saarso, Elle Sõrmus
Metoodilise üldkontseptsiooni autorid: Leelo Kingisepp, Piret Kärtner
Toimetaja: Kaia Alasi
Kujundus: Reklaamiagentuur Hunt
Illustratsioonid: A Film Eesti, Reet Mängel-Juuse
Fotod: Toomas Volkmann

Eesti keele õpetajaraamat vene õppekeele kooli 8. klassile

Tallinn, 2004

Kirjastus Ilo

Madara 14, 10612 Tallinn
www.ilo.ee

Reklaamiagentuur Hunt

Faehlmanni 6, 10125 Tallinn
www.hunt.ee

© Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus

® Integratsiooni Sihtasutus

Kõik õigused kaitstud. Ilma autoriõiguse omaniku eelneva kirjaliku loata pole lubatud ühtki selle raamatu osa paljundada ei elektroonilisel, mehaanilisel ega muul viisil.

ISBN 9985-594-6

Hea eesti keele õpetaja!

Ingrid Kralli, Kristi Saarlo ja Elle Sõrmuse 8. klassi eesti keele õppekomplekt on valminud Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutuse tellimusel ja Euroopa Liidu PHARE eesti keele õppe programmi toetusel. Aastatel 2001–2004 koostati kuus samalaadse ülesehitusega õppekomplekti muukeelse kooli teise ja kolmanda kooliastme jaoks.

Igasse komplekti kuuluvad:

- õpik
- töövihik
- 2 CD-plaati helilindistustega ja õpetajaraamat

Üldist

Õppekomplektide koostamisel lähtusid autorid PHARE programmi poolt välja töötatud üksikasjalikust konkursijuhendist, mis komplekti koostamisel nägi ette järgmisi põhimõtteid:

- Õppekomplektid lähtuvad oma teemadevalikul II ja III kooliastme riiklikust ainekavast.
- Õppekomplektides integreeritakse keeleõppega õppevaldkondi (loodusõpetus, inimese- ja kodanikuõpetus, matemaatika, muusika, tööõpetus, kehaline kasvatus, ajalugu, kolmandas kooliastmes ka geograafia ja bioloogia) ja läbivaid teemasid (meedia ja arvutiõpetus).
- Õppekomplektid toetavad põhihariduse riiklikus õppekavas esitatud pädevuste omandamist (õpipädevus, orienteerumispädevus, väärtuspädevus, tegevuspädevus, enesemääratluspädevus).
- Õppekomplekt lähtub kommunikatiivsest lähenemisviisist keeleõppele (autentsete tekstide kasutamine, osaoskuste õpetamine, toimetulek keelekeskkonnas).
- Õppekomplekt tähtsustab keelt kui vahendit ja on üles ehitatud võimalikult autentsele keeleainesele (ajaleheartiklid, lindistatud kõnekeel, ilukirjandus). Välditud on spetsiaalselt õpiku jaoks kirjutatud tekste (nt autori koostatud pikemad lugemistekstid). Autentseid tekste on kohandatud õpetamisesmäärke ja vastavat keeleoskuse taset silmas pidades.
- Õppekomplekt võimaldab enam-vähem võrdselt õpetada erinevaid osaoskusi (lugemine, kirjutamine, kuulamine, kõnelemine). Osaoskuste õpetamist toetab grammatika õpetamine ja sõnavara järk-järguline suurendamine.
- Grammatika õpetamisel kasutatakse nii deduktiivset (õpilane rakendab keelereeglit õigete vormide moodustamiseks) kui ka induktiivset (õpilane tuleb näidete varal ise reeglid) lähenemisviisi.
- Materjal annab juhiseid iseseisvaks tööks, kusjuures rõhuasetus on võõrkeele õppimise strateegiate kujundamisel.
- Õppematerjal on eakohane, õpilasekeskne ja huvipakkuv nii poistele kui ka tüdrukutele.
- Õppekomplekt on orienteeritud keele õppimiseks olemasolevat keelekeskkonda kasutades (nt sisaldab harjutusi, mis suunavad õpilasi keelekeskkonnas suhtlema, jälgima eestikeelseid telesaateid, otsima infot internetist ja ajakirjandusest).
- Õppekomplekti eri osad (õpik, töövihik, helimaterjal) toetavad üksteist.
- Õppematerjal on läbivalt eestikeelne.

Õppekomplekti osade kirjeldus

Õpik

Õpik on õppekomplekti kõige olulisem ja mahukam osa. Õpiku alguses on sisujuht, milles on esitatud õppeteema, õpitavad osaoskused (lugemine, kuulamine, kirjutamine, rääkimine) ja grammatikaosa(d), mida selle teema all käsitletakse. Sama info kordub õppeteemade päistes, kus on näidatud, mida õppija tsükli lõpus eeldatavasti teab ja oskab. Õpiku lõpus on kuulamistekstide ära kirjutused ja eesti–vene sõnastik. Õpiku sisekaantel on Eesti ja Euroopa kaart.

Õppetsüklite ülesehitus on sarnane ja lähtub järgmistest põhimõtetest:

- Iga õppetsükkel keskendub kindlale teemale. Õpikulehtede ülaservas on alati ära näitatud teema number ja pealkiri.
- Õppetsükli alguses on alati häälestusülesanne, mis on märgistatud pealkirjaga "Sissejuhatav ülesanne". See ülesanne toetub tavaliselt õppijate varasematele teadmistele ning ei ole oma mahult pikk ega aeganõudev.
- Igas teemas on üks või mitu lugemisteksti, mis avavad teema põhisisu mingist aspektist. Lugemistekstides esitatakse enamasti autentset keelematerjali (ajalehed, sildid, kasutamishendid, populaarteaduslik kirjandus, ilukirjandus jne).
- Lugemisülesanded arendavad erinevaid lugemisstrateegiaid (nt info otsimine tekstist, teksti sisu üldine mõistmine jne). On püütud järgida põhimõtet, et lugemistekstiga kaasneks mitu ülesannet: lugemiseelne, lugemisaegne ja lugemisjärgne ülesanne.
- Igas tsükli on spetsiaalselt selle õppekomplekti jaoks lindistatud, teemast lähtuvad helimaterjalid, millest umbes pooled on kas autentset või poolautentset tekstid (nt rollikaartidega lavastatud dialoogid, intervjuud) ja pooled näitlejate ning diktorite poolt sisseloetud tekstid.
- Kuulamisülesanded arendavad erinevaid kuulamisstrateegiaid (info leidmine tekstist, kuuldu põhisisu mõistmine jmt).
- Kõnelemisülesanded suunavad õppijat ennast erinevates olukordades õigesti ja korrektselt väljendama. Kõnelemisülesannete juurde on sageli lisatud värvilisel taustal kõneväljendid, mis õppijat rääkimise juures abistavad. Kõnelemist ettevalmistavad ülesanded (drillimine) ja kõnelemisülesanded on püütud viia tasakaalu.
- Kirjutamisülesanded on koostatud nii, et õppijad omandaksid mitmesuguste tekstide koostamise põhimõtted (kirjad, teated jms).
- Osaoskusi arendavad ülesanded on üles ehitatud lähtuvalt teemast ja õppetunni eeldatavatest tulemustest.
- Teises kooliastmes esitatakse uusi grammatikateemasid põhiliselt tabelite ja näitelause kujul. Kolmandas kooliastmes on esitatud juba ka grammatikareeglid koos näidetega. Uus õpitav grammatikateema on alati värvilisel taustal.
- Grammatika harjutamist on püütud ühendada kõnelemise ja kirjutamise harjutamisega. Süsteemsete

grammatikateadmiste omandamiseks on soovitatav kasutada vastava grammatikateema käsitlemise juures lisamaterjalina EL PHARE eesti keele õppe programmi toetusel ilmunud "Grammatika seinatabeleid" koos "Õpetaja tabeliraamatuga" (vt soovitusliku kirjanduse nimekiri).

- Uus õpitav sõnavara on esitatud raami sees. Teises kooliastmes on nimisõnadest välja kirjutatud nimetav, omastav ja osastav, ning tegusõnadel ma-infinitiiv ja kindla kõneviisi ainsuse esimene pööre. Liitsõnade puhul on kaldkriipsuga näidatud ka sõnade liitumiskoht. Kolmandas kooliastmes on esitatud vaid sõnade muutelõpud, v.a. laadivahetuslike sõnade puhul, mis on õppija töö lihtsustamiseks välja kirjutatud.

- Uute sõnade juurde on püütud lisada ka ülesandeid, mis õpetavad õppijaid eri viisil sõnu meelde jätma (grupeerimine, seoste loomine jms).

- Iga teema lõpetab nn keelekeskkonna ülesanne, mille täitmise käigus saab õppija keelekeskkonnas või keelekeskkonnale sarnases situatsioonis demonstreerida teema käsitlemise ajal omandatud keeleteadmisi ja -oskusi. 4.–8. klassini on sellised ülesanded ka vastava pealkirjaga tähistatud.

CD-plaadid helimaterjaliga

Iga õppekomplekti juurde kuulub kaks heliplaati. Plaatidele on salvestatud õppekomplektis kasutatav kuulamismaterjal. Kuulamismaterjal on loodud ja esitatud järgmistest põhimõtetest lähtuvalt:

- Tekstide järjekord plaadil vastab õpiku ja töövihiku ülesehitusele. Iga teksti ees on järjekorranumber (järgarvude õppimiseks kuuleb õppija lindilt järjekorranumbrit järgarvuna, kuulamistekstide ärakirjutustes on numeratsioon esitatud põhiarvudena). Numeratsioon on läbiv läbi kahe plaadi, õpetaja leiab tekstide numbrid nii plaadiümbriselt kui plaadilt.

- Lause- või sõnahaaval kuulamist eeldavate tekstide puhul on kuulatavad üksused üksteisest "kõllidega" eraldatud. Kuulamistekstide ärakirjutustes on sellised lõigud paigutatud üksteise alla ja märgitud täppidega. Kui sama kuulamisteksti sees on mitu lühemat teksti, siis on need samuti üksteisest "kõllidega" eristatud ja ärakirjutustes tähistab iga kuulatavat lõiku rooma number. "Kõllide" pikkus võimaldab õpetajal pärast selle kuulmist CD-plaat seisata ja ilma teksti kaotamata uuesti käivitada.

- Kuulamistekstides kasutatud numbrid on ärakirjutustes õppija abistamiseks ära toodud sõnadega (v.a aadressid).

- CD-plaat on kokku pandud nii, et kogu kuulatav materjal mahuks ka 90-minutilise helilindi peale, et oleks vajaduse korral võimalik õppijatele kodus kuulamiseks koopiaid teha.

- Kõik tekstid lähtuvad õpitavatest teemadest ja on lindistatud spetsiaalselt selle õppekomplekti jaoks.

- Õppijad kuulevad peamiselt monoloogilist ja dialoogilist kõnet. Autentseid kuulamistekste ei ole oluliselt adapteeritud (st alles on jäetud kõik see, mis iseloomustab spontaanset kõnet: kordused, parasiitsõnad, alguse ja lõputa laused, ebakorrektned sõnajärg), küll on aga kõnest välja lõigatud otsesed grammatilised eksimused. Helimaterjali sisse jäänud vigase või kõnekeelse väljendi järel on ärakirjutuses nurksulgudes esitatud õige vorm.

- Kuulamismaterjali hulgas on spetsiifiline ülesandetüüp, nn räppülesanne, mis põhineb professor Toom Õunapuu süsteemist lähtuvaltel sõnasarjadel. Iga muusikalise taustaga (mõnikord ka ilma) räpp esitab samamoodi muutuva sõnaderühma, kusjuures nimisõnade puhul on ära toodud nimetav, omastav ja osastav, ning verbide puhul ma-tegevusnimi, da-tegevusnimi ja kindla kõneviisi oleviku ainsuse esimene

pööre. Sõnade puhul, kus ainsuse esimest pööret ei moodustata, on esitatud ainsuse kolmas pööre, nt sajab). Räppide tekstid on ära toodud töövihikus teema viimaste ülesannetena.

- Sõnarühmad, mida räppides esitatakse, on järjestatud nii, et teises kooliastmes on põhiliselt ilma astmevahelduseta sõnatüübid ja kolmandas kooliastmes keerukamad (astmevahelduslikud) sõnatüübid. Sõnade valik ei ole üldjuhul seotud õpitava teemaga.

- Iga räpi muusikaline taust kordub pärast diktoriteksti lõppemist, nii et õppija saab sõnu samas rütmis uuesti järele korrata. Seda muusikalist tausta võib kasutada ka teiste samamoodi muutuvate sõnade vormide õppimiseks (näiteks on 9. klassi töövihikus paljude räppide lõpus toodud valik veel samamoodi muutuvaid sõnu). Lähtutud on eeldusest, et kui õppija kordab sarnaselt muutuvaid sõnu muusika rütmis, siis kinnistuvad need muutevormid paremini.

- Õppetsüklites kuulatavad laulud on iga klassi teise heliplaadi lõpus, kuigi neile viitavad ülesanded on tsüklite sees laiali.

Töövihik

Töövihik kuulub õpiku juurde ja on, nagu õpikki, üles ehitatud teemade kaupa. Uue teema algust tähistab lehe parempoolses ülemises nurgas olev suur number. Töövihiku lehtede ülaservas on alati ära näidatud teema number ja pealkiri.

Töövihiku koostamisel on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- Töövihik sisaldab ülesandeid õpikus õpitud grammatika ja sõnavara kinnistamiseks ning ka kuulamis- ja kirjutamisülesandeid.
- Mõne klassi töövihikus on ka lisalugemistekste, mida võib lugemiseks soovitada tugevamatele õpilastele.
- Keerukamate töövihikuülesannete vastused on ära toodud õpetajaraamatus.

Õpetajaraamat

Õpetajaraamat on üles ehitatud vastavalt õpiku õppeteemadele. Iga õppetsükli ees on ära toodud õppetsükli lühikirjeldus ja eesmärgid osaoskuste kaupa. Sellele järgnevad kommentaarid kõikide õppetsükli ülesannete kohta. Õpetajaraamatu lõpus on kahte tüüpi paljundamiseks mõeldud töölehed:

- töölehed, mis on mõeldud paaris- või rühmatööks (nt rollikaardid, küsimustikud intervjuu-
miseks), kuulamisega seotud lünkülesanded, lauamängud, sõnakaardid jms;
- töölehed, mis on mõeldud tähtpäevadega seotud temaatiliste tundide läbiviimiseks.

Õpetajaraamatu koostamisel on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- Ülesande kommentaar on üles ehitatud nii, et enamasti on ära toodud ülesande eesmärk, keerukamate ülesannete puhul ka ülesande töökäik. Õpetaja töö lihtsustamiseks on mõnikord ära toodud ka ülesannete õiged vastused.
- Teemaga sobivad lisaülesanded on ära toodud kas kogu tsükli lõpus või vastava ülesande juures.
- Õpetajaraamatus ei korrata põhjalikult juba varem ilmunud eesti keele kui teise keele õpetamise metoo-

dilisi nõuandeid. Lähtutakse eeldusest, et töös sõnavara ja grammatika ning osaoskuste õpetamisel juhendub õpetaja EL PHARE eesti keele õppe programmi toetusel ilmunud keeleõpetaja metoodikavihikute sarja raamatutest (vt soovitusliku kirjanduse nimekiri).

• Õpetajaraamatu esimene trükk on visandlik ja kuulub täiendamisele ning parandamisele, lähtudes kasutajate ettepanekutest. **Parandusi ja täiendusi ning küsimusi ootab Kirjastus Ilo aadressil Madara 14, 10612 Tallinn, e-mail: ilo@ilo.ee kuni 10. maini 2005.**

Soovituslik kirjandus

Keeleõpetaja metoodikavihikud

- Asser, H., Küppar, M. Võõrkeeletunni planeerimine ja ülesehitus. Tallinn 2000
- Kingisepp, L., Sõrmus, E. Ülevaade võõrkeeleeõppe meetoditest. Tallinn 2000
- Kärtner, P. Kuulamisoskuse arendamine. Tallinn 2000
- Kärtner, P. Kirjutamisoskuse arendamine. Tallinn 2000
- Kärtner, P. Lugemisoskuse arendamine. Tallinn 2000
- Kärtner, P. Kõnelemisoskuse arendamine. Tallinn 2000
- Saarso, K. Sõnavara õpetamine. Tallinn 2000
- Krall, I., Sõrmus, E. Eesti keele grammatika õpetamise võimalusi. Tallinn 2000
- Maisla, D. Vigade parandamine. Tallinn 2000
- Peterson, E. Video võõrkeeletunnis. Tallinn 2000
- Kikerpill, T., Kingisepp, L. Keelekeskkond võõrkeeleeõppe toetajana. Tallinn 2000

Grammatikatabelid

- Metslang, H., Tomingas, S., Vare, S., Õispuu, J. Õpetaja tabeliraamat. Tallinn 2000
- Metslang, H., Tomingas, S., Vare, S., Õispuu, J. Eesti keele grammatika seinatabelid. Tallinn 2000

Eestimaa piltkaardid

- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Eestimaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Harjumaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Hiiumaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Ida-Virumaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Jõgevamaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Järvamaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Läänemaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Lääne-Virumaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Põlvamaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Pärnumaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Raplamaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Saaremaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Tartumaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Valgamaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Viljandimaa piltkaart. Tallinn 2003
- Ehrlich, Ü., Kiho, T., Kingisepp, L. jt. Võrumaa piltkaart. Tallinn 2003

Aastatel 2000–2004 varustas EL PHARE programm muukeelsete koolide raamatukogud kõikide ülaltoodud soovitatava kirjanduse nimekirjas olevate materjalidega.

Eesmärk on tutvustada kooliriietuse kohta eri aegadel kehtinud nõudeid ning innustada õpilasi arutlema riietuse sobivuse üle. Arendatakse oskust väljendada põhjust ja tagajärge. Süvendatakse sõnaloo meoskust: moodustatakse sõnu *line*-liite abil.

LUGEMINE

- Loetakse värvide mõju kirjeldavaid tekste ja tekste, mis tutvustavad õpetaja riietusele aegade jooksul esitatud nõudeid. Töövihikust loevad õpilased eri ajastute moodi käsitlevat teksti. Tähelepanu pööratakse otsiva lugemise oskuse arendamisele.

RÄÄKIMINE

- Õpilased kirjeldavad sobivat ja sobimatut riietust ning koolimoe muutumist aja jooksul.
- Arendatakse võrdlemis- ja põhjendamisoskust.

KUULAMINE

- Arendatakse oskust leida kuulamistekstist oluline teave. Võrreldakse oma seisukohta kuulduga.

KIRJUTAMINE

- Loetu põhjal lõpetatakse laused, kirjeldatakse pilti, põhjendatakse oma arvamust ja täidetakse tabel.

GRAMMATIKA

- Õpitakse lauses väljendama põhjust ja tagajärge sidendite *sest*, *sellepärast*, *selleks et* ja *seetõttu* abil. Õpitakse moodustama omadussõnu *line*-liite abil.

SÕNAVARA

- Arendatakse sõnaloo meoskust. Õpitakse teemakohast sõnavara.

○ SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Eesmärk on häälestada õpilased käsitletavale teemale. Õpilased vastavad isikliku kogemuse ja sümpaania põhjal ning seetõttu ei ole ülesandel ainuõigeid vastuseid.

○ LUGEMINE

2. Sobitusülesanne, mille eesmärk on laiendada sõnavara ja valmistuda järgmisteks ülesanneteks.

- Kui õpilased ei ole suutelised iseseisvalt värvi selle mõjuga sobitama, võib õpetaja anda neile vihjeid, nt *Pane silmad kinni ja kujuta ette, et vaatad suurt kimpu saialilli/päevalilli/nelke vms. Mida sa tunned?*
- Ülesande võti on selles, et värvi mõju on kirjutatud selle värviga.
- Ülesande täitmise kontrollimiseks tehakse ühistöö. Vale vastuse korral võib lasta õpilasel põhjendada, miks tal tekkis õige/vale assotsiatsioon. Tugevama rühma puhul võimaldab ülesanne arendada loomulikku vestlust.
- Ülesande teises osas peavad õpilased näitelause alusel põhjendada oma seisukohta, tuginedes esimeses osas saadud teadmistele.

○ SÕNAVARA

3. Ülesande eesmärk on valmistada õpilasi ette tööks tekstiga. Vajaduse korral võib ülesande anda kodutööks.

○ LUGEMINE

4. Ülesanne koosneb kahest osast.

- Esimene osa arendab libiseva lugemise oskust. Loetu põhjal valivad õpilased tekstile pealkirja ning põhjendavad valikut. Kui õpilastele ei meeldi ükski õpikus pakutud pealkiri, võivad nad pakkuda pealkirju iseseisvalt. Pealkirjad võib sel juhul kirjutada tahvlile. Hiljem võib pealkirju muuta või detailsema lugemise käigus valida tahvlilt teksti kõige paremini iseloomustava pealkirja.
- Ülesande teine osa on detailne lugemine, mille käigus leiavad õpilased küsimustele vastused. Õpilased võivad kirjutada vastused vihikusse.

○ KIRJUTAMINE

5. Ülesande eesmärk on detailne töö tekstiga. Laused kirjutatakse vihikusse.

○ RÄÄKIMINE

6. Eesmärk on kinnistada ja kasutada sõnavara. Õpilased peavad piltidel olevate isikute välimust iseloomustama näidise järgi. Õpilasi tuleb innustada seisukohta avaldama.

○ GRAMMATIKA. Põhjuse ja tagajärje väljendamine

7. Grammatikaosa õpetab väljendama põhjust ja tagajärge. Õpilased võivad esitatud sõnadega ise lauseid moodustada, õpetaja parandab vastuseid vajaduse korral.

- Grammatikaosa aitavad kinnistada töövihiku ülesanded 1, 9 ja 10.

○ RÄÄKIMINE

8. Ülesande eesmärk on veel kord aktiveerida teemakohane sõnavara ja arendada õpilaste iseseisva mõtlemise oskust. Ülesande tegemine kinnistab õpitud grammatikaosa.

○ RÄÄKIMINE. KIRJUTAMINE

9. Ülesanne nõuab tööd 6. ülesande piltidega ning nende juures olevate sõnade kasutamist kõnes. Korraldatakse 7. klassis õpitud saavat käänet ja täisminevikku. Käesoleva ülesandega juhatatakse sisse 11. ülesande lugemisteksti käsitlemine.

- Ülesanne on mõeldud kõnelemise harjutamiseks, kuid selle võib anda ka kirjalikuks täitmiseks.
- Tugevamas keelerühmas võib õpetaja lasta õpilastel võrrelda piltidel olevat rõivastust praeguste trendidega. Õpetaja võib lasta praegust moodi kirjeldada või lasta teha kodus kokkuvõtte nüüdismoest.

○ SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

10. Ülesanne kordab õpitud sõnavara ja grammatikat.

- Ülesande võib anda kodutööks.

○ LUGEMINE

11. Ülesanne on mõeldud otsiva lugemise oskuse arendamiseks.

- Kui õpilased ei saa ülesandega hakkama, võib neid aidata võtmesõnu tõlkides.
- Õpilaste ülesanne on leida, mis rõivaesemetest on tekstis juttu.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

12. Eesmärk on kinnistada sõnavara ja seostada loetu ümbritsevaga.

○ KUULAMINE

13. Kuulamisülesanne seob lugemisteksti ja järgmised ülesanded.

- Kommentaare võib kuulata osakaupa. Kommentaari järel esitavad õpilased oma arvamuse.

○ RÄÄKIMINE. Rühmatöö

14. Eesmärk on arendada rääkimis- ja põhjendamisoskust, kasutades õpitud sõnavara ning grammatikat.

- Õpilasi võib suunata kasutama loetud tekstide materjali.

○ GRAMMATIKA. *line*-sufiks

15. Ülesande grammatikaosa eesmärk on õpetada sõnavara laiendama tuletamise abil. Õpilased võivad õpetaja juhendamisel moodustada *line*-liite abil ka muid sõnu, kui on ette nähtud selles teemas.

Kinnistamiseks võib lasta teha töövihiku ülesanded nr 6 ja 7.

○ GRAMMATIKA. SÕNAVARA

16. Grammatikaülesanne kinnistab ülesandes 15 õpitud teadmisi.

- Õpetaja võib juhtida õpilaste tähelepanu tuletusaluseks olevate sõnade tähendusele.

○ KIRJUTAMINE

17. Ülesanne arendab kirjutamisoskust. Õpilastele võib soovitada, et nad kasutaksid ka 16. ülesande sõnu.

Nõrgemate õpilastega võib kirjeldatavad pildid veel kord läbi arutada.

○ GRAMMATIKA. RÄÄKIMINE

18. Ülesanne kordab õpitud sõnavara ja grammatikat ning sunnib õpilasi neid rääkimisel aktiivselt kasutama.

Õpetaja võib kasutada ülesannet suulise kontrollitööna.

○ KIRJUTAMINE

19. Ülesanne õpetab tegema kokkuvõtet ja kasutama keelt keelekeskkonnas.

- Ülesanne tuleb anda pikemaks ajavahemikuks ja enne kokkuvõtvat tundi.

○ KEELEKESKKOND

20. Keelekeskkonna ülesande tegemine eeldab kogu teema sõnavara ja grammatika kasutamist.

- Õpilased koostavad oma seisukoha iseloomustamiseks plakati.
- Ülesande võib teha väikerühmatööna.

○ LISAÜLESANNE

Kui tegemist on aktiivse keelerühmaga, kellele teema huvi pakub, võib lasta õpilastel teha kokkuvõtted või illustreeritud referaadid eri ajastute moest. Võimalik on valida temaatika poistele ja tüdrukutele eraldi (meestemood/naistemood):

a) 1960. aastate mood,

- b) 1930. aastate mood,
c) 1920. aastate mood jne.

Teemakohast materjali leidub internetis (kasutada otsingumootoreid) ning ajakirjades Anne, Stiina, Stiil jne.

○ LISAÜLESANNE (tööleht nr 1)

Variant 1

Laske õppijatel töötada sõnaraamatuga ja otsida iga pildi juurde võimalikult palju eri detaile kirjeldavaid sõnu, näiteks: pluus, krae, volang, käis, kaeluas jne. Kui ülesandele seada ajaline piir, võidab see, kes leiab kõige rohkem sõnu.

Variant 2

Töölehel nr 1 olevaid pilte tuleks näidata õppijatele 1 minuti jooksul ja siis lasta neil kirjutada, mis esemed sellel on ja näiteks mis reas need on. Pildid võib ära värvida ja lasta kirjutada ka, mis värvi esemed on.

Töövihiku 5. ülesande vastused

1. Moes oli ulmeteema, sest hakati lendama kosmosesse.
2. Riietuses oli populaarne militaarstiil, sest käis sõda.
3. T-särki, nahktagi ja teksasid kandsid need, kes väljendasid rahulolematust.
4. 1980ndatel kanti nii punkstiilis kui ka sportlikus stiilis rõivaid, kuna oli kirju ajajärk.
5. Koolis on oluline kanda tumedat riietust, sest see aitab keskenduda.
6. Värviline rietus häirib õppimist, sest mõjub väljakutsuvalt.
7. Väga kirju rietus kooli ei sobi, sest häirib õppimisele keskendumist.
8. 1970ndad oli maitsetu riietuse kümnend, sest riietuses kasutati omavahel sobimatuid värve.
9. Vanasti pidi õpetajal koolis olema seljas valge kraega tume kleit või valge pluus ja tume seelik.
10. Meesõpetajal ei tohtinud olla seljas kirjut särki, vaid ta pidi kandma ülikonda ja lipsu.

Töövihiku 8. ülesande vastus

1. Palju aastaid tagasi elas keiser, kes väga armastas uusi rõivaid.
2. Kord tulid pealinna kaks kelmi, kes ütlesid, et nad oskavad kududa imeilusat kangast.
3. Sellest kangast ömmeldud riided jäävad nähtamatuks neile, kes oma ametit ei tunne.
4. Keiser arvas, et need rõivad sobivad talle, sest siis saab ta teada, kes on rumal, kes tark.
5. Ta maksis kelmidele hulga raha ja need asusid tööle.
6. Nad tegid nagu kooksid kangast ja nõudsid muudkui kuld- ja hõbelõnga.
7. Keiser saatis nende juurde oma ministri, et teada saada, kaugel kangrud oma tööga on.
8. Vaene minister teritas pilku, kuid ei näinud midagi.
9. Kuid siiski kiitis ta kangast, sest ei tahtnud rumal välja paista.
10. Petised nõudsid raha, siidi ja kulda juurde ning kudusid tühjadel telgedel edasi.
11. Lõpuks läks keiser ise kangast vaatama, kuid ka tema ei näinud midagi.
12. Aga ta ei tahtnud seda välja näidata ja laskis kangast piduriided ömmelda.
13. Pidupäeva hommikul panid petised keisrile riided selga ja kõik inimesed kiitsid keisri riideid, sest nad kartsid end rumalaks tunnistada.
14. Lõpuks hüüdis üks laps, et keisril ei ole ju midagi seljas.
15. Sosinal räägiti seda edasi, kuni viimaks hüüdis kogu rahvas, et keisril pole midagi seljas.
16. Keiser kuulis seda ja teadis, et see on õige.
17. Kuid ta astus veel uhkemalt, et käia rongkäik lõpuni.

Töövihiku 12. ülesande vastused

- kirju • särk • õhuline • täpiline • värviline • ülikond • tüli • krae • volditud • värvid • moe • sinu
- tagi • lai

Eesmärk on tutvustada õpilastele Eestis ja maailmas kuulsaid inimesi ja fakte nende elust ning kuulsuse häid ja halbu külgi. Õpitakse eesti keele liht- ja liitlause sõnajärge.

LUGEMINE

- Loetakse kuulsate inimeste kohta käivaid lühitekste, mis annavad infot nende elukäigu kohta. Leitakse tekstist vastused küsimustele. Arendatakse otsiva lugemise oskust.

RÄÄKIMINE

- Teksti põhjal vastatakse küsimustele ja avaldatakse seisukohti. Loetust tehakse suuline kokkuvõte. Rühmatööna toimub arutlus kuulsuse heade ja halbade külgede üle. Arutluse võib arendada diskussiooniks. Korraldatakse rollimäng.

KUULAMINE

- Kuulatakse eakaaslase arvamust kuulsuse ja kuulsaks saamise kohta ning võrreldakse kuuldut oma seisukohaga.

KIRJUTAMINE

- Kirjutamise arendamiseks täidetakse tabel teksti põhjal ja tehakse õpitust kirjalik kokkuvõte.

GRAMMATIKA

- Õpitakse eesti keele sõnajärge liht- ja liitlauses. Õpitakse parandama sõnajärjevigu.

SÕNAVARA

- Tutvutakse teemakohase sõnavaraga ja lugemistekstides esinenud sünonüümidega.

○ SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Eesmärk on aktiveerida teemakohased sisuteadmised ja hoiakud.
- Õpetaja juhib vestlust ilma domineerimata.

○ SÕNAVARA. Rühmatöö

2. Sõnavaraülesande eesmärk on kergendada ülesande nr 4 teksti mõistmist.
- Kuna sõnu on palju, tehakse ülesanne rühmatööna. Sõnad jagatakse rühmaliikmete vahel võrdselt.
- Rühmad teevad sõnatähendustest kokkuvõtte ning kontrollivad tähenduste õigsust.
- Sõnad võib kirjutada vihikusse joonitud tabelisse või lehtedele.
- Sõnatähenduste sobivust võib kontrollida lugemise käigus konteksti abil.

○ SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

3. Ülesande eesmärk on leida ülesande nr 4 tekstis esinevad sünonüümid.

○ LUGEMINE

4. Eesmärk on arendada libiseva lugemise oskust.

○ LUGEMINE

5. Eesmärk on arendada otsiva lugemise oskust.

- Õpilased kordavad lugemistekste ja nende põhjal vastavad üldküsimustele.

○ LUGEMINE. SÕNAVARA

6. Ülesande eesmärk on innustada õpilased veel kord tööle tekstiga. Lugemisülesanne aitab kinnistada teksti sõnavara.

○ LUGEMINE. KIRJUTAMINE

7. Eesmärk on leida tekstist vajalik teave ning kirjutada see üles.

- Ülesanne arendab otsiva lugemise oskust ning juhatab sisse järgmise, rääkimisülesande.

○ RÄÄKIMINE.

8. Ülesanne aktiveerib õpilaste rääkimisoskust. Vajaduse korral võib õpetaja lasta õpilastel kasutada eelmise ülesande vastuseid.

- Arendatakse detailse lugemise ja parafraseerimise oskust.

○ GRAMMATIKA. Liht- ja liitlause. Sõnajärg

9. Eesmärk on õpetada eesti keele õiget sõnajärge.

- Võib juhtida tähelepanu eesti keele ja vene keele sõnajärje erinevusele.
- Õpilasi tuleb suunata esitama fraaside kohta küsimusi, mis lihtsustab õige sõnajärje mõistmist.
- Vajaduse korral võib teema täiendamiseks teha näitelauseid tahvlil ühiselt. Õpilastel võib lasta esitada lauseliikmete kohta küsimusi.
- Grammatikaosa kinnistavad töövihiku ülesanded 1, 3, 4 ja 5.

○ GRAMMATIKA

10. Ülesande eesmärk on kinnistada grammatikaosa. Õpetatakse eristama liitlauset lihtlausest ning paku- takse uusi teadmisi Eesti kuulsate inimeste kohta.

- Vajaduse korral võivad õpetaja ja õpilased teha ülesande koos.

○ GRAMMATIKA

11. Eesmärk on kinnistada grammatikaosa ning anda uusi teadmisi Eesti kuulsate inimeste kohta.

- Rääkimisülesannet täites tuleb õpilasi suunata kasutama grammatikateadmisi.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

12. Eesmärk on juhtida õpilaste tähelepanu grammatikaülesannete tekstide sisule. Tutvustatakse Eesti tuntud kultuuritegelasi.

○ RÄÄKIMINE

13. Eesmärk on kinnistada õpitut ning äratada huvi teema vastu laiemalt.

- Vajaduse korral võib õpetaja anda õpilastele lisafakte fotodel olevate isikute kohta või lasta neil iseseis- valt teavet otsida.

○ RÄÄKIMINE. Rühmatöö

14. Ülesande eesmärk on arendada kõnelemis- ja kuulamisioskust. Õpilastel tuleb kaaslast kuulates ära arvata, kellest on jutt.

- Õpilaste tähelepanu tuleb juhtida sellele, et jutustamisel ei tohi kasutada selle isiku nime, kellena esi- netakse.

○ RÄÄKIMINE. Rühmatöö

15. Eesmärk on arendada arutlemisoskust.

- Ülesanne tehakse kahes järgus – esimeses osas võtab rühm seisukoha ning teises osas esitab selle teistele.
- Seisukoha esitamise võib arendada diskussiooniks.

○ RÄÄKIMINE

16. Eesmärk on anda õpilastele võimalus avaldada oma seisukohti ja innustada esinema tagasihoidlikumaid õpilasi.

○ KUULAMINE

17. Teksti kuulamise eesmärk on õppida leidma teksti tähtsaimat mõtet. Teksti võib kuulata mitu korda, kui see osutub vajalikuks.

○ KUULAMINE. RÄÄKIMINE

18. Eesmärk on võrrelda oma seisukohta lindilt kuulduga ning öelda, mis on neis ühtelangevat ja mis erinevat.

○ RÄÄKIMINE. Rollimäng

19. Eesmärk on kinnistada õpitut. Rühm jagatakse pooleks. Üks pool saab ajakirjaniku ning teine vabalt valitud kuulsa inimese rolli.

Õpilased peaksid järgima töölehel nr 2 antud teemapunkte. Oskuse korral võivad ise juurde lisada, mida vajalikuks peavad.

- Et õpilastel oleks lihtsam kuulsuseks kehastuda, võib soovitada valida teema raames käsitletud kuulsate inimeste hulgast.
- Rollimänguks on mõeldud kuni 15 minutit.

○ KIRJUTAMINE

20. Kirjutamisülesande eesmärk on õpetada tegema teema kokkuvõtet.

- Ülesande võib teha kontrollharjutusena või kodukirjandina.

○ KEELEKESKKOND

21. Keelekeskkonna ülesande võib kujundada plakatinäitusena.

- Õpilased valmistavad kas individuaalselt või väikerühmas ette plakati ühe kuulsa inimese kohta, kes on neile millegi poolest sümpaatne.
- Plakatitest korraldatakse koridori- või klassinäitus.

Töövihiku harjutuse nr 6 vastus

1. *Albert Einstein on kuulus saksa füüsik, kes sündis 1879. aastal Ulmis.*
2. *Kui ta oli kolmeaastane, huvitus ta matemaatikast.*
3. *Tema elutöö on relatiivsusteooria, mis tegi ta üle maailma kuulsaks.*
4. *1921. aastal sai ta Nobeli preemia, mis anti talle fotoefekti teooria eest.*
5. *Elvis Presley oli rock`n`roll`i kroonimata kuningas, kuid 20. sajandi lõpus nimetati ta ka sajandi artistiks.*
6. *Kuigi ta ei esinenud kordagi väljaspool Põhja-Ameerikat, mõjutas ta rokkmuusikat terves maailmas.*
7. *Kui laulja sai 11-aastaseks, kinkisid vanemad talle kitarr.*
8. *Kodus kuulas ta plaate, et nende järgi õppida kitarr mängima ja laulma.*

○ LISAÜLESANNE (tööleht nr 3)

Laul tähti üheks õhtuks sobib kuulsate inimeste teema täiendamiseks. Pärast ülesande soovitamist laske õpilastel arutada, mis on laulu peamõte.

TÄHTSAD ASJAD

Eesmärk on õppida moodustama liitlauset ning kasutama selles sobivaid sidendeid ja kirjavahemärke. Õpitakse kasutama väärtushinnangute kirjeldamiseks sobivat sõnavara ning esitama küsimusi tõekspidamiste ja väärtuste selgitamiseks. Õpitakse avaldama ja põhjendama oma seisukohta. Suunatakse õpilaste väärtushinnangute kujunemist.

LUGEMINE

- Loetakse arvamusküsitluse tekste ning käsitletakse libiseva ja otsiva lugemise ülesandeid.

RÄÄKIMINE

- Arendatakse vestlusoskust, lastes õpilastel avaldada oma arvamust. Arendatakse ümbersõnastamise oskust.

KUULAMINE

- Arendatakse teemakohase teksti kuulamise oskust.

KIRJUTAMINE

- Lugemise ettevalmistamiseks lõpetatakse ja koostatakse kirjalikult lauseid.

GRAMMATIKA

- Õpitakse moodustama liitlauset ja kasutama selle kirjavahemärke.

SÕNAVARA

- Kinnistatakse teemakohast sõnavara.

○ SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Eesmärk on sisse juhatada lugemistekst ning kutsuda esile asjakohaseid seoseid. Vajaduse korral võib juhtida tähelepanu põhidetailidele, mille abil on võimalik pilte ja sõnu ühendada.

- Ülesande teises osas peaksid õpilastele jääma vabad käed oma arvamuste kujundamiseks ning otsustuste põhjendamiseks.

○ LUGEMINE

2. Eesmärk on õppida loetut mõistma. Õpilased võrdlevad loetut oma arvamusega. Ühiselt võib arutleda selle üle, kas arvamused on lugemistekstis esitatud seisukohtadega kattunud.

- Soovitatakse juhendada õpilaste tähelepanu sellele, et vastuste lausestus võib kirjakeele omast erineda. Võib tutvustada suulisele vastusele iseloomulikke jooni nagu lausejärje eripära ja väljajätteid, nt *Hobused ja head raamatud*, vrd *Mulle on tähtsad hobused ja head raamatud*.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

3. Ülesande esimese osa eesmärk on lihvida detailse lugemise oskust. Õpilased leiavad esitatud küsimustele vastused.

- Teises osas arendatakse õpilaste kõnelemisoskust ja virgutatakse neid arvamuse iseseisvale väljendamisega.

● SÕNAVARA. RÄÄKIMINE

4. Ülesande esimese osa eesmärk on selgitada esitatud väljendite tähendust, et mõista neid lugemistekstis. Õpilased peavad ühendama ülesande tabeli osad õigesti.

- Teise osa eesmärk on laiendada ja kinnistada sõnavara. Õpitakse kasutama väljendeid.

● RÄÄKIMINE. KIRJUTAMINE. Paaristöö

5. Paaristööna tehtava ülesande eesmärk on häälestada õpilased lugemisteksti mõistmisele ja kirjutamisele.

● LUGEMINE

6. Eesmärk on õppida lugemistekstist otsima vajalikku infot.

- Võib teha töövihiku ülesande nr 1.
- Vajaduse korral võib enne lugemisteksti käsitlemist teha sõnavaraülesande nr 7.

● SÕNAVARA. Rühmatöö

7. Eesmärk on laiendada sõnavara.

- Ülesanne tehakse nn lumepallirühmatööna, st sõnade tähendust korratakse ning kinnistatakse igas kontrollijärgus.
- Õpilaste tähelepanu tuleb juhtida sellele, et õpetaja on n-ö viimane teabeallikas, kelle poole pöörduakse alles siis, kui kõik muud variandid on ammendatud.

● LUGEMINE

8. Eesmärk on arendada detailse lugemise oskust. Vastused leitakse ülesande nr 6 lugemistekstist.

● LUGEMINE

9. Eesmärk on süvendada tekstitööd.

- Vastused võib esitada nii suuliselt kui ka kirjalikult.
- Kinnistamiseks võib teha töövihiku ülesande nr 5.

● KIRJUTAMINE

10. Eesmärk on õpitut kinnistada.

- Ülesande võib anda kodutööks.

● KUULAMINE

11. Kuulamisülesande eesmärk on harjutada õpilased lugemisteksti tähelepanelikult kuulama ja õpitud materjali kinnistama.

- Vajaduse korral võib linti kuulata mitu korda.

● KUULAMINE

12. Eesmärk on süvendada detailse kuulamise oskust.

- Linti võib kuulata mitu korda.

○ RÄÄKIMINE

13. Eesmärk on õpetada avaldama isiklikku arvamust ning arendada iseseisva mõtlemise oskust.

○ SÕNAVARA

14. Eesmärk on õpetada sõnade tuletamist. Kasutatud on *kas-*, *lik-* ja *ne-*liidet.

- Tuletusõpetust aitab kinnistada töövihiku ülesanne nr 2.

○ GRAMMATIKA. Liitlause

15. Eesmärk on õpetada liitlause moodustamist ning kirjavahemärkide ja sidendite kasutamist.

- Oluline on rõhutada, et üks lauseosa võib sõltuda teisest.
- Vajaduse korral võib grammatikat seletada õpilaste emakeeles.
- Vene keeles esitatud ja eesti keeles esitatud näiteid võib omavahel võrrelda.

○ GRAMMATIKA

16. Eesmärk on kinnistada põimlause äratundmist ning õpilaste emakeelega seoste leidmist.

○ GRAMMATIKA

17. Eesmärk on kinnistada grammatikaosa.

- Vajaduse korral võib pöörata õpilaste tähelepanu 15. ülesandes õpitule.
- Ülesande võib teha kogu klassiga või ühiselt võib kontrollida töötulemust.
- Koduseks tööks võib anda töövihiku ülesande nr 8.

○ KUULAMINE

18. Eesmärk on arendada kuulamisoskust.

- Kõigepealt laske õpilastel laulu pealkirja põhjal teksti sisu üle otsustada.
- Kõik pakutud variandid võiks tahvlile kirjutada.
- Töölehel nr 4 võib lasta teha kuulamisülesande tekstilõikude sobitamiseks.

○ KUULAMINE

19. Eesmärk on arendada süveneva kuulamise oskust.

- Tarinditest peab kinnistuma *kellele meeldib/ei meeldi*. Sellele võib pöörata ka eraldi tähelepanu.
- Kodu- või klassiülesandena võib teha töövihiku ülesande nr 9.

○ RÄÄKIMINE. GRAMMATIKA

20. Eesmärk on kinnistada õpitud teadmisi (liitlause, sõnavara ja väljendid).

○ KEELEKESKKOND

21. Enne keelekeskkonna ülesande juurde asumist tuleks õpilastele ülesande nr 2 materjalile tuginedes selgitada, mida soovitakse küsitlusega saavutada ning kuidas küsimus sõnastada (pannakse kirja küsitletava nimi, vanus, sugu, amet ja haridus. Kõigile küsitletutele esitatakse sama küsimus ja vastused märgitakse üles).

- Küsitluse tulemused kirjutatakse vihikusse.
- Kokkuvõtte tegemisel on õpetaja abiks.

Eesmärk on õppida moodustama liitsõnu ning õppida moodustama ja kasutama umbisikulise tegumoe täisminevikku ning laiendada ehitisi ja arhitektuurilisi vaatamisväärsusi kirjeldavat sõnavara. Suhtlusoskuse arendamiseks õpitakse esitama oma seisukohta. Sotsiaalsete oskuste edendamiseks avardatakse õpilaste teadmisi, tutvustades maailma ja Eesti arhitektuuriväärtsi.

Õppevahendid: helilint ja magnetofon; jaotusmaterjalina pildid õpetaja valikul (voldikud, brošüürid, kunstiramatud vms).

LUGEMINE

- Loetakse lünkteksti, kasutades sobivaid sõnu; loetakse teabeteksti. Õpitakse lugemistekstide põhjal koostama kava. Arendatakse otsiva lugemise oskust.

RÄÄKIMINE

- Õpitakse kava alusel jutustama ning tegema suulist kokkuvõtet ja moodustama küsimusi.

KUULAMINE

- Selgitatakse kuulamisteksti peamine mõte. Õpitakse otsima vajalikku infot.

KIRJUTAMINE

- Õpitakse koostama kirjalikku kava ja tegema kokkuvõtet.

GRAMMATIKA

- Õpitakse moodustama liitsõnu ning moodustama ja kasutama umbisikulise tegumoe täisminevikku.

SÕNAVARA

- Tegeldakse teemakohase sõnavaraga: õpitakse moodustama ja kasutama liitsõnu.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Eesmärk on häälestada õpilased lugemisteksti käsitlemisele. Asjakohased teadmised aktiveeritakse.
- Õpilastel võib aidata pilte ja sõnu ühendada.
- Piltide ja sõnade ühendamise võib teha frontaalselt rühmatööna.

● LUGEMINE

2. Eesmärk on arendada valiklugemisoskust ning täiendada teksti sellele eelnevate sobivate lauseosadega.
- Teksti võib lugeda klassis valjusti.
- Kinnistamiseks võib teha tunnis või kodus töövihiku ülesande nr 1.

● SÕNAVARA

3. Eesmärk on kinnistada sõnavara ja täpsustada sõnatähendusi.
- Sõnatähenduste leidmiseks tuleb teksti veel kord detailselt lugeda.
- Töövihikust võib teha ülesande nr 3.

● LUGEMINE

4. Eesmärk on lihvida lugemisoskust ning kinnistada teemakohast sõnavara. Loetu üle arutletakse.

- Väljakirjutatud fraase võrrelnud õpilased peavad oma töötulemused ja seisukohtade suulised põhjendused esitama klassis.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

5. Eesmärk on harjutada küsimuste esitamist.

- Lisaülesandeks võib anda koostada ühe lause kohta võimalikult palju küsimusi.
- Küsimused esitatakse kaasõpilastele.
- Ülesande võib teha klassi- või kodutööna.

● KIRJUTAMINE. RÄÄKIMINE

6. Eesmärk on õpetada leidma tekstist olulist infot ning õpetada koostama kava ja kasutama seda jututamiseks.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE. Rühmatöö

7. Eesmärk on kujundada iseseisva toimetuleku vilumust.

- Soovitav on raamatukogu või interneti kasutamise aeg varem kokku leppida.
- Ülesande võib lasta teha projektina.
- Ülesannet täites järgitakse asjakohast skeemi.
- Lisapunkte saavad rühmad, kelle töötulemusest (lisapildid, omaalgatus) on märgata ülesandesse süvenemist.

● GRAMMATIKA. Liitsõna

8. Eesmärk on õpetada sõnavara laiendamise võtteid ja tutvustada liitumistüüpe.

- Õpilastele võib sõnade liitmise kohta esitada tahvlil lisanäiteid.
- Näitesõnad võib kirjutada vihikusse ja seejärel võib lasta nende tähenduse muutumist selgitada.
- Töövihikust võib teha ülesande nr 2.

● GRAMMATIKA

9. Eesmärk on kinnistada grammatikaosa.

- Vajaduse korral tuleb juhtida tähelepanu omastava vormile.

● GRAMMATIKA. KUULAMINE

10. Eesmärk on arendada kuulamisoskust ja kinnistada õpitud grammatikaosa. Õpilasi harjutatakse tajuma liitsõnades eri tähendusi kandvaid osi.

● GRAMMATIKA

11. Eesmärk on kinnistada õpitud sõnavara laiendamise võtteid.

● KIRJUTAMINE. GRAMMATIKA

12. Eesmärk on kinnistada grammatikateadmisi ning arendada kirjutamisoskust.

- Ülesande võib anda kodutööks.
- Võib kasutada ka vahekontrolliülesandena.

● GRAMMATIKA. Umbisikulise tegumoe täisminevik

13. Eesmärk on õppida moodustama ja kasutama umbisikulise tegumoe täisminevikku.

- Selgitusi võib anda ja võrdlusnäiteid võib esitada õpilaste emakeeles.
- Õpilastele võib meelde tuletada ka teisi umbisikulise tegumoe aegu.

● GRAMMATIKA

14. Eesmärk on kinnistada grammatikateemat.

- Ülesande võib teha ühistööna pärast ülesande nr 14 grammatikaosa selgitamist.
- Vastuseid kontrollitakse ühiselt.

● GRAMMATIKA. KIRJUTAMINE

15. Eesmärk on õpetada ja kinnistada umbisikulise tegumoe moodustamist ja kasutamist.

● GRAMMATIKA

16. Eesmärk on õpetada ja kinnistada umbisikulise tegumoe moodustamist ja kasutamist. Laused võib kirjutada ka tahvile ja kontrollida nende õigsust. Töövihikust võib teha ülesande nr 4 kodutööna.

● RÄÄKIMINE. Paaristöö

17. Eesmärk on aktiveerida õpilaste teadmised Eesti tähelepanuväärsetest ehitistest.

Võib teha töövihiku ülesande nr 6.

- Ülesande ilmestamiseks võib näidata pilte ülesandes nimetatud ehitistega (kättesaadavad reklaamvoldikuil, internetis ehitiste otsingusõnade abil jm).

● KUULAMINE

18. Eesmärk on esmakuulamise ajal mõista, mida objektist räägitakse. Kuulatakse teksti nr 15.

Eesmärk on arendada süveneva kuulamise oskust. Leitakse vastused esitatud küsimustele.

- Linti võib kuulata mitu korda.
- Lisakuulamise ajal võib täita töövihiku ülesannet nr 5.
- Koduseks ülesandeks võib anda töövihiku ülesande nr 8, mille eesmärk on kinnistada ehitise osi tähistavat sõnavara.

● LUGEMINE

19. Eesmärk on õpetada ühitama võõrkeeles kuulnud ja loetut.

- Lisaks võib klassis või kodus teha töövihiku ülesande nr 7 esimese osa.
- Töövihiku ülesande teine osa tehakse klassis paaristööna.

● KIRJUTAMINE. RÄÄKIMINE

20. Eesmärk on kinnistada oskust koostada lugemisteksti kohta kava ning oskust selle järgi jutustada.

● KEELEKESKKOND

22. Eesmärk on õpetada nägema huvitavat nii ajaloolistes kui ka nüüdisaegsetes ehitistes. Enne teema käsitlemisele asumist tuleb eluliste näidete või pildimaterjali varal häälestada õpilased märkama huvitavaid detaile.

- Ülesande võib täita suuliselt või kirjalikult (illustreeritud referaat, plakat, seinaleht vm).
- Oluline on, et õpilased saavad tehtuga tagasisidet ning väljundi suulise ettekande ja selle kommenteerimise, referaadi esitamise või plakatinäituse korraldamise vms näol.
- Õpilaste tähelepanu tuleb juhtida ülesande töökäsus esitatud grammatikanõuetele.

MEELELAHUTUS JA VABA AEG

5

Eesmärk on kinnistada meelelahutuse ja ajaveetmisega seotud sõnavara ning õppida kasutama umbisikulise tegumoe olevikku. Õpitakse sobitama küsimustega vastuseid ja koostama vastuse põhjal küsimusi ning leidma kuulutustest teavet meelelahutusürituste toimumise kohta. Teema kaudu kasvatatakse sallivust kultuurierinevuste suhtes ning õpetatakse ära tundma kultuuride sarnasusi.

LUGEMINE

- Loetakse autentset vestlusteksti. Sobitatakse küsimustega vastuseid ja vastatakse küsimustele. Arendatakse otsiva ja detailse lugemise oskust. Loetakse kuulutusi ning leitakse neist vajalikku teavet.

RÄÄKIMINE

- Tutvutakse autentse vestluse eripäraga. Vastuste alusel esitatakse iseseisvalt küsimusi. Räägitakse vaba aja veetmise eelistustest. Veendakse kaaslast oma vaba aja veetmise eelistuse paremuses.

KUULAMINE

- Kuulatakse ajaveetmisvõimalusi käsitlevaid vastuseid, mis on antud intervjuueerija küsimustele.

KIRJUTAMINE

- Teksti põhjal tehakse kirjalik tabelkokkuvõte. Koostatakse kirjalikke küsimusi.

GRAMMATIKA

- Jutustades õpitakse kasutama umbisikulise tegumoe olevikku..

SÕNAVARA

- Õpitakse teemakohaseid sõnu ja väljendeid.

○ SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Ülesande eesmärk on juhatada sisse teema ning laiendada sõnavara. Õpilastel on võimalik sõnade ja väljendite hulgast valida neile sobivad. Vajaduse korral võib õpetaja sõnad koostöös õpilastega enne tõlkida. Ülesande ühe pildiga on võimalik sobitada mitu toimingut (olen oma toas, pikutan, näen und jne).

- Ülesande teine osa võimaldab sõnavara veel kord kinnistada, kuid eituse kaudu.

○ RÄÄKIMINE

2. Eesmärk on suuliselt jätkata sõnavara kinnistamist. Õpilasi tuleks õhutada kasutama sõnu, mida nad eelmises ülesandes ei ole kasutanud.

- Ülesande võib korraldada rühmatööna, mille pikkus võiks olla 5–7 minutit. Seejärel teevad rühmad ülevaate oma seisukohast. Seisukoht tuleks esitada kirjalikult, kuna ülesanne valmistab ette järgmise kuulamisülesande ning lisaülesandeks võib anda rühmade seisukohtade ja kuuldu võrdlemise.

○ KUULAMINE. RÄÄKIMINE. KIRJUTAMINE

3. Ülesande eesmärk on õpetada vastusele reageerima asjakohase küsimusega.

- Teksti võib kuulata mitu korda.
- Küsimused esitatakse kirjalikult.
- Koduülesandena võib teha töövihiku ülesande nr 3.

● KUULAMINE

4. Teksti nr 18 kuulatakse rühmas või individuaalselt.

- Korratakse ülesande nr 1 sõnavara või ülesande nr 2 rühmatööna käsitletud sõnavara ning leitakse vaba aja veetmise viiside sarnasused ja erinevused.
- Teksti võib kuulata mitu korda.
- Enne õpiku ülesande täitmist tuleb teha töövihiku ülesanne nr 1 ja selgi juhul võib teksti kuulata mitu korda.
- Küsimuste esitamine selja taga istujale arendab oskust suhtlusolukorras asjakohaselt reageerida igasugusele vastusele.
- Õpilasi tuleb suunata kaaslaste vastuseid hoolikalt kuulama. Õpilaste tähelepanu juhitakse vastuse ja sellele järgneva küsimuse seoste. Näiteks kui eelmisele küsimusele *Mitu õde ja venda sul on?* antud vastus on *Ma olen ainus laps*, ei ole võimalik loogilist kõnevooru jätkata küsimusega *Mis nende nimed on?*, kuigi see küsimus võib olla mudeldialoogis esitatud.
- Vastusega sobiva küsimuse esitamise kinnistamiseks võib teha töövihiku ülesande nr 2.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

5. Lugemiseelse ülesande eesmärk on häälestada õpilased lugemisteksti teemale.

- Õpilasi võib innustada avaldama oma arvamust ning suunata seda põhjendama ja kaitsma nt *Miks?*-küsimuse abil.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

6. Lugemisülesande eesmärk on otsida infot tekstist, mida loetakse.

- Ülesanne tehakse kahes järgus. Tulemustest võib teha kollokviumi vormis vahekokkuvõtte.

● SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

7. Teksti uute sõnade kontrollimine võib olla paaristöö.

● KUULAMINE. SÕNAVARA

8. Eesmärk on kinnistada uusi sõnu neid kuulates. Kuulatakse teksti nr 19.

- Koduülesandeks võib anda töövihiku ülesande nr 4.

● LUGEMINE

9. Ülesande eesmärk on veel kord kinnistada ülesande nr 1 väljendeid ning ülesande nr 6 lugemisteksti sõnavara.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

10. Ülesande eesmärk on kinnistada küsimuse ja vastuse sobitamise oskust ning virgutada õpilased veel kord teksti lugema.

● LUGEMINE. KIRJUTAMINE. RÄÄKIMINE

11. Ülesanne arendab küsimuste iseseisva esitamise oskust.

- Õpilaste tähelepanu juhitakse sellele, et küsimusi ei ole lubatud korrata.

● KIRJUTAMINE

12. Kirjutamisülesande eesmärk on lasta õpilastel veel kord teha tekstiga detailset tööd.

- Ülesande võib teha rühmatööna.
- Ülesande täitmiseks võib teksti kuulata veel üks kord.

○ LUGEMINE. KIRJUTAMINE

13. Ülesanne õpetab nägema sõnade loogilisi seoseid.
- Vajaduse korral võib 1–2 sõnakolmikut ühiselt läbi arutada.
 - Ülesande võib teha kodutööna.

○ SÕNAVARA. Paaristöö

14. Ülesande eesmärk on kinnistada sõnavara.
- Paaristööna tehtava ülesande võib kujundada paaridevaheliseks võistluseks.

○ GRAMMATIKA. Umbisikulise tegumoe minevik

15. Õpilaste tähelepanu võib juhtida 4. teema grammatikaosale, et õpilastel oleks lihtsam aru saada, mis-sugusele tüvele tunnused liituvad. Nende sõnadega võib lasta kodus koostada lauseid.

○ GRAMMATIKA

16. Õpilaste tähelepanu tuleb juhtida sellele, et sõnajärg vene keeles kasutatakse pigem isikulist tegumoodi.

○ GRAMMATIKA

17. Ülesande eesmärk on kinnistada grammatikaosa.
- Muutub lause sõnajärg ja omastav kääne muutub umbisikulises tegumoes isikuliseks. Õpilastele tuleb selgitada, et kasutatakse pigem isikulist tegumoodi.

○ GRAMMATIKA

18. Ülesande eesmärk on kinnistada grammatikaosa.
- Ülesanne tehakse individuaaltööna. Tulemust kontrollitakse.
 - Ülesande võib anda kodutööks.
 - Grammatika kinnistamiseks sobivad töövihiku ülesanded nr 5 ja 6.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

19. Sotsiaalseid oskusi arendav ülesanne. Iga õpilane teeb valiku ise ning põhjendab seda.
- Ülesande b-osa arendab vestlus- ja parafraseerimisoskust.

○ RÄÄKIMINE

20. Ülesande eesmärk on arendada ülesande nr 19 temaatikat.
- Soovitav on juhtida õpilaste tähelepanu sellele, et vestlus peab olema loomulik.
 - Kinnistamiseks sobib töövihiku ülesanne nr 3.

○ RÄÄKIMINE

21. Ülesande eesmärk on veel kord kinnistada sõnavara ning arendada selle aktiivse kasutamise oskust.
- Koduseks ülesandeks võib anda töövihiku ülesanded nr 7 ja 8.
 - Kontrollivaks harjutuseks sobib töövihiku ülesanne nr 9.

○ KEELEKESKKOND

22. Keelekeskkonna ülesandes tehakse teema kokkuvõte: korratakse sõnavara ja grammatikat.
- Õpilaste tähelepanu tuleb juhtida ülesandes esitatud piirangute järgimisele.

Eesmärk on juhtida õpilaste tähelepanu ümbritseva keskkonna probleemidele, esmajoones prügi ja jäätmete kasutamisele. Õpilased tutvuvad keskkonnaüritustega ning avaldavad arvamust, kuidas nad saavad ise keskkonna kaitsele kaasa aidata. Koostatakse teemakohane reklaam.

Vahendid: helilint, magnetofon ja sõnaraamat.

LUGEMINE

- Loetakse tekste, mis käsitlevad keskkonnareostust ning laste keskkonnakaitsetegevust.
- Tutvustatakse asjakohast tabelit.

RÄÄKIMINE

- Analüüsitakse tabelit, koostatakse keskkonda kõige rohkem saastavate toimingute pingerida ning jutustatakse oma keskkonnakaitsetegevusest.

KUULAMINE

- Kuulatakse keskkonnasäästlikku tegevust käsitlevat teksti ja keskkonnaeksperti soovitusi.

KIRJUTAMINE

- Tabeli kohta esitatud küsimustele vastatakse kirjalikult. Koostatakse keskkonnapäeva kajastav reklaam ja koolikeskkonda kõige rohkem saastavate asjade nimekiri.

GRAMMATIKA

- Grammatikateema eesmärk on õppida kasutama *nud-* ja *tud-*vormis sõnu omadussõnana.

SÕNAVARA

- Õpilased omandavad teemaga seotud uusi sõnu ning õpivad neid kasutama.

○ SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Eesmärk on juhtida õpilaste tähelepanu meid ümbritsevale keskkonnale ja selle saastatusele. Ülesanne häälestab õpilasi teema käsitlemisele ja aktiveerib neid teemakohaselt mõtlema.

- Loetelu võib vajaduse korral tõlkida koos.
- Ülesande võib teha paaristööna.

○ RÄÄKIMINE. Paaristöö

2. Eesmärk on reastada esitatud loetelu ja selgitada, mis alusel on seda tehtud.

- Igal paaril lastakse oma valikut põhjendada.
- Kokkuvõtva loetelu võib kirjutada tahvlile.

○ SÕNAVARA

3. Eesmärk on tutvuda uute teemakohaste sõnadega. Ülesanne tehakse kiiruse peale. Ettenähtud aega ületada ei ole lubatud.

- Leitud sõnu võib kontrollida lausete kaudu. Lausete koostamiseks on soovitatav anda õpilastele rohkem aega.
- Ülesande võib teha paaristööna.

● LUGEMINE

4. Eesmärk on tutvustada õpilastele prügiga seotud probleeme. Lugemise ajal leitakse küsimustele vastused.

- Ülesanne tehakse suuliselt.
- Teksti võib lugeda paar korda.

● SÕNAVARA. LUGEMINE

5. Eesmärk on aktiveerida prügiga seotud sõnavara ning õppida eristama tegusõnu ja nimisõnu.

- Tabel tehakse vihikusse.
- Paaridel võib lasta tulemusi võrrelda.

● SÕNAVARA. LUGEMINE

6. Eesmärk on aktiveerida jäätmetega seotud sõnavara. Seda tööd võib pidada teatavaks ajurünnakuks ja lugemisteksti sissejuhatuseks.

- Sõnad võib lasta kirjutada vihikusse.
- Ülesande võib teha paaristööna.
- Hiljem võib klassis teha kokkuvõtte.
- Kinnistamiseks võib teha töövihiku ülesande 1.

● LUGEMINE. KIRJUTAMINE

7. Eesmärk on leida tabelist infot küsimustiku abil.

- Ülesande võib teha rühmatööna.
- Teksti võib koos läbi vaadata ja vajaduse korral võib selle koos tõlkida.
- Vastustest tehakse kokkuvõtte klassis.

● RÄÄKIMINE

8. Eesmärk on eelmise ülesande tabeli infot ja ülesandes esitatud väljendeid kasutades teha suuline kokkuvõte. Ülesanne kinnistab sõnavara ja arendab väljendusoskust.

- Soovitav on kasutada kõiki esitatud väljendeid.
- Enne kokkuvõtte tegemist võiks kõik koos teha näidiseks ühe kokkuvõtva lause.

● GRAMMATIKA. *nud-* ja *tud-*vorm

9. Eesmärk on tutvustada *nud-* ja *tud-*kesksõna kasutamist omadussõna ja lauselühendi funktsioonis.

- Õpetaja võib esitada lisanäiteid.
- Õpilastel võib lasta moodustada sama laadi sõnaühendeid.
- Grammatikaosa kinnistavad töövihiku ülesanded nr 3 ja 4.

● GRAMMATIKA

10. Eesmärk on harjutada ja kinnistada eelmise ülesande grammatikaosa.

● LUGEMINE

11. Eesmärk on teha kokkuvõte varem õpitust. Selleks kinnistatakse teemakohast sõnavara.

- Õpilased ütlevad vale asemel õige variandi.
- Võib lasta valikut põhjendada.

● KIRJUTAMINE

12. Õpilased „sorteerivad“ piltidel olevad jäätmed loogilistesse rühmadesse.

- Ülesanne valmistab ette kuulamisülesande.

● KUULAMINE

13. Esimese kuulamise eesmärk on leida kuulamistekstist nr 22 teemakohane info ning kinnistada eelmise ülesande sõnavara.

- Teksti võib kuulata mitu korda.

Teise kuulamise eesmärk on laiendada eelmise ülesandega seotud sõnavara ja õppida moodustama loogilisi lauseid.

- Teksti võib kuulata mitu korda.
- Soovitused võib lasta klassis ette lugeda.
- Kuulamisoskust arendavad töövihiku ülesanded 5 ja 6.

● SÕNAVARA

14. Eesmärk on tutvuda uute sõnadega.

- Ülesanne valmistab ette lugemisülesande.

● LUGEMINE

15. Eesmärk on leida küsimustele vastused teksti esmalugemisel.

● LUGEMINE

16. Eesmärk on harjutada teksti süvenevat lugemist.

- Valed väited võib lasta parandada õigeks.

● RÄÄKIMINE

17. Eesmärk on innustada õpilasi käsitletaval teemal rääkima ja lasta neil oma arvamust põhjendada. Õpetatakse seostama teemat kodukohaüritustega.

● RÄÄKIMINE. KIRJUTAMINE. Rühmatöö

18. Eesmärk on teha teema sisukokkuvõte.

- Õpilased töötavad rühmades ja kirjutavad oma ideed üles.
- Ülesande võib lasta teha kodus.
- Rühmad esitavad oma töö klassis.

● KIRJUTAMINE. RÄÄKIMINE. Rühmatöö

19. Eesmärk on õppida pöörama tähelepanu koolikeskkonnale, kasutama omandatud sõnavara ja väljendama oma mõtteid.

- Iga rühm nimetab viis probleemi.
- Rühmad võrdlevad kirjapandut omavahel.
- Kokkuvõtte võib teha tahvlile.
- Teema kohta aitavad kokkuvõtteid teha töövihiku ülesanded nr 7, 8 ja 9.

● RÄÄKIMINE

20. Eesmärk on aktiveerida teemakohase rääkimise oskust.

● KEELEKESKKOND

21. Eesmärk on juhtida õpilased oma kodukoha keskkonnaprobleemide lahendamise juurde.

- Tulemustest tehakse kokkuvõtte klassis.

Eesmärk on tutvustada õpilastele filmikunsti ja eesti filme. Õpilased saavad teada, kuidas eesti keeles filme liigitatakse ning õpivad filmi valmimiseks vajalike ametite nimetusi. Ameteid õpitakse kirjeldama.

LUGEMINE

- Loetakse teabeteksti ja stsenaariumi lõiku ning õpitakse tundma stsenaariumiteksti eripära.

RÄÄKIMINE

- Arutletakse lugemisteksti ja väidete tõesuse üle. Grammatikaosas õpitud teadmisi kasutades vesteldakse käsitletavast situatsioonist ning antakse selgitusi ja lavastatakse tekstilõik.

KUULAMINE

- Kuulatakse informatiivset asjatundjateksti.

KIRJUTAMINE

- Kirjutatakse selgitusi, lõpetatakse laused ning kirjutatakse lõik stsenaariumi.

GRAMMATIKA

- Grammatikaosas käsitletakse sõnu, mille abil saab lauset muuta olukorra kohaselt.

SÕNAVARA

- Õpitakse teemaga seotud sõnavara, sh filmitegijate ametinimetusi.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Eesmärk on juhtida tähelepanu teemaga seotud spetsiifikale, sellele, kuidas valmib multifilm. Ülesande teises osas küsimuste põhjal vesteldes aktiveerub õpilaste teemakohane sõnavara.

● LUGEMINE

2. Eesmärk on harjutada teksti libisevat lugemist. Teemakohased sõnad kirjutatakse üles, et neid hiljem kasutada.

- Enne lugema asumist võib teha õpiku ülesande nr 3.

● SÕNAVARA

3. Eesmärk on laiendada sõnavara ja tutvuda teksti sõnavaraga.

- Vihikusse võiks kirjutada järgmised sõnad: *tõsielufilm*, *filmi käsikiri* ja *jõudis ekraanile*.
- Õpilased võivad nende sõnadega koostada lauseid.

● LUGEMINE. KIRJUTAMINE

4. Eesmärk on kinnistada teksti sõnavara ja veel kord teksti lugeda.

- Esimese osa võib teha kogu klassiga.
- Teises osas kirjutatud selgitused võib lasta kirjutada väikestele lehtedele, mis kõigile lugemiseks klassis üles riputatakse.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

5. Eesmärk on veel kord arutada teema teksti ja lugeda seda detailsemalt.

- Ülesande võib teha kodutööna.
- Valed väited tuleb parandada.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

6. Eesmärk on harjutada tekstist olulise info leidmist.

- Ülesande võib teha paaristööna. Paaridel võib lasta tulemusi omavahel võrrelda.
- Vastused võib koostada lausetena või fraasidena.

● RÄÄKIMINE. KIRJUTAMINE

7. Eesmärk on tutvustada õpilastele eesti filme ja lasta neil seostada filmiliik ja filmi pealkiri.

- Õpilased võiksid vastused leida iseseisvalt. Infot saab internetist Tallinnfilmi koduleheküljelt.

● GRAMMATIKA. Tõenäosuse, veendumuse, hinnangu väljendamine

8. Eesmärk on tutvustada õpilastele sõnu, mida lisades saab muuta lause tähendust või anda hinnangu mingile olukorrale.

- Õpilased võiksid ise lauseid moodustada.
- Õpilastele võib esitada lause, millele erisõnu lisades saab muuta lause tähendust, nt *Ma ei lähe vist homme kooli*.

● GRAMMATIKA

9. Eesmärk on kinnistada grammatikaosa.

- Õpilaste tähelepanu tuleb juhtida olukorra ja lausete seosele. Lauseid tuleb koostada kirjeldusest lähtuvalt. Nt. Küllap on Tootsil ebamugav istuda.

● RÄÄKIMINE. GRAMMATIKA

10. Loovust arendav ülesanne, mille puhul võib lasta õpilastel pakkuda juhtunu kohta oma variante.

- Soovitav on juhtida tähelepanu teksti sõnade kasutamisele.
- Kokkuvõtteks võib lugeda ette sama olukorda kirjeldava lõigu O. Lutsu "Kevadest".

● SÕNAVARA

11. Eesmärk on tutvustada kuulamisteksti sõnu ja valmistuda teksti kuulamiseks.

● KUULAMINE

12. Eesmärk on teksti nr 26 esmakordselt kuulates kirjutada tabelisse filmitegijate ametinimetused.

- Pärast esimest kuulamist laske pinginaabritel oma töid võrrelda ja teineteist täiendada.
- Täiendamiseks võib teksti lasta veel kord kuulata.

● KUULAMINE

13. Eesmärk on harjutada teksti üksikasjade mõistmist. Arusaamist kontrollitakse küsimustega.

- Teksti võib kuulata mitu korda. Iga vastuse järel võib teha pausi. Otstarbekas on arutleda vastuste üle üheskoos.

● RÄÄKIMINE

14. Eesmärk on kinnistada teemakohast sõnavara. Ülesanne arendab ka seletamisoskust.

- Võib teha mänguna, kus esitatakse suunavaid küsimusi. Otse ametinimetust küsida ei tohi.

○ LUGEMINE

15. Eesmärk on kinnistada ja kontrollida kuulamisülesandest saadud infot.

- Ülesande võib teha lühikese kontrolltööna.

○ RÄÄKIMINE. Paaristöö

16. Eesmärk on arendada vestluses teemakohase sõnavara kasutamise oskust. Üks pinginaaber jutustab filmist ja teine peab reageerima ettenähtud väljendeid kasutades. Osad vahetatakse.

- Ülesande puhul võib hinnata väljendite kasutamise adekvaatsust.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

17. Eesmärk on tutvustada filmitermineid.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

18. Eesmärk on juhtida tähelepanu sellele, et filmistsenaarium erineb tavalisest tekstist.

- Teksti võiks klassis osade kaupa ette lugeda.
- Võib vaadata sama stseeni filmist "Kevade".
- Vajaduse korral võib juhtida õpilaste tähelepanu stsenaariumi iseloomustavatele joontele.

○ LUGEMINE. KIRJUTAMINE. Rühmatöö

19. Eesmärk on õppida kogutud teadmisi kasutama.

- Õpilased võivad lavastada lõigu "Kevadest" või valida eesti keele õpikust muu teksti.
- Lavastuse võib esitada klassiõhtul, kuhu kutsutakse ka vanemad.
- Ettevalmistused on soovitatav teha vabal ajal.

○ KEELEKESKKOND

20. Eesmärk on leida kodukohas toimuva kohta teemaga seotud infot.

○ LISAÜLESANNE

Loe 1. peatükki jutustusest "Kevade" ja vaata filmi "Kevade" algust. Võrdle neid omavahel. Tee märkmeid selle kohta, milles on filmi ja raamatu kõige suuremad erinevused.

Ülesande eesmärk on rõhutada ilukirjandusteksti ja selle põhjal tehtud filmi erinevusi.

- Enne filmi vaatamist võiks lasta õpilastel teha vihikusse kahe jaotusega tabeli (raamatus – filmis), kuhu saab filmi vaatamise ajal teha märkmeid.
- Soovitatav on, et õpilased loevad teksti eestikeelsest raamatust.

Töövihiku 3 ülesandes sobivad lünkadesse erinevad sõnad. Seega võib iga õpilase lõpptekst olla erinev.

Töövihiku ülesande nr 7 vastused

1) Arabella, mereröövli tütar	7) Metsluiged
2) Ramsese vembud	8) Peetrikese unenägu
3) Kallis härra Q	9) Naksitrallid
4) Tom ja Fluffy	10) Lepatriinude jõulud
5) Kevade	11) Lotte
6) Suvi	

Eesmärk on tutvuda lugudega Eestis nähtud ufodest, õppida tundma kummaliste nähtustega seotud sõnavara ning õppida väljendama sündmuste järjestust ja oma arvamust maavälise elu kohta.

LUGEMINE

- Loetakse teksti ja täidetakse lüngad sobivate sõnadega. Tekstilõigud reastatakse sündmuste toimumise järjekorras ning vastatakse küsimustele.

RÄÄKIMINE

- Õpitakse avaldama arvamust kummaliste objektide kohta. Loetust tehakse kokkuvõtte skeemi põhjal ja sündmustest jutustatakse piltide järgi. Õpikus esitatud sõnu kasutades arutletakse maavälise elu võimalikkuse üle ja lavastatakse lühinäidend.

KUULAMINE

- Kuulatakse arvamusi ufode kohta ja vastatakse küsimustele.

KIRJUTAMINE

- Kirjeldatakse tulnukaid ja piltide põhjal kirjutatakse jutt.

GRAMMATIKA

- Õpitakse väljendama sündmuste järjestust. Sündmused järjestatakse teksti ja piltide põhjal ning sündmustest jutustatakse ajajärjestuses.

SÕNAVARA

- Õpitakse tundma teemakohast sõnavara ja fraseologisme. Esitatud sõnade põhjal püütakse ära arvata teksti sisu. Leitakse antonüümid.

○ SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Sissejuhatava ülesande eesmärk on aktiveerida õpilaste sõnavarateadmisi, et häälestada nad teema käsitlemisele.

- Vajaduse korral võib väljendeid seletada või tõlkida.
- Õpilased joonistavad vihikusse pildi ja kirjeldavad seda.
- Ülesande võib teha ka ühiselt tahvlile joonistades või mõtteskeemina. Sel juhul märgib õpetaja õpilaste variandid üles.

○ SÕNAVARA. RÄÄKIMINE

2. Eesmärk on tutvuda teemakohaste fraseologismidega, mille võib lasta tõlkida vene keelde.

- Õpilased saavad avaldada oma arvamust uusi fraseologisme kasutades.

● GRAMMATIKA. Sündmuste järjestamine

3. Grammatikaosa eesmärk on pakkuda keelelisi võimalusi sündmuste järjestuse väljendamiseks.

- Õpilased võiksid esitatud sõnadega koostada lauseid iseseisvalt.
- Grammatikaosa kinnistavad töövihiku ülesanded nr 2 ja 3.

● SÕNAVARA. GRAMMATIKA

4. Eesmärk on tutvustada teemakohast sõnavara, kinnistada grammatikaosas õpitud teadmisi ning häälestada õpilased teksti lugemisele ja mõistmisele.

● LUGEMINE. SÕNAVARA

5. Esmalugemine, mille eesmärk on leida lünkadesse õiged sõnad. Sõnad võib kirjutada tahvlile.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

6. Teksti teist korda lugedes reastavad õpilased teksti lõigud ajajärjestuses.

- Võib lasta valikut põhjendada. Seejärel esitatakse iga lõigu kohta kaks küsimust. Küsimus esitatakse pinginaabrile ja vastatakse tema küsimusele.
- Töö eeldab teksti head mõistmist.

● SÕNAVARA

7. Eesmärk on rikastada õpilaste sõnavara ja kinnistada teksti sõnavara.

- Sõnadega võib lasta moodustada lauseid.

● RÄÄKIMINE

8. Pärast teist lugemist tehakse loetust lühikokkuvõte.

- Ülesande eesmärk on kasutada uusi sõnu ja tahvilil või vihikus olevaid märksõnu.
- Ülesande võib teha kodus kirjalikult.

● RÄÄKIMINE

9. Eesmärk on arendada õpilaste rääkimisoskust ja fantaasiat.

- Õpilased peavad jutustades kasutama esitatud väljendeid ja nad peavad oma arvamust põhjendama.

● RÄÄKIMINE

10. Ülesande eesmärk on teha kokkuvõte küsitluse tulemustest.

- Õpilased võiksid teha arvutused kodus ja tulemused võiks esitada klassis. Tulemused võib vormistada näiteks graafiliselt ja need võib panna klassiseinale.
- Kogu klassi tulemuste kokkuvõte tuleks teha tunnis.

● KUULAMINE

11. Esmakuulamise ajal tuleb leida vastused küsimustele. Et kuulamisteksti esitajaid on kaks, võib teksti kuulata kahes jaos (tekstid nr 29 ja 30).

● KUULAMINE

12. Teksti teist korda kuulates märgivad õpilased üles, kas esitatud väide on õige või vale. Ka siin võib teksti kuulata kahes jaos.

● GRAMMATIKA. RÄÄKIMINE

13. Ülesanne arendab jutustamisoskust ning kinnistab sõnavara ja grammatikateadmisi.

● RÄÄKIMINE

14. Fantaasiaülesande eesmärk on arendada rääkimisoskust, kasutades esitatud väljendeid.

- Ülesande teises osas vaatavad õpilased pilte ja räägivad, mille poolest nende ufo-kujutus kunstniku omast erineb.

● KIRJUTAMINE

15. Eesmärk on arendada kirjutamisoskust. Õpilased peavad kasutama ettenähtud sõnavara ja väljendeid.

- Enne kirjutamist võib väljendid tõlkida.

● RÄÄKIMINE

16. Fantaasiaülesanne, mis kinnistab teema sõnavara ja grammatikat. Alguses tuleks teksti jutustada. Seda võib teha rühmatööna nii, et üks rühmast alustab ja teine jätkab, kuni kõik on saanud öelda vähemalt paar lauset. Seejärel võib lasta õpilastel rühmas räägitud jutu üles kirjutada või lasta neil endil mõelda välja uue jutu. Õpilaste tähelepanu tuleks juhtida sellele, et peale ettenähtud väljendite võib kasutada ka teksti sõnu ja grammatikateema sõnu.

- Õpilased võivad kirjutada jutu kodus.
- Tunnis võib jutukirjutamine olla paaristöö.
- Teemat aitavad kinnistada töövihiku ülesanded nr 5, 6, 7 ja 8.

● LUGEMINE

17. Ülesande eesmärk on ühendada pilt ja lause. Õpilased võivad oma arvamust põhjendada. Ülesande teises osas vastavad õpilased ise neile küsimustele piltide põhjal. Ülesannet täites saab ära kasutada kogu teema sõnavara.

● RÄÄKIMINE. Rühmatöö

18. Ülesande eesmärk on anda õpilastele võimalus kasutada õpitud sõnavara ja grammatikat. Õpilased töötavad kolmest rühmades ja kirjutavad koomiksi põhjal üles iga õpilase repliigi. "Näidendi" kannab iga rühm klassis ette.

● GRAMMATIKA. KIRJUTAMINE

19. Eesmärk on arendada kirjaliku eneseväljendamise oskust ja kasutada õpitud grammatikateadmisi.

- Töövihikus on loova kirjutamise ülesanded nr 9, 10 ja 11.

● KEELEKESKKOND

20. Enne ülesande alustamist on otstarbekas õpilastele meelde tuletada, kuidas pöörduda kaasinimese poole ja kuidas teda tänada vastuse eest. Situatsiooni võib klassis läbi mängida.

○ LISAÜLESANNE

Lisaülesandena võiks rühmiti koostada plakati, mis käsitleb tulnuka või ufoga "kohtumist". Õpilastele võib ette öelda situatsiooni alguse, nt *Ufo tegi hädamaandumise meie kooli katusele ja tulnukad palusid tuua tööõpetuse klassist kruvikeeraja*. Õpilased peaksid plakati kujundamisel kasutama fotosid, pilte ja kirjutisi. Rühmad esitlevad plakateid klassis. Ufo-plakatitest tehakse koridori- või klassinäitus.

Töövihik

Ülesande nr 1 eesmärk on kinnistada teema sõnavara ja grammatikat.

Ülesande nr 2 vastused

1. *Kõik algas järsku. (Algas kõik järsku.)*
2. *Kõigepealt helenes taevas aeglaselt, edasi järjest kiiremini. (Taevas helenes kõigepealt aeglaselt, edasi järjest kiiremini.)*
3. *Lõpuks muutus see nii valgeks, et väike tüdruk pidi sulgema silmad. (See muutus lõpuks nii valgeks, et väike tüdruk pidi silmad sulgema.)*
4. *Vana hobune vankri ees hirnatas ehmunult ja tõusis tagajalgadele. (Vankri ees hirnatas vana hobune ehmunult ja tõusis tagajalgadele. Ehmunult hirnatas vana hobune vankri ees ja tõusis tagajalgadele. Vana hobune vankri ees tõusis ehmunult tagajalgadele ja hirnatas.)*
5. *Kui tüdruk silmad avada julges, nägi ta taevas laia helendavat linti. (Kui tüdruk julges silmad avada, nägi ta taevas helendavat laia linti.)*
6. *Lint tumenes aeglaselt.*

Ülesande nr 7 eesmärk on lasta aktiivselt kasutada teema sõnavara ja ergutada fantaasiat. Kui õpilased ei tule ülesandega esialgu toime, võiks kasutada järgmisi lauselõppe.

1. ... meie Päike on liiga tuhm.
2. ... nad liiguvad vähe.
3. ... neil on kodus väga soe.
4. ... nad suhtlevad sõnadeta.
5. ... nad on väga targad.
6. ... nende tehnika on väga arenenud.
7. ... siin on ilus loodus.
8. ... oma arvamus.

Eesmärk on tutvustada, kuidas elusolendid omavahel suhtlevad. Õpitakse kindlaks tegema ja rääkima, kui hea suhtleja on õpilane ise. Õpitakse iseloomustama ennast ja oma sõpra. Õpilased õpivad vahet tegema määrsõnal ja omadussõnal. Harjutatakse omadussõnast määrsõna moodustamist.

LUGEMINE

- Loetakse teksti loomade suhtlemisest ja õpitakse otsustama tekstis esitatud väidete õigsuse üle. Valed väited parandatakse. Õpitakse teksti pealkirjastama. Loetakse testi ja tehakse selle põhjal järeldusi.

RÄÄKIMINE

- Testi põhjal õpitakse iseloomustama ennast ja sõpra ning intonatsiooniga väljendama erisuguseid tundeid.

KUULAMINE

- Kuulatakse lauseid, mis väljendavad mitmesuguseid emotsioone. Õpitakse eristama emotsioone.

KIRJUTAMINE

- Piltide põhjal kirjutatakse jutt. Iseloomustatakse sõpra.

GRAMMATIKA

- Õpitakse omadussõnadest moodustama määrsõnu. Õpitakse moodustama määrsõna keskvorret. Keskvorres määrsõnu kasutatakse iseloomustamisel.

SÕNAVARA

- Tegeldakse teemakohase sõnavaraga ja õpitakse moodustama määrsõnu.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE. Rühmatöö

1. Õpilased arutavad oma kogemusi ettenähtud küsimuste põhjal kolmeliikmelistes rühmades. Iga rühm võib teha arutelu tulemustest lühikokkuvõtte.

● SÕNAVARA

2. Õpilased püüavad konteksti põhjal aimata sõnade tähendust. Tundmatud sõnad kirjutatakse vihikusse ja neile leitakse tähendus. Ülesanne juhatab sisse töö lugemistekstiga.

● LUGEMINE

3. Õpilased loevad teksti põhjalikult ning otsustavad, missugused väited on õiged. Seejärel parandatakse valed väited teksti põhjal õigeaks.

● SÕNAVARA

4. Jätkub töö teksti sõnavaraga. Sünonüümid aitavad rikastada õpilaste sõnavara.

- Ülesande võib teha kodutööna.

● SÕNAVARA

5. Ülesanne kinnistab teksti sõnavara ja õpilased loovad uut teksti.

● KIRJUTAMINE

6. Õpetatakse kirjutama kokkuvõtet. Ülesanne aitab teha järgmist ülesannet, milles on vaja teksti ümber jutustada.

● LUGEMINE

7. Õpilased pealkirjastavad tekstilõigud ning seejärel jutustavad vabalt valitud tekstilõigu ümber. Kinnistatakse teksti sõnavara ja arendatakse jutustamisoskust.

● GRAMMATIKA

8. Ülesanne juhatab sisse grammatikaosa.

- Ülesande võib teha kodutööna.

● GRAMMATIKA. *sti-* ja *lt-*sufiks

9. Grammatikaosas tutvuvad õpilased omadussõnast määrsõna moodustamisega ning määrsõna kesk- võrde moodustamisega.

- Kinnistamiseks on mõeldud töövihiku ülesanded nr 3 ja 9.

● KUULAMINE

10. Kuulamisülesande eesmärk on õppida eristama emotsioone eestikeelses kõnes. Õppijad peavad ütleva, mis emotsioone nende arvates lausetega väljendatakse.

Teises osas tuleb iseloomustada pildil olevate inimeste ilmeid, hoiakuid, emotsioone.

● KUULAMINE

11. Õpilased kuulavad teksti nr 34 veel kord ja püüavad seda võimalikult täpselt korrata. Parandatakse üksteise vigu.

● SÕNAVARA

12. Ülesanne laiendab õpilaste sõnavara ja valmistab neid ette järgmise ülesande tegemiseks.

- Rääkida võiks sellest, miks on sõnad kahes tulpas, nt ühes meeldivaid emotsioone ja teises ebameeldivaid emotsioone väljendavad sõnad.

● RÄÄKIMINE

13. Eelmise ülesande sõnu kasutades iseloomustatakse lähedasi inimesi.

- Klassis võib teha paar iseloomustust. Ülejäänud võib lasta kodus ette valmistada. Iseloomustused esitatakse järgmises tunnis.

● GRAMMATIKA

14. Ülesanne kinnistab grammatikaosa teadmisi.

- Sõnade moodustamise osa võib teha kogu klassiga. Lausete moodustamise võib anda kodutööks.

● RÄÄKIMINE

15. Õpilased loevad lauseid sobiva emotsiooniga.

- Võib lasta lauseid lugeda erisuguse intonatsiooniga ja arutleda lause tähenduse muutumise üle.

● KIRJUTAMINE. RÄÄKIMINE

16. Eelmise ülesande eeskujul moodustavad õpilased emotsioonidega sobivaid lauseid.

● LUGEMINE

17. Õpilased sobitavad pildid ja laused. Üks pilt jääb üle ja selle kohta moodustab iga õpilane ise ühe lause. Ülesanne valmistab ette kirjutamisülesande.

- Õpilased võivad suuliselt moodustada piltide kohta lisalauseid.

● KIRJUTAMINE

18. Eesmärk on arendada kirjutamisoskust ja kinnistada grammatikaosa, kirjutades seotud teksti.

● SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

19. Loovkirjutamise ülesande eesmärk on korrata teemakohast sõnavara.

- Parema keeleoskusega õpilased võivad koostada ka fraase või lauseid, milles kasutavad määrsõnu.

Nt *ajad asju asjalikumalt kui mina*.

● RÄÄKIMINE. Paaristöö

20. Loovülesande eesmärk on kasutada teemakohast sõnavara pinginaabri iseloomustamiseks.

● GRAMMATIKA

21. Õpilased saavad veel kord võimaluse kasutada ja korrata teemakohast sõnavara ning grammatikat.

- Ülesannet võib kasutada kordava kontrolltööna.

● KEELEKESKKOND

22. Õpilased võivad teha ülesande kirjalikult või suuliselt, kasutades illustreerivat materjali. Kirjalikult tehtud tööd võib klassis näitusena välja panna.

● LISAÜLESANNE (tööleht nr 5)

Töölehel oleva testi võib lasta õpilastel teha iseseisvalt. Tulemuste üle arutletakse tunnis.

KAS SINA TEEKSID NII?

Eesmärk on tutvustada aja jooksul muutunud käitumisreegleid ja eri kultuurides kehtivaid käitumisnorme. Õpitakse luba küsima ning luba andma ja loa andmisest keelduma. Õpitakse kasutama viisakusväljendeid.

LUGEMINE

- Teksti lugemise eesmärk on kontrollida väidete õigsust, vastata küsimustele, koostada nimekiri, valida õige vastus ja väljendada oma arvamust.

RÄÄKIMINE

- Avaldatakse arvamust suhtlemisviiside kohta, antakse soovitusi, jagatakse kogemusi rahvaste käitumistavade kohta ning koostatakse dialoog rollikaardi alusel.

KUULAMINE

- Kuulatakse teksti eri riikides normiks saanud käitumisviiside kohta.

KIRJUTAMINE

- Teksti põhjal koostatakse kätlemis reeglid, moodustatakse lauseid õpitud grammatikateadmiste harjutamiseks ning koostatakse viisaka käitumise reeglid.

GRAMMATIKA

- Õpitakse väljendama loa küsimist ning loa andmist ja loa andmisest keeldumist.

SÕNAVARA

- Teemakohast sõnavara õpitakse sünonüümide abil. Uute sõnadega koostatakse lauseid.

○ SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Eesmärk on aktiveerida teemakohased teadmised. Õpilased avaldavad piltide abil arvamust viisaka käitumise kohta ja põhjendavad oma arvamust. Õpetaja võib õpilasi küsimustega aidata.

○ SÕNAVARA

2. Ülesande eesmärk on tutvustada teemakohast sõnavara ja sünonüümide abil kergendada uute sõnade mõistmist.

- Kui sünonüümid õpilasi ei aita, võib sõnade tähenduse otsida sõnaraamatust.
- Ülesande võib teha ka paaristööna.

○ LUGEMINE

3. Eesmärk on teksti mõista. Esmalugemise ajal peavad õpilased otsustama, kas esitatud väited on õiged või mitte. Valed väited parandatakse õigeks.

○ LUGEMINE

4. Teisel lugemisel leiavad õpilased esitatud küsimustele vastused. See eeldab teksti põhjalikumat mõistmist.

○ KIRJUTAMINE

5. Lugemisele järgnev ülesanne, mille eesmärk on õpetada tegema loetud tekstist kokkuvõtet. Kokkuvõtte tehakse kirjalikult. Korratkse käskivat kõneviisi.

○ RÄÄKIMINE

6. Õpilased avaldavad kahe suhtlemisviisi kohta arvamust ja põhjendavad seda. Märksõnad võib kirjutada tahvlile.

- Ülesanne häälestab õpilased lugemistekstile.

○ LUGEMINE

7. Ülesande eesmärk on arendada otsiva lugemise oskust.

- Õpilased loevad teksti ja teevad lugemise ajal märkmeid töökäsu järgi.

○ SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

8. Ülesande eesmärk on õpetada tekstist leidma suhtlemisega seotud sõnu ja harjutada nende kasutamist lausetes.

- Korratakse umbisikulist tegumoodi ja kirjutatakse jutt.

○ RÄÄKIMINE

9. Ülesande eesmärk on teemakohast sõnavara kasutades anda soovitusi õigeks käitumiseks. Ülesanne on mõeldud ka käskiva kõneviisi kordamiseks.

○ LUGEMINE

10. Selle ülesande eesmärk on kontrollida õpilaste teadmisi käsitletavast teemast. **Ülesande vastused:**

- 1) – a, 2) – b, 3) – a, 4) – c, 5) – c, 6) – a, 7) – b, 8) – a, 9) – c

○ GRAMMATIKA. Lubamine, keeldumine, nõustumine

11. Õpetaja seletab nende sõnade tähendusvariante ja õpetab, kuidas neid viisakas pöördumises kasutada.

- Õpilastele võib meelde tuletada, et need sõnad nõuavad *da*-infinitiivi.

○ GRAMMATIKA. RÄÄKIMINE. Paaristöö

12. Ülesande eesmärk on kinnistada grammatikateadmisi ja arendada rääkimisoskust. Ülesanne tehakse suuliselt töölehe nr 6 abil.

○ GRAMMATIKA

13. Eesmärk on kinnistada grammatikateadmisi.

- Tähelepanu peaks pöörama sellele, et sõnade lisamisel lausesse muutub paljude sõnade vorm.
- Laused tuleks lasta ette lugeda.

○ KIRJUTAMINE. GRAMMATIKA

14. Ülesanne kinnistab grammatikateadmisi ning arendab kirjutamisoskust. Ülesanne teeb loetud tekstidest kokkuvõtte.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

15. Ülesande eesmärk on võrrelda 30 aasta taguseid ja praegusi käitumisreegleid. Õpilased avaldavad arvamust endiste ja praeguste käitumisreeglite kohta ja leiavad erinevused.

○ KIRJUTAMINE

16. • Ülesande eesmärk on võrrelda, kuidas on käitumisharjumused aegade jooksul muutunud. Õpilased võivad erinevused kirjutada vihikusse, et need hiljem ette lugeda.

- Õpilastel võib lasta rääkida, mis neis reeglites tundub naljakas või imelik.

● RÄÄKIMINE

17. Ülesanne häälestab kuulama järgmist teksti.

- Õpilased jagavad muljeid oma kogemustest teiste rahvaste käitumiskommete kohta ja avaldavad oma arvamust.

● KUULAMINE

18. Esmakuulamisele leiavad õpilased riigid, millest räägitakse (tekstid 36–39).

● KUULAMINE. SÕNAVARA

19. Teisel kuulamisel pööratakse tähelepanu suhtlemisega seotud sõnavarale.

- Kuulamisega on seotud töövihiku ülesanded nr 9 ja 12.

● KUULAMINE

20. Eesmärk on detailse kuulamise oskuse arendamine. Kõigepealt võrdlevad tabelit pinginaabrid, seejärel täiendatakse tabelit kogu klassiga.

Kuulatakse eri kultuure käsitlevaid tekste. Vahetult kuulamise järel tehakse tabelisse märkmeid. Enne tabelisse kirjutamist võib kuuldut arutada. Pärast võib arutada, kas õpilased on nende kultuuridega kokku puutunud. Kultuure võiks võrrelda vene kultuuri ja eesti kultuuriga.

● RÄÄKIMINE. Rollimäng

21. Ülesanne tehakse paaristööna. Oluline on, et õpilased kasutaksid sobivaid väljendeid. Mõlemad paarilised saavad olla mõlemas rollis.

● KEELEKESKKOND

22. Pärast ülesande täitmist tehakse klassis kokkuvõte.

Kui õpilastel on hea keeleoskus, võiks lisaülesandena läbi mängida kultuurimängu H. Pajupuu raamatust „Kuidas kohaneda võõras kultuuris“.

● LISAÜLESANDEID

KIRJUTAMINE

1. Kirjuta järgmiste küsimuste põhjal, missugune on viisakas inimene.

- Kuidas ta tervitab?
- Kuidas suhtleb telefonis?
- Kuidas ta välja näeb?

Õpilased peaksid kasutama õpiku teemakohast sõnavara.

KIRJUTAMINE

2. Kirjuta kümme käitumisreeglit oma klassile.

Nt *Me tohime jääda vahetunniks klassi.*

Koostatud reeglitest parimad võib vormistada plakatitena ja plakatid võib välja panna klassi seintele.

Eesmärk on juhtida tähelepanu tänavalaste probleemile ning rääkida üldse noorte probleemidest. Grammatikaosas õpitakse moodustama ja kasutama mitmuse osastavat käännet.

Kuna teema on raske ning võib lapsi valusalt puudutada, tuleb teemat käsitleda delikaatselt.

LUGEMINE

- Eesmärk on tutvuda noorte probleemidega. Probleemid rühmitatakse lõikude kaupa ja lõigud pealkirjastatakse. Vastatakse küsimustele ja selgitatakse ühesugused probleemid.

RÄÄKIMINE

- Õpitakse avaldama loetu kohta arvamust. Korraldatakse probleemide arutelu.

KUULAMINE

- Kuulatakse ühe õpilase arvamust noorte probleemide kohta.

KIRJUTAMINE

- Teksti põhjal moodustatakse lauseid ja neid kommenteeritakse. Probleeme kirjeldatakse piltide järgi ja probleemidele otsitakse lahendusi.

GRAMMATIKA

- Õpitakse mitmuse osastava käände moodustamist ja kasutamist.

SÕNAVARA

- Eesmärk on õppida sõnade tähendusi mõistma sünonüümide abil. Õpitakse eristama käänd- ja tegusõnu ning harjutatakse kasutama teemakohaseid sõnu, moodustades nendega lauseid.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Ülesande eesmärk on väikse ajurünnakuga panna õpilased mõtlema käsitletavale teemale. Tahvlile võiks teha kokkuvõtte vihikusse kirjutatud probleemidest.

● SÕNAVARA. Paaristöö

2. Ülesande eesmärk on tutvustada noorte probleeme väljendavat sõnavara. Probleemid rühmitatakse sisu järgi.

- Enne ülesande täitmist võiks õpetaja õpilastega sõnad läbi arutada.
- Ülesanne tehakse paaris- või rühmatööna.

● RÄÄKIMINE. Rühmatöö

3. Ülesande eesmärk on kinnistada teemakohast sõnavara ning virgutada õpilased ühisele arutelule.

- Kuna teema on sisult raske, tuleks õpilaste tähelepanu juhtida sellele, et neil on võimalik läheneda ülesandele ka n-ö kergemast küljest (näite järgi).

● SÕNAVARA

4. Õpilased peavad leidma tabeli esimeses veerus olevate sõnadega sobivad sünonüümid. Sünonüümide valikul on arvestatud sõna tähendust kontekstis.

○ SÕNAVARA

5. Ülesande eesmärk on õppida selgeks uued sõnad. Õpilased jaotavad sõnad kahte veergu ja moodustavad tegusõnadest *mine*-liitelised käändsõnad ning käändsõnadest tegusõnad. Ülesanne kordab ka sõnamoodustuse teemat.

○ LUGEMINE

6. Enne ülesande juurde asumist võiks läbi vaadata teksti ees olevad ülesande nr 4 sõnad. Teksti kava tuleks koostada sündmuste järgi. Õpilased võivad õppida teksti jutustama lõikude pealkirjade alusel.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

7. Eesmärk on harjutada teksti süvenevat lugemist, et leida küsimustele vastused. Ülesande võib teha paaristööna.

○ SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

8. Ülesanne sobib sõnavara kinnistamiseks. Õpetaja võib kommenteerimiseks esitada lisavariante.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE. Rühmatöö

9. Ülesande eesmärk on õpetada teksti kohta arvamust avaldama ja leidma probleemidele lahendusi. Iga rühm esitab oma arvamuse, kasutades selleks ettenähtud väljendeid.

○ SÕNAVARA. RÄÄKIMINE

10. Eesmärk on leida pildidel ja loetud tekstis esinevad ühised ja erinevad probleemid. Sel viisil kinnistatakse õpitud sõnavara.

- Ülesande b-osas jätkub probleemidele lahenduse otsimine.
- Õpetajal tuleks innustada õpilasi leidma parimat lahendust.
- Õpetaja ei tohiks õpilaste arvamuste suhtes asuda jäigale positsioonile, vaid peaks juhtima neid leidma pakutud probleemilahendustele poolt- ja vastuargumente.

○ GRAMMATIKA. Mitmuse osastav

11. Tutvustatakse mitmuse osastava moodustamist. Kindlasti ei tohi kõiki tüüpe tutvustada korraga ja ühes tunnis. Õpetaja võib kas ise esitada lisanäiteid või lasta õpilastel nimetada. Vajadusel võib teemad põhjalikumalt seletada. Mnemotehnilise võtte puhul lausega TULEB TIGE PENI JA URISEB tuleb seletada, et see on vajalik mitmuse õigesks moodustamiseks: kui sõna ainsuses lõpeb u-gasiis on mitmuses vokaa-lik e, kui ainsus lõpeb i-ga, siis mitmuses on e, kui ainsus on e, siis mitmuses on i. Kui sõna lõpeb ainsuses a-ga, siis on kolm võimalust mitmuses: u, i või e. Täpsemat seletust võib selle kohta lugeda T. Õunapuu "Kelmikas vormiraamat". Teema käsitlemise ajal võib olla klassis üles riputatud vastav seinatabel.

○ GRAMMATIKA

12. Ülesande eesmärk on kinnistada grammatikaosa.

○ GRAMMATIKA

13. Ülesande eesmärk on kinnistada grammatikaosa.

○ GRAMMATIKA. SÕNAVARA

14. Ülesande eesmärk on kinnistada mitmuse osastava kasutamist koos sõnadega *palju* ja *vähe*.

● SÕNAVARA

15. Ülesanne kinnistab lugemisteksti sõnavara.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

16. Teksti teisel lugemisel on oluline mõista teksti sisu. Lugemise ajal leitakse küsimustele vastused.

● RÄÄKIMINE. SÕNAVARA

17. Ülesande eesmärk on kinnistada sõnavara ja leida loetelust kõige olulisemad probleemid. Õpitakse oma arvamust põhjendada.

- Koostatud nimekirja võiks võrrelda pinginaabri või ees või taga istuva õpilase omaga. Eesmärk on jõuda erimeelsuste korral ühisele seisukohale.
- Paaristöös osalenud õpilased võivad teha oma seisukohast ühise suulise lühikokkuvõtte.

● KUULAMINE

18. Esmakuulamisel (tekst nr 42) peaksid õpilased pöörama tähelepanu sellele, mis teemal räägitakse. Teisel kuulamisel leiavad õpilased, mida rääkija teema kohta arvab. Seejärel teevad õpilased märkmeid selle kohta, mis ühtib nende arvamusega. Õpilased teevad vihikusse tabeli, kuhu nad märgivad, mis kõneleja arvamustest nende omaga sarnaneb ning mis erineb.

● RÄÄKIMINE. Rühmatöö

19. Ülesanne aktiveerib õpilasi mõtlema noorte probleemidest ja nende põhjustest. Rühmad teevad oma arvamusest kokkuvõtte ja põhjendavad selles oma seisukohti.

● KEELEKESKKOND

20. Materjali võib leida üleriigilisest ja kohalikust ajakirjandusest või internetist. Kui on võimalik, uurivad õpilased ise, kes linna- või maavalitsuses tegeleb noorte probleemidega, mis on nende kodukoha spetsiifilised probleemid ja kust saavad noored abi.

● LISAÜLESANNE

Ülesannete nr 6 ja 12 sõnavara ja kirjutamise kinnistamiseks võib lasta õpilastel moodustada teemakohaseid lauseid järgmiste sõnadega.

- riidu minema • välja viskama • vabatahtlik • toime tulema • kokku puutuma • puudust tundma
- abivajaja

Eesmärk on tutvustada muusikastiilide eestikeelseid nimetusi ja pakkuda fakte eesti laulja Maarja-Liis Ilusa kohta. Õpitakse rääkima oma muusikaeelistustest ning kasutama ajalise sageduse ja korduvusega seotud sõnu.

LUGEMINE

- Loetakse lünkteksti Maarja-Liis Ilusast ja täidetakse lüngad sobivate sõnadega.

RÄÄKIMINE

- Räägitakse oma muusikaeelistusest ning lemmiklauljatest ja -ansamblitest.

KUULAMINE

- Kuulatakse teksti muusikaeelistuste kohta ja laulu "Keelatud maa" Maarja-Liis Ilusa esituses.

KIRJUTAMINE

- Kirjutatakse kiri oma lemmikartistile ja esitatakse küsimusi tema tegemiste kohta.

GRAMMATIKA

- Õpitakse kasutama ajalise sageduse ja korduvusega seotud sõnu ja väljendeid.

SÕNAVARA

- Õpitakse tundma teemakohast sõnavara.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Teema sissejuhatauseks võib teha klassis küsitluse töölehega nr 8 ja tulemusi tutvustada. Seejärel räägivad õpilased oma lemmiklauljatest ja -ansamblitest. Nad võivad oma eelistusi põhjendada.

● LUGEMINE. KIRJUTAMINE

2. Õpilased loevad koomiksiteksti ja leiavad sellest muusikastiilide nimetused.

● LUGEMINE

3. Ülesanne aitab kontrollida teksti mõistmist. Teksti võib lugeda valju häälega osade kaupa klassis ette.

- Kui õpilased ei oska vastata, võib soovitada abiks Valter Ojakääru raamatut "Popmuusikast" või Internetist otsida.

● RÄÄKIMINE

4. Õpilased vestlevad teksti põhjal muusikastiilidest. Nad laiendavad sõnavara, kasutades ettenähtud väljendeid. Ülesande teises osas räägivad õpilased oma eelistusest ja kasutavad ettenähtud väljendeid.

● KIRJUTAMINE

5. Eesmärk on tutvustada oma muusikaeelistusi, kasutades ja selle kaudu kinnistades teemakohast sõnavara.

- Paremad kirjutised võib ette lugeda või neist võib teha seinalehe.
- Ülesande võib anda kodutööks.

● RÄÄKIMINE

6. Eesmärk on arendada teemakohase vestlemise oskust. Töölehel nr 9 olevaid küsimusi ei pea selles ülesandes kõiki esitama, sest ülesandes nr 21 tuleb kasutada sama töölehte. Selle ülesande juures võib esitada küsimusi 1-12 ja ülejäänud ülesandes nr 21.

● SÕNAVARA

7. Õpilased võivad sõnu rühmitada oma eelistuse kohaselt. Näiteks *teigusõnad*, *nimisõnad* jne. Rühmitamist tuleb põhjendada. Ülesande võib teha paaristööna.

● SÕNAVARA

8. Õpilased koostavad kummalisi sõnapaare, et sõnu paremini meelde jätta.

● LUGEMINE. SÕNAVARA

9. Tekstist arusaamiseks loevad õpilased teksti läbi ja valivad sulgudest sobivad sõnad.

- Õpetaja peaks juhtima õpilaste tähelepanu sellele, et oluline on haarata teksti kui loogilist tervikut, mis pakub võimalust "spikerdada", st järgmine lause võib anda vihjeid eelmise kohta.

● SÕNAVARA

10. Eesmärk on rikastada sõnavara, et aru saada fraseologismidest ja et osata neid kasutada.

● LUGEMINE

11. Eesmärk on õpitut keerutada.

● LUGEMINE

12. Õpilased loevad teksti veel kord põhjalikult läbi, et küsimustele vastata. Võib korraldada ahelküsitluse.

● KUULAMINE

13. Kuulamisülesande eesmärk on laulu "Keelatud maa" (tekst nr 71) kuulates harjutada eestikeelse laulu tekstist arusaamist. Õpilased kuulavad laulu ja panevad töölehtedelt (nr 10) paljundatud lauluread õigesse järjekorda (töölehel puudub laulu viimane salm). Seejärel võib kontrollida laulu sõnade mõttest arusaamist. Tundmatuid sõnu võib täpsustada ning musikaalsete õpilastega võib püüda laulda.

● GRAMMATIKA. Sagedus ja kordumine

14. Õpilased tutvuvad ajalist sagedust ja korduvust väljendavate sõnade ning fraasidega.

● GRAMMATIKA

15. Ülesanne on mõeldud grammatikaosa esmakinnistamiseks. Eesmärk on harjutada õpilasi mõistma konteksti omandatud teadmiste põhjal.

GRAMMATIKA. KIRJUTAMINE

16. Ülesanne kinnistab grammatikaosas saadud teadmisi.

- Ülesande võib teha paaristööna. Õpilased koostavad lauseid kahekesi.

GRAMMATIKA

17. Õpilased koostavad küsimusi, esitavad neid üksteisele ja vastavad neile. Küsimused võivad olla, aga ei pea olema teemaga seotud.

RÄÄKIMINE

18. Õpilased kordavad lugemisteksti sõnavara ja kinnistavad grammatikaosa ning võivad otsida Maarja-Liis Ilusa kohta lisamaterjali internetist või ajakirjandusest.

KUULAMINE

19. Õpilased kuulavad eakaaslase muusikaeelistusi (tekst nr 45) ja kuuldu põhjal vastavad küsimustele.

KUULAMINE. RÄÄKIMINE

20. Õpilased kirjutavad kuuldu põhjal üles muusikastiilide nimetused ja võrdlevad neid stiile oma meelisstiilidega.

KIRJUTAMINE

21. Õpilased kordavad teema sõnavara ja grammatikat. Korrata võib ka kirja struktuuri: pöördumine, lõpetamine jne.

KEELEKESKKOND

22. Õpilased võivad otsida materjali nii internetist kui ka ajakirjandusest. Võimaluse korral toovad nad tundi kaasa kassette või plaate. Kuulatakse muusikakatkendeid.

LISAÜLESANDEID

Lisaülesandena võib lasta õpilastel meenutada, missugustest eesti lauljatest või ansamblitest nad peale Maarja veel kuulnud on, näiteks õpikus mainitud lauljatest Hendrik Sal-Saller, Ivo Linna ja Jaan Tätte, ansamblitest Väikeste Lõõtspillide Ühing, Kukerpillid ja Justament ("Vangile ei meeldi trellid").

Õpilastel võib lasta keelekeskkonna ülesandena korraldada ühe vabalt valitud või loosiga määratud eesti helilooja, laulja või ansambli loomingut esitluse (muusikanäitega). Informatsiooni Eesti vanemate artistide kohta leiab Valter Ojakäärü raamatust "Eesti levimuusika ajaloost" I ja II köide (koostamisel III köide) ja nüüdisaegsete levimuusikute kohta interneti otsingusüsteemidest.

Raimond Valgre	Ivar Must	Jaak Joala	Koit Toome	Tõnis Mägi
Riho Sibul	Gunnar Graps	Kalmer Tennosaar	Heli Lääts	El'Dorado
Smilers	Hanna Pruuli	Caater	Kukerpillid	Metsatöll
Terminaator	Blacky	Vennaskond	Tuberkuloited	Shabash

Töölehe nr 12 abil saab arendada lühikeste ja pikkade häälikute kuulamise ja eristamise oskust.

Eesmärk on tutvuda kodumasinatega ja nende rikete kohta kasutatavate väljenditega. Õpitakse kuulutusest hankima remondiinfot. Õpitakse, kuidas oma soovi viisakalt väljendada.

LUGEMINE

- Loetakse probleeme käsitlevat teksti ning otsitakse probleemidele lahendusi. Loetakse kuulutusi, et sealt leida vajalik info.

RÄÄKIMINE

- Kirjeldatakse kodumasinatega seotud probleeme ja seadmete vigu ning pakutakse neile lahendusi. Arutletakse seadme soetamise üle. Kuulamisteksti eeskujul koostatakse kliendi ja remontija dialoog. Keelekeskkonna ülesandes püütakse õpitu põhjal hakkama saada elulistes olukordades.

KUULAMINE

- Kuulatakse remonditöökojas toimuvat vestlust. Vajalikku infot püütakse leida kuulamistekstist, mis on ühtlasi vestluse mudel.

KIRJUTAMINE

- Teemakohaseid lauseid kasutades koostatakse soovitusi kodumasinatega ümberkäimiseks.

GRAMMATIKA

- Õpitakse viisakalt väljendama soovi sõnu *tahtma*, *soovima* ja *saama* kasutades ning tingiva ja käskiva kõneviisi abil. Õpitakse nimetatud sõnade reksiooni. Sõnade *palju* ja *mitu* kasutamine.

SÕNAVARA

- Õpitakse teemakohaseid sõnu ja väljendeid. Sõnade meeldejätmiseks kasutatakse assotsiatsioonimeetodit ning õppevahendina sõnasedeleid.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Aktiveeritakse teemakohast kogemust ja sõnavara. Tähelepanu tuleks juhtida õpilase isiklikule kogemusele, mis tal on olnud kokkupuutes kodumasinatega.

● RÄÄKIMINE

2. Õpitakse tehnikaprobleemidega seotud väljendeid. Väljendid võib tõlkida õpilastega üheskoos, kui see on vajalik.

● SÕNAVARA

3. Vajalikke sõnu otsitakse tekstist selle esmalugemise ajal. Meeldejätmiseks kirjutatakse sõnad sõnalipikutele ning lipiku pöördel kirjutatakse tõlge. Sõnade meeldejätmist tuleb teatava aja tagant frontaalselt kontrollida. Sõnalipikutega võib korraldada sõnalotot. Töövihikust võib teha ülesande nr 1.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

4. Sobitatakse probleem ja põhjus. Sõnade ühendamise üle diskuteeritakse rühmas. Õpilasi tuleks õhutada avaldama oma arvamust.

● LUGEMINE. GRAMMATIKA

5. Lünkade täitmise järel võib ühiselt arutada, mis siis juhtuks, kui teha kõike seda, mis ülesande kohaselt on keelatud. Tähelepanu tuleks juhtida tegusõnade reksioonile. Reksiooni kinnistamiseks võib lasta õpilastel kirjutada nende sõnadega lauseid.

● KIRJUTAMINE. Paaristöö

6. Ülesanne kinnistab eelmises ülesandes õpitud keelendeid. Soovitused võib klassis ette lugeda.

● LUGEMINE. Paaristöö

7. Ülesande täitmiseks rakendatakse otsiva lugemise strateegiat. Lisaülesandena võib lasta õpilastel valida neile igati sobiva parandustöökoja (asub lähedal, pakutakse sobivaid teenuseid, lühikesed järjekorrad vms).

● LUGEMINE. KIRJUTAMINE. Paaristöö

8. Ülesannet tehes jätkatakse eelmises ülesandes õpitut, kinnistades seda kirjalikult.

● KIRJUTAMINE

9. Eesmärk on kinnistada eelmiste ülesannetega omandatud teadmisi ning õpetada pöörama õpilaste tähelepanu kuulutuse tekstist olulise teabe hankimisele.

● GRAMMATIKA. Sõnad *palju ja mitu*

10. Eesmärk on õpetada kasutama sõnadega palju ja mitu õigeid käandeid. Õpilased võiksid moodustada oma lauseid nende sõnadega, kasutades nii ainust kui mitmust.

● GRAMMATIKA. Sõnad *palju ja mitu*

11. Ülesande eesmärk on kinnistada grammatikaosa. Siinkohal võib teha töövihikust ülesande 9.

● LUGEMINE

12. Ülesande eesmärk on anda õpilastele tööleheülesande tegemiseks kõnemudel.

● KUULAMINE

13. Ülesandes peavad õpilased esmakuulamisel valima, mis on toimunud. Esitatud väljendite hulgast tuleb valida sobiv (tekstid nr 47 ja 48).

● KUULAMINE

14. Ülesanne täidetakse iseseisvalt. Vajaduse korral kuulatakse teksti mitu korda.

Ülesande teises osas võrreldakse pärast küsimustele vastamist oma vastuseid naabri omadega. Kui tekib erimeelsusi, võib vastuseid ühiselt kontrollida, kuulates teksti veel kord.

● KUULAMINE

15. Eesmärk on tutvustada suulises ja kirjalikus tekstis kasutatavaid viisakusväljendeid.

○ RÄÄKIMINE

16. Ülesande eesmärk on tutvustada viisakusväljendeid ja õpetada neid kasutama. Sellega kinnistatakse õpitavat kõnemudelit.

Eesmärk on arendada vestlemiseoskust töölehel nr 12 oleva ülesande abil. Alustab paariline A

○ SÕNAVARA

17. • Parema meeldejätmise huvides võiksid õpilased sõnu ette kujutada võimalikult veidrates kombinatsioonides.

- Lisaülesandena võiksid õpilased uusi sõnu kasutades kirjutada võimalikult naljaka jutu.

○ GRAMMATIKA. Soovi väljendamine

18. Grammatikaosas õpitakse väljendama soovi, mis on seotud teema eesmärgiga.

- Õpetaja võib teema illustreerimiseks esitada lisanäiteid. Oluline on pöörata veel kord tähelepanu sellele, et tingivat kõneviisi väljendatakse eesti keeles ja vene keeles erisuguselt.
- Õpilastel võib lasta harjutamiseks väljendada üht soovi vabalt valitud väljendite või sõnade abil. Töö võib teha ahelharjutusena.
- Kinnistamiseks võib teha töövihiku ülesande nr 2.

○ GRAMMATIKA

19. Õpilased kinnistavad grammatikaosa teadmisi. Koostatud laused loetakse klassis ette.

○ RÄÄKIMINE. Rühmatöö

20. Rühmatööna tehtava ülesande puhul tuleks juhtida õpilaste tähelepanu sellele, et nad kasutaksid käsitletava teema kõiki keelevahendeid. Kokkuvõttena peaksid rühmad jõudma ühisele otsusele, missugused head ja vead võivad hangitava seadmega kaasneda. Resümee võib teha kirjalikult.

○ KIRJUTAMINE. RÄÄKIMINE. Paaristöö

21. Ülesanne jätkab eelmises ülesandes alustatut. Kumbki dialoogis osaleja peaks esitama vähemalt kuus repliiki.

○ RÄÄKIMINE. Paaristöö

22. Ülesanne valmistab ette keelekeskkonna ülesande. Mudelina kasutatakse kuulamisülesande tekste. Ülesandega on seotud töövihiku ülesanded nr 3 ja 4. Kasuta töölehte nr 13.

○ KEELEKESKKOND

21. Ülesande eesmärk on selgitada, kuidas saab õpilane hakkama tegelikus suhtlusolukorras. Õpilastega tuleb enne läbi arutada, mis kodumasina nad valivad (piltide põhjal) ning mis sellel viga on (ülesanded nr 2, 4 ja 7).

Eesmärk on õppida rääkima ekstreemspordialadest ja põhjalikumalt jutustama rulluisutamisest. Õpilased tutvuvad mitme ekstreemspordialaga ja õpivad moodustama teemaga seotud sõnadest lühikese sisseütleva vorme.

LUGEMINE

- Loetakse ekstreemspordialasid tutvustavaid lühitekste ja pikemat teksti rulluisutamise kohta. Teksti kohta moodustatakse küsimusi ja sobitatakse pilte tekstiga.

RÄÄKIMINE

- Tutvustatakse spordialasid, antakse soovitusi ja põhjendatakse oma arvamust ning koostatakse spordipäeva kava.

KUULAMINE

- Kuulatakse ühe spordiala kirjeldust ja arvatakse, mis alaga on tegemist. Kuuldu põhjal vastatakse küsimustele.

KIRJUTAMINE

- Õpitakse koostama eeskirja algajale rulluisutajale. Õpitakse koostama spordipäeva kava.

GRAMMATIKA

- Korratatakse täismineviku moodustamist ja kasutamist. Tutvutakse lühikese sisseütleva vormidega ning lühikest sisseütlevat õpitakse kasutama tekstis.

SÕNAVARA

- Tegeldakse teemakohase sõnavaraga. Sõnatähendusi otsitakse sõnaraamatust.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Ülesande eesmärk on aktiveerida sõnavara ja aidata õpilastel jõuda selgusele, mille poolest erinevad tavaline sport ja ekstreemsport.

- Õpilaste märksõnad võib tahvlile kirjutada.
- Ülesandel ei saa olla valesid vastuseid, sest tegemist on põhjendusülesandega, mis aktiveerib õpilaste varasemaid teadmisi.
- Ülesande teine osa on mõeldud töö diferentseerimiseks. Õpetaja võib ise valida, kas ülesande mõlemad osad või ainult esimene.

● SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

2. Ülesande eesmärk on valmistuda lugemisteksti kuulamiseks ning kinnistada uut sõnavara.

- Õpilastel võib lasta leitud pealkirjad ette lugeda ning põhjendada, miks nende arvates kuuluvad valitud sõnad just selle, mitte muu pildi juurde.
- Sõnade tähendusi tuleb kontrollida, kui see osutub vajalikuks.
- Õpilasi võiks õhutada üksteiselt küsima, mida uued sõnad tähendavad.

● LUGEMINE

3. Esmalugemise ülesanne, milles on vaja seostada pilt ja tekst. Pilt toetab teksti ja hõlbustab arusaamist.

● SÕNAVARA

4. Eesmärk on kinnistada ja kasutada teemakohast sõnavara.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

5. Ülesande a-osa nõuab teksti uut põhjalikku lugemist. b-osas tuleb õpilastel ülesande nr 3 teksti eeskujul ise rääkida ühest spordialast.

- Jutustamise hõlbustamiseks võib anda punktid, mille järgi jutustada, nt kus ja millal saab alaga tegeleda, mis varustust on vaja ja mida trennis tehakse.

● RÄÄKIMINE. Paaristöö

6. Veenmisülesanne, mille eesmärk on õpetada veenma. Õpilased peavad veenma pinginaabrit, kasutades selleks ettenähtud väljendeid. Ülesanne kinnistab teksti sõnavara ja väljendeid ning arendab veenmis- ja keeldumisoskust.

- Enne ülesande tegemist võib olukorra ühe paariga läbi mängida.

● RÄÄKIMINE

7. Ülesanne arendab põhjendamisoskust. Eesmärk on juhatada sisse järgmine tekst.

- Õiged vastused on *maastikusõiduks mõeldud rulluisud ja saab sõita nii kivide vahel kui ka rohu sees.*
- Ülesanne võib olla ka arutelu alus, kui pärast lugemist arutatakse, kas selliste uiskudega, millele liiv ja rohi liiga ei tee, saab harrastada ka verdisõitu.
- Ülesanne sobib õpilastele, kellel on käsitletava alaga kokkupuuteid.

● LUGEMINE. KIRJUTAMINE

8. Eesmärk on õpetada tekstist hõlpsasti aru saada ja harjutada küsimuste moodustamist.

- Küsimused tuleb moodustada täislausetena. Küsimused kirjutatakse vihikusse.
- Enne kirjutamist võib meelde tuletada küsisõnu. Vajaduse korral kirjutatakse need tahvile.

● SÕNAVARA

9. Eesmärk on leida sõnadele tähendus kas konteksti põhjal või sõnaraamatu abil.

- Ülesande võib teha kodutööna.

● RÄÄKIMINE. Paaristöö

10. Ülesanne kinnistab eelmise ülesande ja teksti sõnavara.

- Vastuseid ei tohi otse tekstist lugeda.
- Õpetaja võib õpilaste rolle vahetada töö käigus.

● SÕNAVARA. Rühmatöö

11. Eesmärk on kinnistada sõnavara ning arendada rääkimis- ja põhjendamisoskust.

- Ülesande võib kujundada vahekokkuvõtteks.
- Rühmad peavad suutma põhjendada, miks on nende valitud sõnad teema käsitlemisel tähtsad.
- Rõhutada tuleks, et kõik rühmaliikmed on kohustatud tutvustuse esitamisel osalema.

● KUULAMINE. RÄÄKIMINE

12. Ülesande eesmärk on arendada kuulamisoskust. Esmakuulamisel tutvutakse teksti temaga (tekst nr 51).

○ KUULAMINE. SÕNAVARA

13. Ülesande eesmärk on arendada sõnade kuulamise oskust.

- Võimaluse korral võiks selgitada sarnase kõlaga sõnade tähendust.

○ KUULAMINE

14. Eesmärk on õpetada kuuldust täpselt aru saada.

- Kuulamise ajal võib teha pausi iga küsimuse vastuse järel, et kuuldut kogu klassiga arutada.
- Õpilastel võib lasta küsimustele vastata kirjalikult.

○ GRAMMATIKA. Täisminevik

15. Eesmärk on meelde tuletada täismineviku moodustamist ja kasutamist. Peab rõhutama, et otsest vastet sellele minevikule vene keeles ei ole. Vene keeles kasutatakse selle aja väljendamisel sõnu *уже, dosih por, s togo vremeni* jne.

- Paralleele võib tuua näiteks inglise *Present Perfect* `i või saksa keele *Perfektiga*.
- Kinnistamiseks sobivad töövihiku ülesanded nr 1 ja 2.

○ RÄÄKIMINE. GRAMMATIKA

16. Eesmärk on õpetada kasutama grammatikateadmisi, korrata teemaga seotud sõnavara ja arendada rääkimisoskust. Õpilased peavad kasutama täisminevikku.

○ KIRJUTAMINE

17. Ülesande eesmärk on tuletada meelde teema alguse sõnavara ja arendada kirjutamisoskust.

- Õpilased võivad kirjutada kas isikulises vormis, nt *sul on vaja*, või umbisikulises vormis, nt *on vaja*.

○ GRAMMATIKA. Sisseütleva lühike vorm

18. Eesmärk on tutvustada lühikese sisseütleva vorme ja nende moodustamise võimalusi.

○ GRAMMATIKA. KIRJUTAMINE

19. Ülesande eesmärk on kinnistada lühikese sisseütleva kasutamist tekstis.

- Kinnistamiseks sobib töövihiku ülesanne nr 10.

○ RÄÄKIMINE

20. Õpilased kordavad teemakohast sõnavara jutustamise ajal.

- Ülesande võib teha rühmadevahelise võistlusena. Võidab see rühm, kelle spordiala on kõige raskem ära arvata.

○ RÄÄKIMINE. KIRJUTAMINE. Rühmatöö

21. Ülesande eesmärk on korrata teemakohast sõnavara ja grammatikat ning arendada rääkimis- ja kirjutamisoskust ning loovmõtlemist.

○ KEELEKESKKOND

22. Eesmärk on innustada õpilasi leidma teemakohast materjali keelekeskkonnast.

Õpilased võivad valida ühe ülesande ja pärast tulemusi teistele tutvustada.

- Internetist võivad õpilased abi otsida otsingusõnaga *ekstreemsport*.
- Kui õpilased tunnevad kedagi, kes sellist spordiala harrastab, võiksid nad kasutada selle inimese abi.
- Esitluse vormi võivad õpilased valida ise.

Eesmärk on õppida küsima ja juhatama teed ning õppida tundma isikut tõendavate dokumentide eestikeelseid nimetusi. Arendatakse kaardi lugemise oskust ja oskust kasutada kaassõnu lauses õigesti.

LUGEMINE

- Loetakse uudise teksti ja valitakse sellele pealkiri. Tähelepanu pööratakse tee küsimist ja juhatamist tähistavate väljendite kinnistamisele.

RÄÄKIMINE

- Õpitakse küsima ja juhatama teed ning tegema otsustusi. Tutvutakse kaardiga, mis osaliselt juhatab sisse järgmise teema. Arendatakse arutlemise ja loomuliku vestlemise oskust.

KUULAMINE

- Kuulatakse laulu ning leitakse sealt teemakohased väljendid. Kuulamistekstid kinnistavad grammatikaosa ning nende puhul on rakendatud otsiva kuulamise strateegiat. Kuulamisteksti kolmanda mudeli põhjal küsitakse ja juhatatakse teed.

KIRJUTAMINE

- Kirjutatakse uudisele lõpp. Kuuldu ja loetu põhjal täidetakse lünkülesandeid.

GRAMMATIKA

- Õpitakse kasutama v-kesksõna omadussõna funktsioonis ning kaassõnu *üle, mööda, vastas, taga, kõrval* ja *ees*.

SÕNAVARA

- Tegeldakse teemakohase sõnavaraga. Õpitakse v-kesksõna abil moodustama uusi omadussõnu ning õpitakse tundma dokumentide eestikeelseid nimetusi.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Ülesande eesmärk on häälestada teemale. Kui õpilased ei ole eksinud olnud, siis võiks arutada, kus on võimalik ära eksida ja mida võiks siis teha.

● RÄÄKIMINE

2. Õpilased asetavad end ettenähtud olukorda ning arutavad mitmesuguseid võimalusi.

● LUGEMINE

3. Ülesande lugemise ajal leiavad õpilased tekstile sobivaima pealkirja ja põhjendavad oma valikut.

● SÕNAVARA

4. Sõnavara kinnistatakse sõnadele täpseid tähendusi leides.

- Teistkordne töö teksti sõnavaraga kinnistab uusi sõnu. Peaks kontrollima, kas õpilased vastavad moodustatud küsimustele.
- Kinnistamiseks võib teha töövihiku ülesande nr 2.

GRAMMATIKA

5. Ülesanne juhatab sisse grammatikateema.

- Ülesanne tehakse rühmatööna. Õpetaja võib õpilasi suunata, kui see on vajalik.
- Lisaks võib teha töövihiku ülesande nr 3.

GRAMMATIKA. v- ja tav-vorm

6. Grammatikaosa keskendub eri tüüpi verbidest v- ja tav-kesksõna moodustamisele.

- Grammatikat selgitatakse näidete varal.
- Vajaduse korral võib õpetaja võrrelda näiteid vene keele sama laadi näidetega. tav-vormi saab moodustada järgmistest verbidest: *abistama, andma, leidma, jooksmas, tundma, tõstma, võtma, jätma*.

GRAMMATIKA

7. Ülesanne kinnistab grammatikaosa.

- Lisaks võib teha töövihiku ülesand nr.
- Õpilastel võib lasta laused tõlkida emakeelde.

GRAMMATIKA

8. Ülesanne kinnistab vormide iseseisva moodustamise oskust.

- Õpilastel võib vajaduse korral aidata moodustada keerukaid sõnu ning laused nendega võib moodustada ühistöös.

KIRJUTAMINE

9. Õpilased mõtlevad pooleli jäänud ülesande nr 3 loole oma lõpu, pakkudes sellele lahendusi.

- Ülesande võib teha individuaal-, paaris- või rühmatööna.
- Hea keeleoskusega rühmas võib töökäsu sõnastada nii, et õpilased soovitsid tüdrukule, mida ta oleks pidanud tegema või kuidas võõrasse kohta sattudes käituma. Õpilastel lastakse oletada, missugused tagajärjed võinuksid võõrasse kohta sattumisel olla.

RÄÄKIMINE

10. Meenutatakse geograafiatunnis õpitud kaardilugemisoskust.

- Ülesanne aitab kaasa sellele, et lapsed kergemini lõimuksid Eesti ühiskonda.

KUULAMINE

11. Esimest korda kuulates selgitavad õpilased, kas nad on laulu sisu õigesti ära aimanud.

- Laulu võib kuulata mitu korda. Laul on "Dokumentideta võõras linnas" (tekst nr 73). Kasutatakse töölehte nr 14.

RÄÄKIMINE. KUULAMINE

12. Õpilased jutustavad lühidalt (kolm lauset) sellest, kuidas nad on laulu sisust aru saanud.

LUGEMINE. RÄÄKIMINE

13. Ülesanne pakub probleemsituatsiooni lahendamiseks lisavalikuid.

- Enne ülesande täitmisele asumist tuleks ühiselt kontrollida, kas ülesande sõnad ja väljendid on tuttavd. Vajaduse korral tuleb neid selgitada.

RÄÄKIMINE

14. Õpilased koostavad ülesande juhendi järgi nimekirja. Nad võivad selgitada nende jaoks kõige "vajaliku" dokumendi, mis kordub kõigis alapunktide kohta koostatud nimekirjades.

● KUULAMINE

15. Tekstide nr 54–56 esmakuulamisel rakendatakse otsiva kuulamise meetodit. Õpilaste ülesanne on kirjutada üles tänavanimed. Kirjutatu õigsust kontrollitakse.

● KUULAMINE

16. Teist korda kuulates kirjutatakse neist väljendisse sobiv sõna. Väljendid juhatavad sisse grammatikaosa.

● KUULAMINE. KIRJUTAMINE

17. Teksti kuulatakse veel kord. Õpilastele antakse ülesanne iseseisvalt luua tee küsimise ja juhatamise mudel.

- Lisaks sobib töövihiku ülesanne nr 9.

● GRAMMATIKA. Kaassõnad

18. Grammatikaosa tutvustab probleemsete kaassõnade kasutamist ning nende reksiooni. Õpetaja võib grammatikaosa näitlikustada õpiku skeemide abil.

- Kinnistamiseks sobib töövihiku ülesanne nr 8.

● RÄÄKIMINE. GRAMMATIKA

19. Ülesanne kinnistab tee küsimise ja juhatamise mudelit ning selle kaudu ka grammatikaosa.

● RÄÄKIMINE. GRAMMATIKA

20. Ülesande eesmärk on kinnistada kaassõnade kasutamise oskust ning rääkimisoskust.

- Ülesanne tehakse paaristööna.
- Tähelepanu juhtida sõnade *läbi* ja *üle* erinevusele.

● RÄÄKIMINE

21. Situatsioonimäng kinnistab kaardi lugemise oskust ning tee küsimise ja juhatamise mudelit.

- Ülesanne tehakse töölehel nr 15.

● KEELEKESKKOND

22. Õpilaste jutustatud lugude põhjal võib lasta kirjutada märksõnad tahvlile või kodutööna vihikusse. Seejärel võiks rühmas ühiselt arutleda ühel või mitmel teemal, näiteks kuidas võinuksid küsitletud käituda, et lahendus oleks olnud parem.

- Teemakohase sõnavara arendamiseks ning õpitud teadmiste kinnistamiseks võib õpetaja valmistada ette ülesande, mis tuleb täita keelekeskkonnas. Õpetaja koostab jaotmaterjali kodulinna objektidest, mileni jõudmiseks peavad õpilased tänaval teed küsima. Õpetajal tuleb olla valmis lahendama probleem-situatsioone ning õpilasi tuleb enne ülesande täitmise alustamist põhjalikult juhendada.

- Tööleht nr 15 on mõeldud kuulamisoskuse arendamiseks. Õpilased märgivad kuulatud teekonna kaardile. Tekstis nr 54 on eksinu Jaama tänaval. Tekstis nr 55 on eksinu Spordihalli ees ja läheb apteeki.

● LISAÜLESANNE

Tööleht nr 16 on mõeldud kuulamisoskuse arendamiseks. Õpilased märgivad kuulatud teekonna kaardile. Tekstis nr 54 on eksinu Jaama tänaval. Tekstis nr 55 on eksinu Spordihalli ees ja läheb apteeki.

Eesmärk on tutvustada Eesti meresõidu ajalugu ja tänapäeva tähtsat sündmust jahtlaev Lennuki ümbermaailmareisi, millel on eestlaste eneseteadvuse ja enese maailmas tutvustamise aspektist oluline roll. Õpitakse väljendama materjali seestütleva käände abil ning kirjutama õigesti kohanimesid. Arendatakse teemakohase rääkimise ja kuulamise oskust.

LUGEMINE

- Loetakse lõiku E. Raua "Kalevipojast" ja uudisteksti Lennuki kohta ning teksti, mis käsitleb maailma kuulsaid meresõitjaid. Tähelepanu pööratakse tekstide sisu võrdlemisele.

RÄÄKIMINE

- Teksti põhjal vastatakse küsimustele, võrreldakse loetut, kasutatakse varasemaid teadmisi ja antakse selgitusi ning korraldatakse kuulnud tekstide suuline arutelu.

KUULAMINE

- Arendatakse otsiva kuulamise oskust ja kuulamistekstist olulise info leidmise oskust. Kuulatakse sarnase kõlaga kohanimesid.

KIRJUTAMINE

- Küsimustele vastatakse kirjalikult. Loetu põhjal täidetakse sõnatabel ja koostatakse kirjalikult lauseid. Loetust otsitakse vajalikku teavet.

GRAMMATIKA

- Õpitakse nimetama materjali seestütleva käände abil, tuletatakse meelde tegusõna rektsooni ja õpitakse kirjutama kohanimesid.

SÕNAVARA

- Tegeldakse teemakohase sõnavaraga.

○ SISSEJUHATAV ÜLESANNE. Paaristöö

1. Eesmärk on häälestada õpilased teema käsitlemisele. Õpilased vestlevad ettenähtud küsimustele toetudes.

- Kui õpilane pole reisinud, võib tal lasta öelda, kuhu oleks tore reisida.
- Klassile jutustatakse pinginaabri reisist või soovitavast reisist.

○ SÕNAVARA

2. Eesmärk on tutvuda lugemistekstide nr 3 ja 4 sõnavaraga.

- Õpilased täidavad vihikus tabeli ja põhjendavad oma valikuid ning selgitavad, mida tähendavad tabelist välja jäänud sõnad.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

3. Eesmärk on harjutada otsivat lugemist. Õpilased peavad leidma tekstist küsimustele vastused.

- Teksti sisu üle võib arutleda ühiselt.

○ LUGEMINE

4. Eesmärk on harjutada otsivat lugemist, et leida ettenähtud küsimustele vastused.

○ RÄÄKIMINE. LUGEMINE

5. Süvendava lugemise ülesanne. Õpilased võrdlevad tekste. Nende tähelepanu tuleks juhtida nii sarnasustele kui ka erinevustele.

○ KIRJUTAMINE. RÄÄKIMINE

6. Eesmärk on veel kord harjutada süvenevat lugemist. Ülesanne arendab ka küsimuste koostamise ja esitamise oskust.

- Ülesanne tehakse kahes järgus: esmalt koostatakse küsimused ja siis esitatakse need suuliselt ees või taga istuvalle kaasõpilasele.

○ GRAMMATIKA. Seestütlev kääne

7. Eesmärk on arendada iseseisva mõtlemise ja analüüsimise oskust ning innustada õpilasi veel kord töötama lugemistekstidega.

- Vajaduse korral võib õpilastel aidata käänat ära tunda suunavate küsimuste abil.
- Teema kinnistamiseks sobivad töövihiku ülesanded nr 1 ja 2.

○ SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

8. Eesmärk on tuletada meelde õpitud ilmakaared ning õppida orienteeruma Eesti kaardil.

- Ülesanne tehakse paaristööna.

○ RÄÄKIMINE. SÕNAVARA

9. Eesmärk on kinnistada õpitud ilmakaarte nimetusi ning tutvustada õpitavat põhiteemat.

- Teksti nr 46 kuulamise järel võib kaardi juurde veel kord tagasi pöörduda ning vaadata, mis kohtadest on lindil juttu.

○ SÕNAVARA. RÄÄKIMINE. Paaristöö

10. Töölehe nr 17 alusel paaristööna tehtav ülesanne kinnistab ilmakaarte nimetuste kasutamist ning arendab vestlusoskust.

○ RÄÄKIMINE

11. Ülesande eesmärk on aktiveerida õpilaste teadmi.

- Ülesande võib anda õpilastele kodutööks, et nad leiaksid küsimusele vastuse iseseisvalt.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

12. Ülesandes jätkub eelmise ülesande teema. Eesmärk on juhtida õpilaste tähelepanu sellele, kuidas leida tekstist neile vajalikke fakte, et meresõitja nimi sobitada teksti õigesti.

○ SÕNAVARA

13. Ülesande eesmärk on aktiveerida teemakohane sõnavara.

○ LUGEMINE

14. Ülesande eesmärk on arendada otsiva lugemise oskust.

○ GRAMMATIKA

15. Ülesande eesmärk on õpetada tegusõna reksiooni.

- Tegusõnade reksiooni võib õpilastega koos üle kontrollida.
- Reksiooni õpetamisel leiab abi R. Pooli raamatust "Eesti keele verbireksioone".
- Leitud verbe võib kasutada iseseisvalt koostatud lausetes.

GRAMMATIKA

16. Eesmärk on õpetada koha väljendamist eesti keeles. Kuna sellekohane seaduspära eesti keeles puudub või on raskesti kindlaksmääratav, on sise- ja väliskohakäänete kasutamise näited esitatud tabelis.

- Õpilaste tähelepanu tuleb juhtida sellele, et ühe ja sama koha nimetamiseks ei kasutata läbisegi sise- ja väliskohakäändeid.

LUGEMINE. KIRJUTAMINE

17. Eesmärk on arendada lugemis- ja kirjutamisoskust ning kinnistada ilmakaarte nimetusi. Lisaülesandes oleva tabeli võib lasta ette lugeda täislausetega, nt Pärnu asub edelas. Sellega saab harjutada ilmakaartest seesütleva käände kasutamist.

KIRJUTAMINE

18. Ülesande eesmärk on harjutada õpilasi loetu üle arutlema ning õpetada leidma meresõitjate marsruutide ühtimiskohti.

- Ülesande võib anda kodutööks.

GRAMMATIKA. Koha- ja isikunimede kirjutamine

19. Kuna eestikeelsete kohanimed õigekiri erineb oluliselt vene keele omast, tuleb õpilaste tähelepanu juhtida teatmeteoste (ÕS, "Maailma kohanimed", atlased jms) kasutamisele.

- Peale õpiku näidete võiks õpilastega harjutada ka muude maailma kohanimed õigekirja.

KIRJUTAMINE. GRAMMATIKA

20. Ülesande eesmärk on kinnistada õpitud grammatikaosa.

- Reegli kirjutamine kohanime juurde aitab seda käelise tegevuse kaudu kinnistada.
- Töövihikust aitavad grammatikaosa kinnistada ülesanded nr 4, 9, 11 ja 12. Kaks viimast arendavad ka kuulamisoskust.

LUGEMINE. KIRJUTAMINE

21. Ülesande eesmärk on harjutada tervituse kirjutamist.

KUULAMINE

22. Eesmärk on leida vajalik teave nr 59 teksti kuulates.

- Teksti tuleb kuulata mitu korda.
- Teksti kuulates võib õppevahendina veel kord kasutada ülesande nr 9 maailmakaarti ning jälgida marsruuti kaardil.

KUULAMINE

23. Eesmärk on arendada kuulamisoskust.

- Teksti nr 60 võib kuulata mitu korda.

RÄÄKIMINE

24. Ülesande eesmärk on suuliselt arutleda kuuldu üle ning avaldada selle kohta seisukohti.

- Õpetaja võiks innustada õpilasi ülesande täitmisel iseseisvalt ja kriitiliselt mõtlema, esitades nende seisukohtadele poolt- ja vastuargumente.

KEELEKESKKOND

25. Keelekeskkonna ülesande põhjal tehakse saadud teabest suuline kokkuvõte. Oluline on, et kaarti ja marsruuti kirjeldades kasutataks ilmakaarte nimetusi.

LISAÜLESANNE (tööleht nr 19)

Ülesanne aitab kinnistada õpitud sõnavara.

Eesmärk on tutvustada reisimise ja matkamise erinevusi ning õppida kirjutama reisi- või matkakirja. Arendatakse oskust võrrelda reisiinfot ja anda soovitusi reisimise või matkamise kohta.

LUGEMINE

- Loetakse Eesti väikesaari tutvustavat teksti ja leitakse sellest infot.
- Tähelepanu pööratakse tutvustuste võrdlemisele. Loetakse eakaaslaste kirja ja analüüsitakse seda.

RÄÄKIMINE

- Teksti põhjal soovitatakse, kuhu reisida. Teksti jutustatakse ümber ja vastatakse küsimustele ning põhjendatakse oma valikuid.

KUULAMINE

- Arendatakse detailse kuulamise oskust ja kuulamistekstist olulise info leidmise oskust.

KIRJUTAMINE

- Kirjutatakse kirja reisist ning kuuldu ja loetu põhjal täidetakse tabelit.

GRAMMATIKA

- Õpitakse kasutama *ma*-infinitiivi käändelisi vorme, et sõnumit lühendada.

SÕNAVARA

- Tegeldakse teemakohase sõnavaraga. Koostatakse klassi kartoteek.

● SISSEJUHATAV ÜLESANNE. Paaristöö

1. Eesmärk on häälestada õpilased teemale. Õpilased vestlevad ettenähtud küsimustele toetudes. Kui mõni õpilane pole reisinud ega matkanud, võib ta avaldada arvamust, mida võiks seal vaja minna.

● RÄÄKIMINE. KIRJUTAMINE. Rühmatöö

2. Ülesanne arendab põhjendamisoskust. Õpilased täidavad koos arutades vihikus tabeli ja põhjendavad oma valikuid.

● LUGEMINE

3. Eesmärk on arendada lugemisioskust. Libiseva lugemise ülesanne, mille ajal õpilased leiavad tekstist saarte nimed ja otsivad neid õpiku sisekülje kaardilt: Naissaar – Tallinnast loodes Tallinna lahe ääres; Aegna – Tallinnast kirdes Tallinna lahe ääres; Prangli – Harju maakonnas Viimsi vallas; Pedassaar – Kolga lahes põhjarannikul, Mohni – Viinistust 5 km kaugusel põhjarannikul; Kuradisaar – Virumaal Käsmu lahes; Osmussaar – Läänemaal Noarootsi vallas.

Ülesande teises osas leitakse loetud tekstist saadud info põhjal piltide ja loetu seosed.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

4. Eesmärk on süveneda tekstisse, et leida ettenähtud küsimustele vastused.

- Võib teha paaristööna, nii et üks paar leiab vastuse ühele küsimusele ja tutvustab seda kogu klassile.
- Ülesande võib teha kodutööna.

○ SÕNAVARA

5. Ülesanne kinnistab sõnavara.

- Teksti sõnavaraga tehakse individuaaltööd mitmes järgus. Eesmärk on koostada klassi sõnavarakartoteek, mida saab kasutada järgmiste ülesannete tegemisel. Kartoteegi lehtedele tuleks kirjutada sõna kõik tähendused.

○ SÕNAVARA

6. Eesmärk on kontrollida sõnavarateadmisi. Õpilased kasutavad ühist kartoteeki ja kontrollivad sõnade tähendust.

○ LUGEMINE

7. Ülesanne kinnistab õpitud teadmisi. Õpilased täidavad tabeli teksti põhjal. Selleks tuleb neil tekstist otsida eriinfot. Mõni tabeli osa võib mõne saare puhul jääda ka tühjaks.

- Ülesande võib teha paaristööna või kodutööna.

○ RÄÄKIMINE

8. Eesmärk on arendada rääkimisoskust. Õpilased jutustavad ülesande nr 3 tekstist saadud infot kasutades saarest ja annavad oma soovitusi.

- Parema keeleoskusega õpilased võivad valida ka muu saare ja otsida selle kohta iseseisvalt infot, mida teistele tutvustada.

○ LUGEMINE. RÄÄKIMINE

9. Eesmärk on arendada põhjendamisoskust. Õpilased vestlevad teemakohast sõnavara kasutades ja põhjendavad oma matkatarvete valikuid.

- Ülesande võib teha rühmatööna.

○ RÄÄKIMINE

10. Põhjendusülesanne, milles õpilased saavad kasutada ka oma fantaasiat.

○ KUULAMINE

11. Eesmärk on arendada kuulamisoskust.

- Tekste nr 64–66 esimest korda kuulates selgitavad õpilased koha, kuhu rääkijad reisisid.
- Teisel korral kuulates kirjutavad nad tabelisse reisi aja ja liiklusvahendi (kui tekstis sellest räägitakse).

○ KUULAMINE. Paaristöö

12. Õpilased täidavad tabeliosad kuulamise ajal paaris ja täiendavad teineteise tabelit. Koos selgitatakse, kes rääkis matkast ja kes reisist.

○ RÄÄKIMINE

13. Eesmärk on arendada kõnelemisoskust. Õpilased koostavad töölehel nr 18 esitatud infot kasutades dialoogi.

- Ettevalmistusajal võivad nad kasutada teemakohast infot.

● GRAMMATIKA. *ma-, mas-, mast-, ja mata-vorm*

14. Grammatikaosas tutvuvad õpilased *ma*-infinitiivi käändeliste vormidega. Seletamisel tuleb juhtida tähelepanu sellele, et *ma*-infinitiivi käändelises vormis sõna võimaldab sõnumi lühemalt edastada.

- Kuna tegemist on nooremates klassides õpitud teemaga, siis kaheksandas klassis on ette nähtud õpitu kordamine.

● GRAMMATIKA. KIRJUTAMINE

15. Ülesanne kinnistab grammatikaosa teadmisi. Enne oma lausete moodustamist võivad õpilased teha grammatikat kinnistavaid ülesandeid töövihikust.

● LUGEMINE. RÄÄKIMINE

16. Eesmärk on õpitut kinnistada. Õpilased loevad kirja ja vastavad ettenähtud küsimustele. Enne küsimustele vastamist võivad nad lugeda teksti läbi ja leida tundmatud sõnad.

● SÕNAVARA

17. Eesmärk on arendada parafraseerimisoskust. Õpilased seletavad oma sõnadega, kuidas nad mõistavad nende sõnade tähendust lauses. Seletused antakse lausete abil suuliselt.

- Vajaduse korral võivad õpilased tõlkida sõna emakeelde.

● GRAMMATIKA

18. Ülesannet tehes korraldatakse grammatikaosa, et seda kinnistada.

- Ülesande võib teha kodutööna.

● KIRJUTAMINE

19. Enne ülesande täitmisele asumist võib tähelepanu juhtida ülesande nr 16 kirja päisele, mis sisaldab kirja kirjutamise aspektist tähtsaid detaile, nagu kirjutamise aeg ja koht, kirja adressaadi nimi, kirja algus jms. Kirja kirjutamiseks võib pakkuda mitut varianti (nt alustamiseks *tere, sõber; tervitusi; tervitused* ja lõpetamiseks *sinu kirja ootama jäädes; jään sinu kirja ootama; loodan, et kirjutad varsti*), et õpilased saaksid neist valida oma soovi järgi. Seejärel võib teha töövihiku ülesande nr 7, milles õpilased kasutavad lünkade täitmiseks meeldivaid variante. Seejärel võib õpilastel lasta kirjutada kirja iseseisvalt.

● KEELEKESKKOND. Rühmatöö

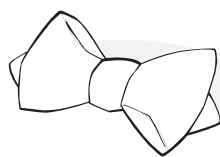
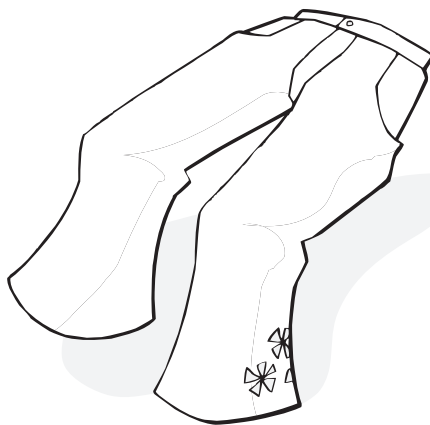
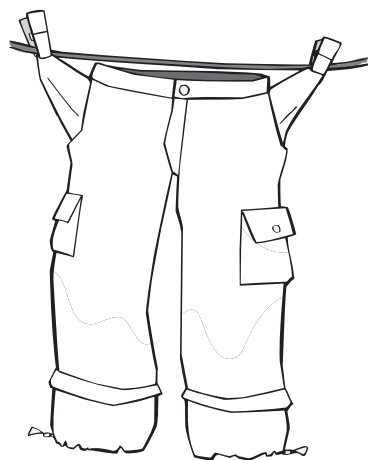
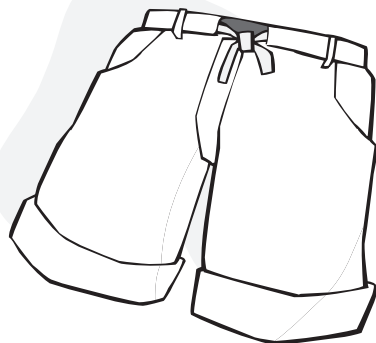
20. Ülesande täitmiseks võib õpetaja soovitada allikaid, kust õpilased saaksid infot (turismiinfopunktid, internet, teatmeteosed jne).

- Õpilased võivad koha tutvustuse teha näiteks plakati kujul. Plakatid võib riputada klassi seinale. Õpilastel võib lasta küsimuste põhjal plakatist lühidalt jutustada. Plakateid võib lasta õpilastel endil hinnata.

● LISAÜLESANNE

• Teemakohase sõnavara arendamiseks võib teha ülesande, mille töökäsu järgi peab rühm koostama matkale kaasavõetavate asjade nimekirja. Rühmad kirjutavad oma nimekirjad tahvlile ja koos hakatakse maha kriipsutama sõnu, mis tähistavad kokkulangevaid asju. Võitja on rühm, kellel on kõige rohkem originaalseid asju, mille vajalikkust nad suudavad põhjendada.

TÖÖLEHT NR 1 (1. teema lisaülesanne)

TÖÖLEHT NR 2 (2. teema 19. ülesanne)

PAARILINE A

Oled ajakirjanik ning pead tegema intervjuu ühe kuulsa inimesega. Järgi töölehel antud soovitusi.

Soovid teada saada, kuidas ta kuulsaks sai.
Soovid minna pildistama kuulsuse kodu ja tahad teada, kus, kuidas ja koos kellega ta elab.
Soovid teada täpsemaid andmeid tema isiku, huvide ja lemmikute kohta.

TÖÖLEHT NR 2 (2. teema 19. ülesanne)

PAARILINE B

Oled kuulus inimene (vali, kes), keda tülitab ajakirjanik. Järgi töölehel antud soovitusi.

Sa soovid rääkida pigem oma harrastustest, mitte tööst.
Sa ei taha, et võõras inimene sinu koju tuleks. Eelistad kohtuda väikeses kohvikus ja rääkida oma tööst.
Oled nõus rääkima oma huvialadest, aga ei taha rääkida vanusest ja vanematest.

TÖÖLEHT NR 3 (2. teema lisaülesanne)

1. Kuula laulu (tekst nr 69) ja järjestä lauluread.

Tähti üheks õhtuks

Ivo Linna ja ansambel Rock Hotel

✂-----

Nüüd garderoobi varju vaevu vean enda taas

✂-----

ja taas peab üks meist lahkuma

✂-----

ja kuigi silm vaob looja, veel magada ei saa

✂-----

kui poleks olnud olemaski meid

✂-----

kodu poole pikk on maa

✂-----

Näe, külmad seinad on hotelli kitsal toal

✂-----

kes nõrk on annab alla ja lõpp on kogu lool

✂-----

meist kergelt tulla võib

✂-----

ning suitsuvines peosaal

✂-----

mu õhtu töö taas tehtud on

✂-----

Refrään: Tähti üheks õhtuks ...

✂-----

Viinast ei saa abi, vaid hetkeks lohutust

✂-----

ja homme juba kustume

✂-----

kui poleks olnud olemaski meid

Nii mõnel raske teekond pooleli on jäänd,

ja valu välja karjuma

ja homme juba kustume

Hing mind sunnib tagant ööst öösse rändama

nii mõnel rihm on katkenud

Refrään: Tähti üheks õhtuks

meist kergelt tulla võib

ja homme juba kustume

kui poleks olnud olemaski meid

Plaadimasinasse võid müнди visata,

Kaua suudan, ma ei tea

Võid lüüa tagantselja, sest olen kaitsetu.

mu kodu on ju lava ja mul on antud tähe roll

kui tahad, et ellu ärkaks ma

Refrään: Tähti üheks õhtuks

✂-----

kui poleks olnud olemaski meid

✂-----

ja homme juba kustume

✂-----

Öös veel kaua-kaua pean bussis tukkuma

✂-----

Refrään: Tähti üheks õhtuks

✂-----

meist kergelt tulla võib

✂-----

Kas pean veel kaua vastu, endalt küsin ma.

✂-----

meist kergelt tulla võib

✂-----

TÖÖLEHT NR 3 (2. teema lisaülesande võti)

Nüüd garderoobi varju vaevu vean end ma
mu õhtu töö taas tehtud on
ja kuigi silm vaob looja, veel magada ei saa
Öös veel kaua kaua pean bussis tukkuma
kodu poole pikk on maa
Näe, külmad seinad on hotelli kitsal toal
ning suitsuvines peosaal
Ei viinast saa ma abi, vaid hetkeks lohutust
kes nõrk on annab alla ja lõpp on kogu lool
ja taas peab üks meist lahkuma
Refrään: Tähti üheks õhtuks
meist kergelt tulla võib
ja homme juba kustume
kui poleks olnud olemaski meid
Nii mõnel raske teekond pooleli on jäänd,
nii mõnel rihm on katkenud
Kas pean veel kaua vastu, endalt küsin ma.
Hing mind sunnib tagant ööst öösse rändama
ja valu välja karjuma
Refrään: Tähti üheks õhtuks
meist kergelt tulla võib
ja homme juba kustume
kui poleks olnud olemaski meid
Plaadimasinasse võid mündi visata,
kui tahad et ellu ärkan ma
Võid lüüa tagantselja sest olen kaitsetu.
mu kodu on ju lava ja mul on antud tähe roll
Kaua suudan, ma ei tea
Refrään: Tähti üheks õhtuks
meist kergelt tulla võib
ja homme juba kustume
kui poleks olnud olemaski meid
Refrään: Tähti üheks õhtuks
meist kergelt tulla võib
ja homme juba kustume
kui poleks olnud olemaski meid

TÖÖLEHT NR 4 (3. teema 18. ülesanne)

Kuula laulu (tekst nr 70) ja reasta salmid.

✂-----

Mõnele ei meeldi ausus, mõnele ei meeldi kuld.
Mõnele ei meeldi minevik ja mõnele kodune muld.
Tulijale kõik on võõras, olijatel kaob kultuur,
minejatel tuhmub mälu ja väikestelgi pahn suur.

✂-----

Pankurid ei seedi vaeseid, vaestele ei meeldi võim,
preestritele ei meeldi saatan ja saatanale võõras hõim.
Targale ei meeldi lollide jutt, koerale ei meeldi rihm.
Nõmedus ei seedi mõistuse häält ja mulle ei meeldi tugevnev vihm.

✂-----

Mulle meeldib naer, mulle meeldib armastus.
Mulle meeldib kõik see, mis meie sees on kaunist veel.
Mulle meeldib puutumata loodus, meeldib olla noor,
ja oma rahvaga mul meeldib olla koos.

✂-----

Mulle meeldib naer, mulle meeldib armastus.
Mulle meeldib kõik see, mis meie sees on kaunist veel.
Mulle meeldib puutumata loodus, meeldib olla noor,
ja oma rahvaga mul meeldib olla koos.

✂-----

Vangile ei meeldi trellid, karskele ei meeldi viin.
Arstile ei meeldi haiged ja haigele ei meeldi piin.
President ei kuula rahvast, rahvale ei meeldi vaht.
Vanale ei meeldi noored ja minule ei meeldi praht.

✂-----

Mulle meeldib naer, mulle meeldib armastus.
Mulle meeldib kõik see, mis meie sees on kaunist veel.
Mulle meeldib puutumata loodus, meeldib olla noor,
ja oma rahvaga mul meeldib olla koos.

✂-----

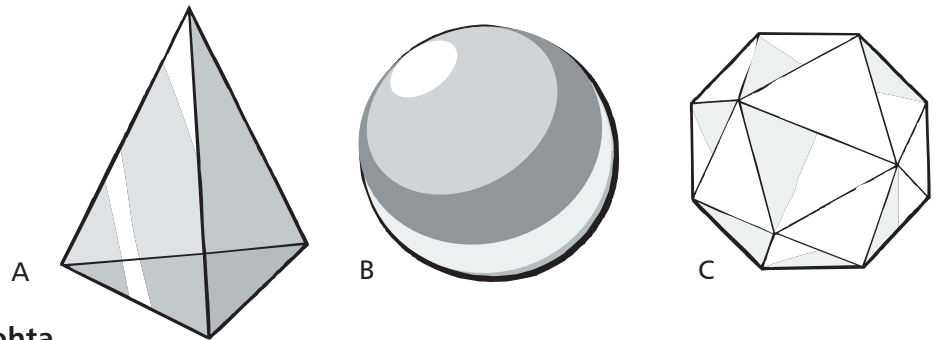
TÖÖLEHT NR 5 (9. teema lisaülesanne)

Tee test ja selgita, missugune suhtleja sa oled. Võrdle, kas sinu või sinu naabri arvamus endast langeb testi tulemusega kokku.

KAS OSKAD SUHELDA?

Oleme saanud õige sageli kirju, kus muretsetakse kaaslastega läbisaamise üle, kurdetakse, et ei osata suhelda või ei saada mõne kaaslaste käitumisest aru.

Usume, et tihti on põhjus teis endis. Te lihtsalt ei tea, kuidas käitute ise teiste inimestega. Pakume lahendamiseks Saksamaa psühholoogi Klaus Palmeri testi, mis aitab teil endas paremini selgusele jõuda.

1. küsimus joonise A kohta.

Milline lause selle geomeetrilise keha kohta sinu arvates kõige paremini sobib?

- a) see on teravatipuline;
- b) püsib püsti,
- c) on tasakaaluasendis.

2. küsimus joonise A kohta.

Millega see geomeetiline keha kõige rohkem sarnaneb?

- a) jäämäega;
- b) klaasikilluga;
- c) matkatelgiga.

1. küsimus joonise B kohta.

Millises suunas võib see kera sinu arvates veereda?

- a) edasi;
- b) tagasi;
- c) mõlemas suunas.

2. küsimus joonise B kohta.

Millest see kera on tehtud?

- a) läbipaistvast plastmassist;
- b) klaasist;
- c) jääst.

1. küsimus joonise C kohta.

Kuidas seda geomeetrilist
keha täpsemalt kirjeldada?

- a) kandiline;
- b) ebamäärane;
- c) paljutahuliselt särav.

2. küsimus joonise C kohta.

Millise tunde see sinus esile kutsub?

- a) meeldiva;
- b) ebameeldiva;
- c) mitte mingisugust.

Nüüd arvuta kogutud pallid tabeli järgi kokku.

KÜSIMUS

VASTUS

	a	b	c
1A	0	4	7
2A	0	3	7
1B	7	0	4
2B	7	4	0
1C	4	0	7
2C	7	0	3

Tulemused

0–16 palli

Sul on inimestega suhtlemisel raskusi, sest näed igaühes võimalikku võistlejat või isegi vaenlast ja muutud kohe sõjakaks. Sa tajud ka ise, et see ei tekita sinu vastu sümpaatiat, ja loomulikult ei rõõmusta see sind. Kui aga keegi on võitnud su usalduse, muutud avalaks ja südamlikuks ning kaasinimestes kutsub see esile samasuguse heasoovlikkuse. Püüa olla lahke ka nende vastu, kes sulle millegi pärast ei meeldi, ja kui mitte too, siis kõik teised sinu ümber hakkavad üsna kindlasti sinusse suhtuma sümpaatiaga.

17–27 palli

Oled õnnelik inimene, sest sul pole suhtlemisprobleeme. Sul on haruldane omadus isegi kriitilistes olukordades leida pingete maandamiseks õige toon. Kuid sinu pehmusel on ka piir. Kui tunned, et sinuga käitutakse ebaõiglaselt, kuulutad seda otsustavalt ja selgelt, mõtlemata teiste reageeringule. Mõnda võib see eemale peletada, kuid sinu otsustavus oma seisukohtade kaitsmisel näitab, et su tavapärane hea läbisaamine kõigiga pole mask meeldiva mulje loomiseks, vaid see on iseloomuomadus. Targad inimesed peavad sinust igati lugu.

28–42 palli

Oled teistega suheldes väga paindlik. Miski ei saa sind tasakaalust välja viia, sa ei raiska närve asja ees, teist taga. Kas pole tore? Jah, kuid üksnes esimesel pilgul. Sest sinu paindlikkust võtavad paljud "libedusena". Ja siit tulemus: targad inimesed ei suhtu sinusse tõsiselt ega taotle su sõprust. Muuda oma (ja ka kaaslaste) elu kergemaks sellega, et ära püüa iga hinna eest vältida elus teravaid nurki. Mõnikord on kasulik okkaid näidata ja oma seisukohta kaitsta.

www.miksike.ee 01.07.2002

TÖÖLEHT NR 6 (10. teema 12. ülesanne)

PAARILINE A

Koosta lauseid õpiku grammatikaosa (ülesanne nr 11) põhjal ja esita need kaaslasele.

1. Kutsud sõbrad külla.
2. Tahad minna õhtul sõpradega kinno. Küsid emalt viisakalt luba.
3. Soovid sünnipäeval kõvasti muusikat kuulata.
4. Sa palud õpetajalt võimalust klassist lahkuda.
5. Sa avad õpetajatetoa ukse ja palud luba siseneda.
6. Sa soovid sõbrale külla minna.
7. Kutsud sõpra diskole.
8. Palud sõbralt abi õpingutes.

.....

.....

.....

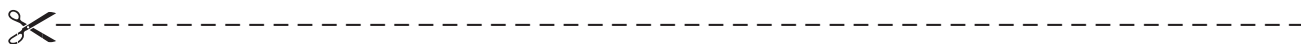
.....

.....

.....

.....

.....

TÖÖLEHT NR 6 (10. teema 12. ülesanne)

PAARILINE B

Vasta kaaslase lausetele sobivalt.

1. Keeldud küllakutsest viisakalt.
2. Küsid, kaua film kestab ning kellega minnakse, ja keeldud.
3. Sinu kodus ei ole kombeks nii kõvasti muusikat kuulata, sest see kostab läbi seinte naabritele.
4. Küsid põhjust ning vastavalt kas keeldud või lubad seda teha.
5. Oled õpetaja ja lubad seda viisakalt.
6. Keeldud viisakalt, sest sa pole sel ajal kodus.
7. Keeldud, sest sul on teine üritus.
8. Nõustud teda abistama.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TÖÖLEHT NR 7 (10. teema 21. ülesanne)

PAARILINE A

I Ülesanne

Pead jätma endast hea esmamulje, kui lähed suveks töökohta saama.

1. Lugesid ajalehest kuulutust, milles otsitakse ajalehemüüjaid.
2. Helista ja tervita, ütle, et oled huvitatud sellest töökohast.
3. Küsi tööaegade kohta.
4. Uuri palga kohta.
5. Täna, küsi firma aadressi ja luba oma CV saata.

Kasuta ka järgmisi väljendeid:

Vabandage, palun, kas ma saaksin
Kas ma tohiksin
Ega te ei tea
Kas te saaksite mind aidata?
Andke andeks,
Kas te ütleksite
Kas ma võin
Kas te lubate

II Ülesanne

Oled migratsiooniametis töötaja. Sinu juurde tuleb passitaotleja.

1. Vasta tervitusele ja uuri külastaja soovi.
2. Vajalikud dokumendid on taotlus, sünnitunnistus, kodakondsust tõendav dokument ja tõend riigilõivu tasumise kohta
3. Järjekorra pikkus kaks kuni kolm kuud.
4. Riigilõiv 150 krooni tuleb maksta pank.
5. Jäta hüvasti.

TÖÖLEHT NR 7 (10. teema 21. ülesanne)

PAARILINE B

I Ülesanne

Oled ajalehefirma personaliametnik.

1. Mõttele oma firmale nimi, telefoninumber ja aadress.
2. Sulle helistatakse. Ütle firma nimi ja telefoninumber ning oma nimi.
3. Ütle, et töö on vahetustega, ühel päeval kell 8–12, teisel 12–16.
4. Ütle, et palk on 15 krooni tunnis.
5. Ütle oma firma aadress ja täna helistajat

Kasuta ka järgmisi väljendeid:

Vabandage, palun, kas ma saaksin
Kas ma tohiksin
Ega te ei tea
Kas te saaksite mind aidata?
Andke andeks,
Kas te ütleksite
Kas ma võin
Kas te lubate

II Ülesanne

Pead jätma endast hea esmamulje, kui lähed migratsiooniametisse passi taotlema.

1. Tahad minna reisile. Sul on vaja passi. Lähed migratsiooniametisse.
2. Tervita ja küsi, kas sellest kontorist väljastatakse passe.
3. Küsi, mis dokumendid sa pead tooma.
4. Uuri järjekorra pikkuse kohta.
5. Küsi passi eest tasumise kohta.
6. Täna ja jäta hüvasti.

TÖÖLEHT NR 8 (12. teema 1. ülesanne)

Leia oma klassist keegi, kes

	Nimi
kuulab klassikalist muusikat.	
mängib mingit pilli.	
käis eelmisel nädalal kontserdil.	
laulab kooris.	
vaatab muusikavideoid iga päev.	
ei armasta muusikat kuulata.	
ei ole kunagi kontserdil käinud.	
vaatab telerist muusikasaateid.	
ei armasta poppi.	
armastab bluusi.	

TÖÖLEHT NR 9 (12. teema 6. ülesanne)

Esita küsimus kolmele klassikaaslasele ja tee vastustest kokkuvõte.

1. Kas sa mängid mingit pilli? Missugust?	
2. Kas sa laulad kooris? Kas sa oled kunagi kooris laulnud?	
3. Kas sa oskad noodist laulda?	
4. Kas sa laulad duši all või vannis?	
5. Kas sul muusika mängib, kui sa magad?	
6. Kas sul muusika mängib, kui sa õpid?	
7. Kas sa mängid ansamblis? Kas sa oled kunagi ansamblis mänginud?	
8. Kas sa käid või oled käinud tantsukursustel? Millistel?	
9. Kas sa käid diskodel? Kui tihti?	
10. Kas sa oled kunagi kirjutanud laulu?	
11. Kas sa loed popmuusika artikleid? Millistest ajakirjadest?	
12. Kas sul on pleier? Kus ja kui tihti sa seda kuulad?	
13. Kas sa kuulad muusikat a) kuni üks tund päevas b) üle kahe tunni päevas?	
14. Kas su vanematele meeldib see muusika, mida sa kuulad?	
15. Lauludest, mida sa kuulad a) vähem kui 25% on eestikeelsed, b) rohkem kui 50% on eestikeelsed, c) rohkem kui 75% on eestikeelsed.	

TÖÖLEHT NR 10 (12. teema 13. ülesanne)

Kuula teksti nr 71. Pane laused õigesse järjekorda. Järjesta laulu sõnad.

Miks aina peidad end eilses?

Kui sinna kaod, siis kadunuks jääd.

Sind juba sajas kord leides

Saan'd mõradest praod, me vahel, ma näen.

Kuid kui ma loobun.

Siis hukkud sootuks.

Sel keelatud maal, ma tunnen end siis.

Sind otsin ja jälle me vahel on piir.

See keelatud maa, sind uduna varjab mu eest.

Ta hajub kord siiski me teelt.

Kui sind ei õnnestu leida,

ja otsides päevgi väheseks jääb.

Võid küll mu kõrvale heita,

Ei tunne mind sa, ei kuule, ei näe.

Sind mõistan siiski,

✂-----
Taas eilses viibid.

✂-----

Sel keelatud maal, ma tunnen end siis.

✂-----

Sind otsin ja jälle me vahel on piir.

✂-----

See keelatud maa, sind uduna varjab mu eest.

✂-----

Ta hajub kord siiski me teelt.

✂-----

TÖÖLEHT NR 10 (12. teema 13. ülesande võti)

Keelatud Maa

K. Sillamaa / H. Kallaste

Esitab: Maarja

Miks aina peidad end eilses?
Kui sinna kaod, siis kadunuks jääd.
Sind juba sajas kord leides,
Saan'd mõradest praod, me vahel, ma näen
Kuid kui ma loobun,
siis hukkud sootuks.

Refrään: :, Sel keelatud maal, ma tunnen end siis
Sind otsin ja jälle me vahel on piir.
See keelatud maa sind uduna varjab mu eest.
Ta hajub kord siiski me teelt. :,

Kui sind ei õnnestu leida
ja otsides päevgi väheseks jääb.
Võid küll mu kõrvale heita,
ei tunne mind sa, ei kuule, ei näe.
Sind mõistan siiski,
taas eilses viibid.

Refrään: :, Sel keelatud maal, ma tunnen end siis,
sind otsin ja jälle me vahel on piir.
See keelatud maa, sind uduna varjab mu eest.
Ta hajub kord siiski me teelt. :,

Sind ära toon keelatud maalt.
Ma sulle luban, toon ära sind ma.
Keelatud maal ma tunnen end siis.
Keelatud maalt.
Sind otsin ja jälle me vahel on piir.
Keelatud maa.
See keelatud maa.
Hoida ei saa.
Ei lõputult hoida sind saa.
Me vahelt kaob keelatud maa.

TÖÖLEHT NR 11 (12. teema lisaülesanne)

Kuula laulu ja paranda keelevead.

Muinaslugu muusikas

R. Valgre

Kõik, mida mule ütlesid tol õhtul,
kui musika mu hinges kõlab see ...
nüüd, mill musikat ma kuulda juhtun,
meenud sina miinule.

Üks muinaslugu muusikas ma kuulen,
ja sina seissad uunelmais mu ees.
Nüüd laulmas iga tund ma lejan end,
sest musika ja sa, ma mõlemaisse armund.

Teeb musika mind vahel kurvameelseks.
Ja süüda on nii tulvil igatsus,
et laulma iga tund ma leiad end,
sest musika ja sa, ma teisse armund.

Olla nii ei või,
kuiki seda rägivad kõig.
Kas tõesti on mõttetu see,
kui igatsed sa kuud,
mis särab lääbi öö?

Musika ent siski tröstib mind
ja ütleb, et ma varssti kohtan sind.
Nüüd laulmas iga tunnd ma leijan end,
sest muusika ja sa, ma teisse aarmund.

trööstib = lohutab

TÖÖLEHT NR 12 (13. teema 16. ülesanne)

PAARILINE A

Esitage dialoog, kasutage võimalikult palju viisakusväljendeid. Sina alustad.

Sisened remonditöökotta ja tervitad.
Soovid teada saada, kas sinu masinat remontida saab.
Selgitad.
Küsid, kui kallid parandamine on.
Küsid valmimise tähtaega.
Ehmatad ja küsid, kas varem ei saa.
Tänad ja lahkud.

TÖÖLEHT NR 12 (13. teema 16. ülesanne)

PAARILINE B

Esitage dialoog, kasutage võimalikult palju viisakusväljendeid.

Tervitad.
Küsid, mis juhtus.
Vastad jaatavalt.
Vastad.
Määrad valmimise tähtaja.
Vabandad, kuid vastad eitavalt.
Vastad viisakalt.

TÖÖLEHT NR 13 (13. teema 22. ülesanne)

PAARILINE A

I Ülesanne

Vali üks probleem ja helista töökotta ning uuri, millal saab remonti toodud seadme kätte, mis sellel viga oli, kui palju parandamine maksma läheb, kas ja kui pikk on garantii. Seejärel vahetage osad. Kasuta eeskujuks õpiku ülesannet nr 12.

1. Fotoaparaadil objektiivis on mõra.
2. Arvuti ei lähe käima.
3. Videomakil puhastati helipead ja nüüd see ei tööta.

II Ülesanne

Oled remonditöökoja meister. Vasta paarilise B küsimustele. Kasuta eeskujuks õpiku ülesannet nr 12.

TÖÖLEHT NR 13 (13. teema 22. ülesanne)

PAARILINE B

I Ülesanne

Oled remonditöökoja meister. Vasta paarilise B küsimustele. Kasuta eeskujuks õpiku ülesannet nr 12.

II Ülesanne

Vali üks probleem ja helista töökotta ning uuri, millal saab remonti toodud seadme kätte, mis sellel viga oli, kui palju parandamine maksma läheb, kas ja kui pikk on garantii. Kasuta eeskujuks õpiku ülesannet nr 12.

1. Laualambi juhe on läbi põlenud.
2. Pleieri kõrvaklapid ei tööta.
3. Raadio kahiseb ega tööta.

TÖÖLEHT NR 14 (15. teema 11. ülesanne)

Kuula laulu (tekst nr 73). Vali sulgudest õige variant ja kriipsuta see alla. Vahetage kaaslasega lehed ja kontrollige üksteise vastuseid veel kord laulu kuulates.

Dokumentideta võõras linnas

Linn (hiilgab, kiirgab, piirab), sind piirab ja lummab su meelt.
Ta ärev hingus täis on lõunamaa lõhnu, mis mõnegi
(määravad, pööravad, vääravad) teelt.
Siin seisad ja seirad, kui äkki (kesköö, kesk ööd, kesk tööd)
su kõrval seisatab üks (tusane, tõsine) mees, kes ilmselt on öösiti tööl.

No mida sa teed, kui oled (kõigile, kõigiga) võõras
ja koduni miljoneid (siile, miile, piire) on (tee, veel, eel).
Tea, sa kaotad pea.

Dokumentideta võõras linnas ...

No mida sa teed, kui oled kõigile võõras
ja koduni miljoneid (siile, miile, piire) on (tee, veel, eel).
Tea, sa kaotad pea.

Sa (tormad, korvad, kordad) kui mõrvar, kel (sammul, kannul) on koer
ja alles agulis, kus hämarad (aiad, majad), end lõplikult pääsenuks loed.
Siis (kuulad, sulad, tuulad) ja luurad kui hiiliv spioon
ja hirmuhigi sulle palgeile (loob, toob, joob) linna plinkivais tuledes foor.

No mida sa teed, kui oled kõigile võõras
ja koduni miljoneid (siile, miile, piire) on (tee, veel, eel).
Tea, sa kaotad pea.

Dokumentideta võõras linnas ...

kiirgama, kiirata, kiirgab
lummama, lummata, lummab
hingus, -se, -st
väärama, väärata, väärab
seirama, seirata, seiran
tusane, -se, st
agul, -i, -it
luurama, -ta, -d
palged
plinkima, plinkida, plingib

TÖÖLEHT NR 15 (15. teema 21. ülesanne)

PAARILINE A

Küsi oma pinginaabril, mis on tema pildil, ja märgi see oma pildile. Töö lõpus võrrelge pilte. Kasuta järgmisi lausekonstruktsioone.

Kas sinu pildil on?

Kus asub?

Kas on paremal või vasakul?

Kuidas ma pääsen?

On küll.

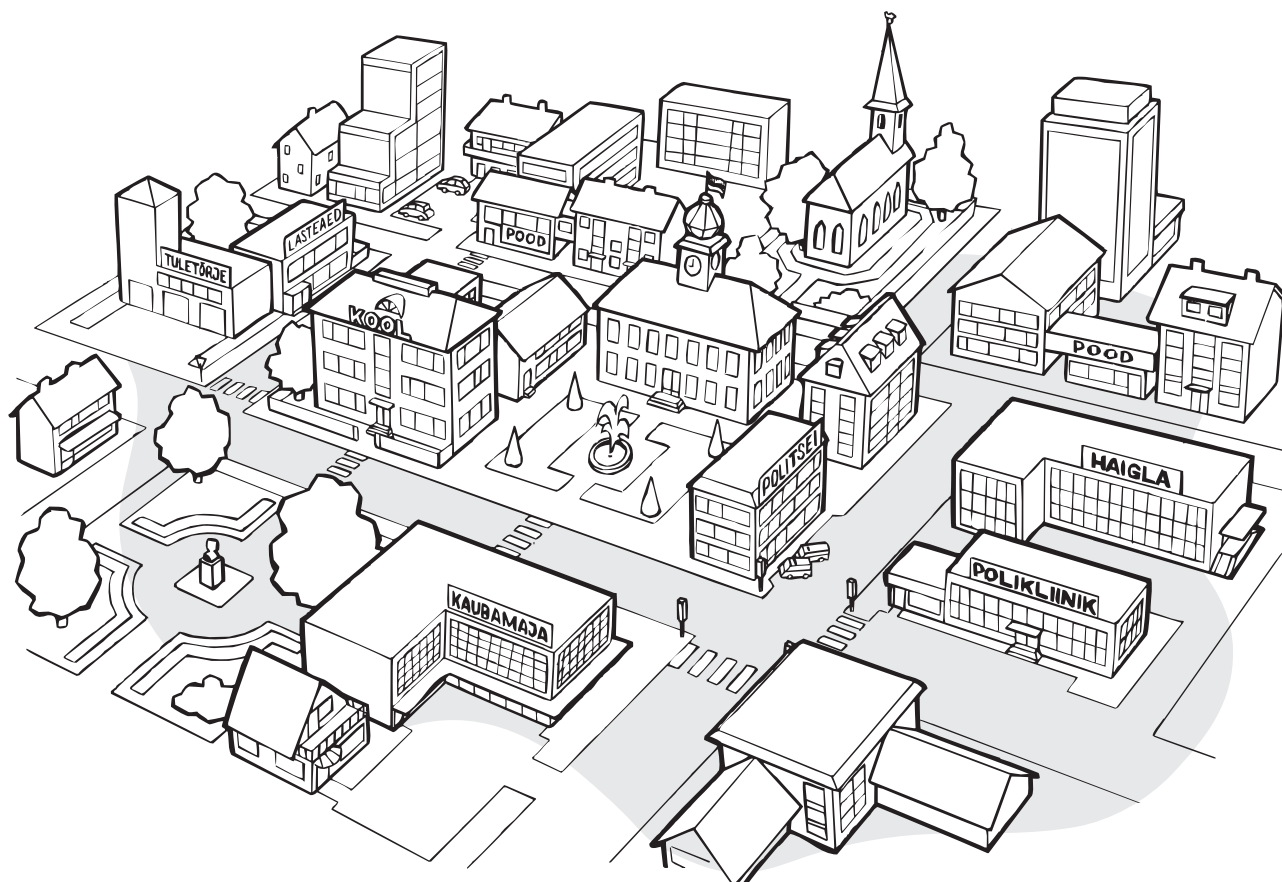
Ei ole.

See on

See asub paremal/vasakul/üleva/all.

Mine

Paremale/vasakule/üle tänava/mööda

TÖÖLEHT NR 15 (15. teema 21. ülesanne)

PAARILINE B

Küsi oma pinginaabril, mis on tema pildil, ja märgi see oma pildile. Töö lõpus võrrelge pilte. Kasuta järgmisi lausekonstruktsioone.

Kas sinu pildil on

Kus asub

Kas on paremal või vasakul?

Kuidas ma pääsen

On küll.

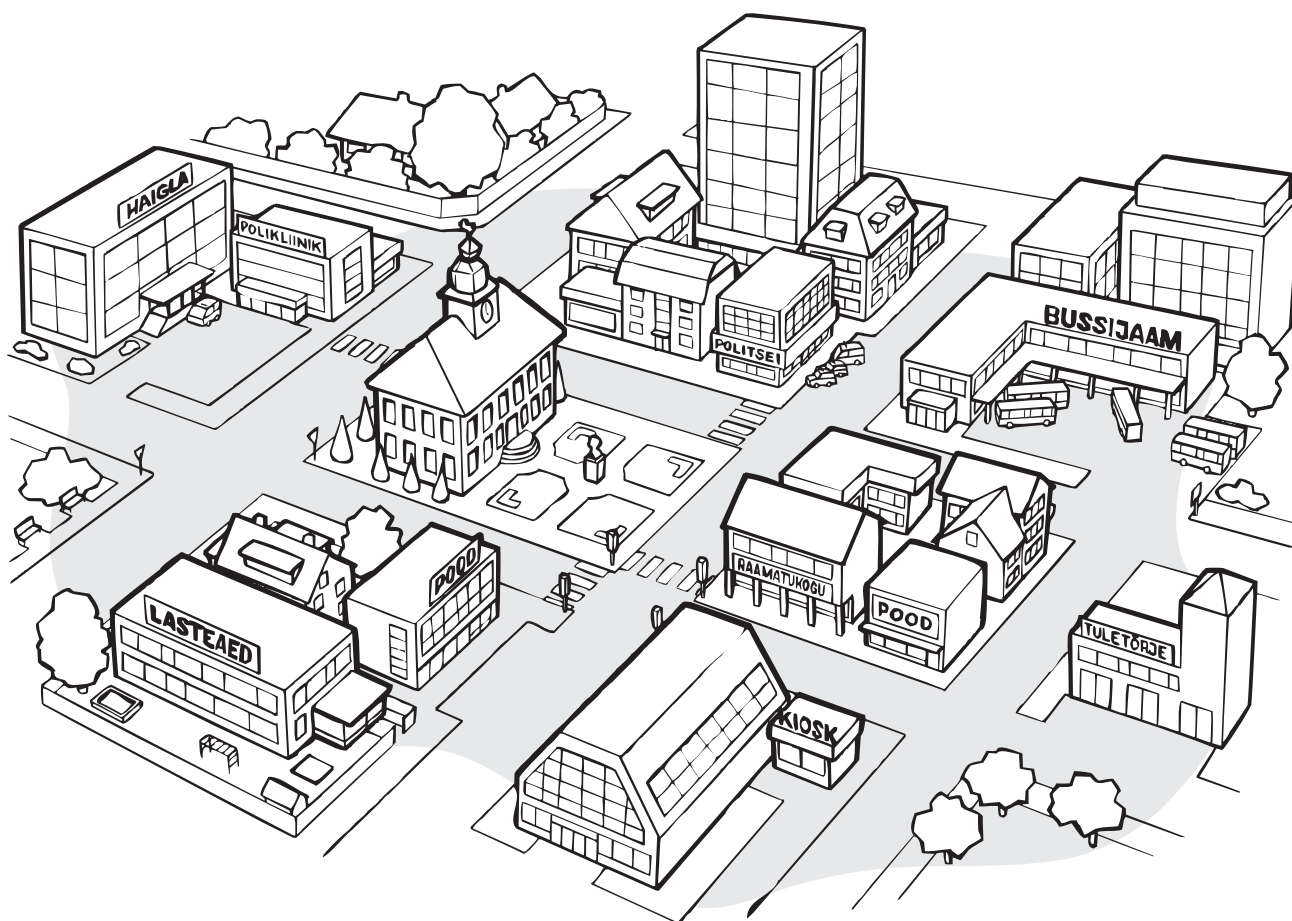
Ei ole.

See on

See asub paremal/vasakul/üleval/all.

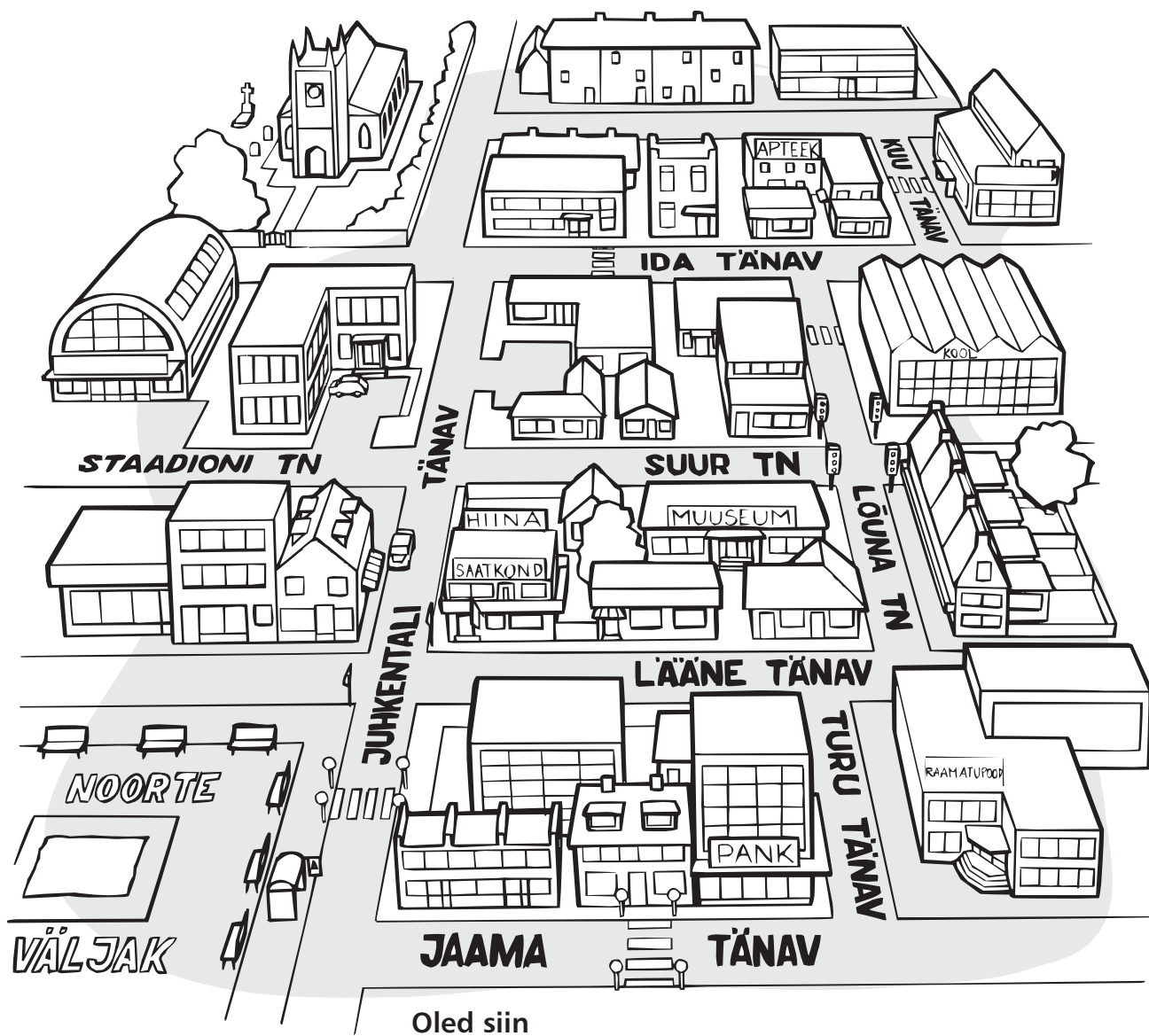
Mine

Paremale/vasakule/üle tänava/mööda

TÖÖLEHT nr 16 (15. teema lisaülesanne)

Kuula tekste 54–56. Märgi joonega kaardile teekond.

TÖÖLEHT nr 17 (16. teema 10. ülesanne)

1. Vaadake Eesti kaarti ja leidke, mis ilmakaares need kohad asuvad. Täitke tabel.

	Ilmakaar
Pärnu	<i>Edela-Eesti</i>
Paldiski	
Võru	
Prangli saar	
Kallaste	
Narva-Jõesuu	
Haapsalu	
Valga	
Kunda	
Vormsi	
Kihnu	
Narva	

2. Vaadake maailmakaarti ja leidke, mis maailmajaos ja ilmakaares need kohad asuvad.

	Ilmakaar
Hispaania	<i>Edela-Euroopa</i>
India	
Norra	
Kanada	
Kreeka	
Prantsusmaa	
Venemaa	
Jaapan	
Hiina	

TÖÖLEHT NR 18 (17. teema 13. ülesanne)

PAARILINE A

Saabusid reisilt Eesti väikesaartele. Olid seal kolm päeva koos perega. Soovita,

- millega sinna sõita
- kus on võimalik ööbida
- kus saab süüa
- mida on seal vaadata
- mida reisile kaasa võtta

Vajadusel kasuta õpiku ülesande nr 3 teksti ja ülesannete 7 ja 11 andmeid.

TÖÖLEHT NR 18 (17. teema 13. ülesanne)

PAARILINE B

Sinu pinginaaber tuli eile tagasi reisilt. Sa tahad teada,

- kus ta käis
- kaua ta reisil oli
- kellega ta käis
- mida huvitavat nägi
- millega ta jäi rahule
- millega ei jäänud rahule

Esita paarilisele küsimusi.

TÖÖLEHT NR 19 (16. teema lisaülesanne)

Laevade pommitamine

- Vali õpiku ülesannetest 2 ja 13 ning kirjuta ruutudesse kaksteist sõna.
- Ütle pinginaabrile ruudu asukoht (nt a5). Pinginaaber peab ütlema, kas tema ruudustikus on sellel kohal täht. Kui on, siis küsi, mis täht. Märgi see täht oma ruudustikku. Võidab see, kes esimesena kõik sõnad ära arvab.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	Š	Z	Ž	T	U	V	Õ	Ä	Ö	Ü	X	Y
1.																														
2.																														
3.																														
4.																														
5.																														
6.																														
7.																														
8.																														
9.																														
10.																														
11.																														
12.																														
13.																														
14.																														
15.																														
16.																														
17.																														
18.																														
19.																														
20.																														
21.																														
22.																														
23.																														
24.																														
25.																														
26.																														
27.																														
28.																														
29.																														
30.																														

JÕULUD (25. ja 26. detsember)

1. Rühmatöö. Loe lõiku jõulude tähistamise kohta ning jäta meelde oluline. Jutusta sellest oma kodurühmale. Tehke kokkuvõte, missuguseid kombeid te juba teadsite, missuguseid mitte. Mis tundus tore, mis veider?

1. Austraalias on jõulud tavaliselt väga palavad. Traditsiooniliseks jõulutoiduks on Austraalias kalkun singiga ja sealiha, samuti hakklihapiirukad. Magustoiduks on ploomipuding, kuhu on peidetud pisike kullatükk. Kes selle leiab, on õnnelik.

Erinevalt Eestist peetakse jõululõuna tavaliselt keskpäeval rannas või minnakse koos perega piknikule. Samuti on austraallastele tuttav sündmus Carols by Candlelight, kus kogunetakse Melbourne'i linnaväljakule ja lauldakse jõululaule. Tuppä tuuakse jõulupõõsas, mis on pisike punaste õitega taim. Jõuluvana aga saabub surfilauaga.

2. Hiinas tähistavad jõule ainult kristlased. Nad kaunistavad puid värviliste kujukeste ja laternatega ning lilledega. Neil on kombeks riputada üles riie, mille Vana Jõulumees peaks täitma kingituste ja maiustustega. Aga mittekristlastel on kombeks korraldada Kevade festivali, kus tänatatakse esivanemaid.

3. Indias kaunistatakse kuuskede asemel hoopiski banaani- või mangopuid. Samuti on neil kombeks riputada üles pisikesi õilampe punaste lilledega. Jõulukinke ei anta mitte ainult perekonnaliikmetele, vaid ka heategevuseks – vaestele inimestele.

4. Norras aga järgitakse senini vana viikingite tava – pimedal jõuluõhtul käivad lapsed majast majja, küsides maiustusi. Iga norrakas teab lugu väikesest päkapikust Nissest, kellele peab jõuluõhtul akna peale pudrukausi asetama.

5. Filipiinidel algavad jõulud aga üheksa päeva varem missaga. Igal aastal on kombeks sel ajal etendada lugu Joosepist ja Mariast, kes otsivad andale peavarju. Missa lõppeb jõululaupäeval, kus käiakse kirikus. Filipiini tavad on aga segunenud mitmete kultuuridega.

6. Venemaal on kombeks koguneda kirikutesse, mis on kaunistatud kuuskede, lillede ja värviliste tuledega. Seal lauldakse jõululaule. Õhtul on kavas pidulik õhtusöök, kus süüakse hane- või sealiha. Põrandad on kaetud heintega, mis peaks tooma õnne.

7. Hispaanias on iga maja juures sõim nagu kirikutelgi. Enne jõule koguneb pere sõime juurde, üheskoos lauldakse ja tantsitaks. 6. jaanuari õhtul asetavad lapsed rõdudele sussid, et Jõuluvana need kinkidega täidaks.

8. Venetsueelas toovad pered 16. detsembril välja spetsiaalselt kujundatud kompositsiooni, kus on kujutatud stseene piiblist. On saanud tavaks osaleda ühislauludel ja ilutulestikel, pärast seda kogunevad pered aga suurele ja uhkele lõunale. 6. jaanuaril, kui lapsed ärkavad, avastavad nad, et voodi kõrval olevatele õlgedele on tekkinud kingitused. Lapsed arvavad, et käinud on Magi oma kaamelitega ja kui nad vaatavad peeglisse, siis näevad nad, et nende põsel on must laik – Balthasar, Etioopia kuningas on neid une ajal suudelnud.

9. Egiptuses tähistatakse jõule 7. detsembril. Jõuludele eelneb 40päevane advendiaeg, mil on paast. Jõuluõhtul lähevad kõik kirikusse ja kombekohaselt peavad nad kandma uusi riideid. Jumalateenistus lõppeb keskööl kirikukellade helinaga. Siis lähevad inimesed koju, kus nad perekeskis tähistavad jõule suure pidusöögiga – fataga. Fata koosneb leivast, riisist, küüslaugust ja keedetud lihast. Jõuluhommikul, mis on riiklik püha (meil esimesel jõulupühal), külastatakse sõpru ja sugulasi.

10. Just Ameerikast on meile tulnud tuttav koheva habeme ja punase mantliga jõuluvana. Kuid erinevates osariikides on jõulude tähistamine erinev, kuna kolooniad asutasid erinevatelt maadelt pärit inimesed. Näiteks Alaskas kaunistatakse uksed ananassidega, mis on külalislahkuse sümboliks. Kuid Washingtonis on kombeks presidendil süüdata keskväljakul oleva kuuse tuled. Bostonis kogunevad tänavatele lauljad, kes esitavad kellukeste saatel tuntud jõululaule. Hawaii algavad jõulud sellega, et paat toob saarele suure kuuse, mis paigutatakse linnaväljakule. Ka jõuluvana saabub alati paadiga. Californias saabub jõuluvana aga surfilauaga.

11. Kreekas kogunevad pisikesed poisid jõulude ajal tänavatele tuntud jõululaule laulma. Nad käivad majast majja ja pererahvas annab neile maiustusi või pisikesi kinke. Kuid Kreekas tehakse pereliikmetele vaid pisikesi kingikesi, mitte suuri nagu Eestis. Selle asemel toetatakse haiglaid, vaeseid ja lastekodusid.

12. Eestis käiakse jõululaupäeva õhtul kirikus, kus kuuleb jõululaule kogu advendi ehk jõuluootuse ajal. Lapsed panevad detsembri algusest peale aknalauale sussi, kuhu päkapikk headele lastele maiustusi toob. Jõululaupäeval tuuakse tuppa kuusk ning ehitakse see. Jõululaud on Eestis alati rikkalikult kaetud. Küpsetatakse piparkooke, tehakse verivorsti, hapukapsaid ja sea- praadi. Jõulukingitusi jõuluvanaltsaavad nii noored kui vanad. Jõuluõhtul enne jõuluvana tulekut süüdatakse kuusel küünlad. Jõuluaeg on puhkuse ja rahu aeg, siis ei riielda ega tülitseta.

www.miksike.ee ainetel

2. Leia tekstist, missuguseid sarnasusi on Eesti ja Filipiinide, Eesti ja Hispaania, Egiptuse ja Eesti jõulukommete vahel. Missuguste maade jõulukommetest veel Eesti kommetega sarnasusi leiad?

3. Mis oleks teisiti, kui jõule peetaks Eestis kesksuvel? (Rühmatöö.)

- Kombed
- Jõuluvana
- Toidud
- Jõuluehted
- Kingitused

EESTI VABARIIGI ISESEISVUSPÄEV (24. veebruar)

1. Loe teksti ja vasta küsimustele.

Mida tähendab iseseisvuspäev?

Missugune ajalooline sündmus selle päevaga seotud on?

Millal toimus Vabadussõda?

Kuidas muutus olukord sõjas aastavahetusel?

Mis tõstis eestlaste võitlusmoraali?

Mis oleks sinu arvates toimunud, kui Eesti poleks võitnud?

Kas sinu arvates on oluline iseseisvuspäeva tähistada? Põhjenda oma vastust.

24. veebruaril 1918. aastal moodustati Eesti Vabariigi Ajutine Valitsus, mida juhtis Konstantin Päts. Samal päeval loeti ette iseseisvusmanifest. Iseseisev Eesti oli loodud.

Sama aasta 28. novembril algas aga Eesti Vabadussõda, mida peeti Punaarmee vastu. 29. novembril marssis Punaarmee Narva. Tundus, et Eesti lühike iseseisvus on lõppenud ja pisike Eesti ei suuda võidelda hiigelsuure Nõukogude Venemaaga. Juba aastavahetusel hakkas aga olukord muutuma, Punaarmee edasiliikumine jäi aeglasemaks. Eesti Rahvavägi võttis ette edukaid rünnakuid ja võitlusmoraali tõstis see, et abi saadi ka teistelt maadelt. Detsembris saabusid Eestile appi Inglise sõjalaevad, kes rikkusid Punaarmee plaani vallutada Tallinn merelt. Aastavahetusel saabusid Eesti rindele Soome vabatahtlikud, samuti vabatahtlikud võitlejad Taanist ja Rootsist. Eesti hakkas Vabadussõjas edu saavutama.

Tartu rahulepingule kirjutati alla 1920. aasta 2.veebruaril, Nõukogude Venemaa tunnustas sellega Eesti iseseisvust.

402 päeva kestnud ja 3600 eestlase elu nõudnud Vabadussõda lõppes Eesti täieliku võiduga. Alles pärast Vabadussõja lõppu oli võimalus hakata iseseisvat Eesti riiki üles ehitama.

www.miksike.ee ainetel

2. Arutle. Põhjenda oma vastuseid.

Kas Vabadussõda oli eestlastele vajalik? Miks?

Mis oleks juhtunud, kui Eesti oleks sõja kaotanud?

Miks Nõukogude Venemaa sõja kaotas?

Mis sa arvad, miks Nõukogude Venemaa Eestit ründas?

Kas Eesti võiks tänapäeval mõne riigi vastu sõdida?

Miks on iseseisvuspäev eestlastele nii tähtis püha?

3. Mõtle välja kolm kõige olulisemat asja, mida kindlasti tuleks teada Eestimaa ja eestlaste kohta. Põhjenda oma seisukohta.

RAHVUSVAHELINE NAISTEPÄEV (8. märts)

1. Pane luuletuse read õigesse järjekorda. Kirjuta rea ette õige number.

Väikeste tüdrukute naistepäev

L. Tungal

- ☐ Pärast tunde **seltsis** sõime suhkurdatud kringlit.
- ☐ Poisid lilli meile andsid kaheksandal märtsil.
- ☐ Helen sai laubale muhu.
- ☐ **plikad**, teie pinkidel need kollased nartsissid.
- ☐ Siis nad jänku-hundi märgi meile rinda **pistsid**.
- ☐ Klaarika **käpuli käis**.
- ☐ Küllap nad meid koju saata lõpuks ikka lootsid.
- ☐ Poisid olid viisakad ja lahked nagu inglid,
- ☐ teatasid, et püha puhul saadavad meid koju.
- ☐ Ütlesid, et naistepäev, ja **kaege**, et ei närtsi,
- ☐ Aga õues neile tuli lumesõjatuju.
- ☐ Mina sain palliga suhu.
- ☐ Mail oli **ranits** lund täis.
- ☐ Minni, kel lund **sattus** ninna,
- ☐ **ähvardas** kaebama minna.
- ☐ Siis me **jooksu pistime** ja poisid **kannul** jooksid,
- ☐ Naersin – on ju naistepäev ja mis seal **pahaks panna**.
- ☐ Teet mind narris: "Luba, et su koolikotti kannan!"

2. Leia paksus kirjas kirjutatud sõnadele sobivad sünonüümid. Loe luuletust koos sünonüümidega. Mis muutus?

- koos
- maha kukkuma
- lubama
- pahandama
- seljakott
- jooksmas hakkama
- järel
- tüdruk
- panema
- vaatama

3. Mis tol päeval juhtus? Kirjuta luuletuse põhjal jutuke. Alusta nii:

Oli kaheksas märts ja me ootasime põnevusega, kuidas poisid meid üllatavad ...

4. Loe, kuidas tähistatakse naistepäeva teistes koolides. Kirjuta välja see, mis on koolidel ühine. Kuidas tähistatakse naistepäeva teie koolis ja klassis?

Rahvusvahelist naistepäeva ei tähistata just igal pool, sest seda peetakse nõukogudeaja igandiks. Kuid tihti toimuvad just märtsis tüdrukute nädalad ja 8. märtsil õnnitlevad poisid tüdrukuid lilled ja naljakate kingitustega.

Treffneri koolis 8. märtsi aktusega ei tähistata, aga õpetajatel on oma kohvilaud ja meeskolleebrid toovad naisõpetajatele lilli. Poisid toovad sel päeval tüdrukutele lilli.

Lähte Ühisgümnaasiumi direktor ütleb, et nende kooli meespere püüab naistepäeval kõiki naiskolleege austada. Seal on meesõpetajaid koguni kolmandik. Naistepäevast ei tehta *show`d*, vaid seda tähistatakse väarikalt ja viisakalt. Direktori meelest on naistepäev asjatult emadepäeva varju jäänud.

Pikavere Põhikoolis annavad poisid tüdrukutele naistepäeval kontserdi ja Tartu Kivilinna Gümnaasiumis korraldatakse tüdrukutele naistepäevashow.

Tallinna Ehte Gümnaasiumis kingivad noormehed lille kõigile naistele, kes koolimajja tulevad.

RAHVUSVAHELINE NAISTEPÄEV (luuletuse võti)

Väikeste tüdrukute naistepäev

L. Tungal

Poisid lilli meile andsid kaheksandal märtsil.
Ütlesid, et naistepäev, ja kaege, et ei närtsi,
plikad, teie pinkidel need kollased nartsissid.
Siis nad jänku-hundi märgid meile rinda pistsid.

Pärast tunde seltsis sõime suhkurdatud kringlit.
Poisid olid viisakad ja lahked nagu inglid,
teatasid, et püha puhul saadavad meid koju.
Aga õues neile tuli lumesõjatuju.

Mina sain palliga suhu.
Helen sai laubale muhu.
Mail oli ranits lund täis.
Klaarika käpuli käis.
Minni, kel lund sattus ninna,
ähvardas kaebama minna.

Siis me jooksu pistime, ja poisid kannul jooksid
küllap nad meid lõpuks ikka koju saata lootsid.
Teet mind narris: "Luba, et su koolikotti kannan!"
Naersin – on ju naistepäev, ja mis seal pahaks panna!"

EUROOPA PÄEV (9. mai)

Euroopa inimõiguste konventsioon võeti vastu 1950. aastal. Inimõigused on igal inimesel, neid ei saa keegi inimeselt ära võtta. Euroopa inimõiguste konventsioon on rahvusvaheline dokument, millele on alla kirjutanud kõik Euroopa Liidu liikmesriigid. Konventsioon tagab mitmed õigused ja keelab näiteks surmanuhtluse, ebainimliku või alandava karistamise või kohtlemise jne.

1. Tutvu Euroopa inimõiguste konventsiooni mõne artikliga.

- **Õigus elule**

Sul on õigus elule.

- **Õigus haridusele**

Sul on õigus käia koolis.

- **Piinamise keeld**

Keegi ei tohi sind piinata või alandada.

- **Õigus isikuvabadusele ja turvalisusele**

Sul on õigus vabadusele. Kui sind on kinni peetud, on sul õigus teada, miks.

- **Õigus perekonna- ja eraelu austusele**

Sul on õigus, et austataks sinu perekonna- ja eraelu, kodu ning kirjavahetuse saladust.

- **Sõnavabadus**

Sul on õigus omal vastutusel öelda ja kirjutada, mida sa mõtled, teavitada teisi ning edastada informatsiooni.

- **Õigus liikumisvabadusele**

Kui sa viibid riigi territooriumil seaduslikult, on sul õigus seal vabalt liikuda ja elukohta valida.

- **Surmanuhtluse kaotamine**

Sind ei tohi karistada surmanuhtlusega

- **Õigus vabadele valimistele**

Sul on õigus osaleda salajase hääletuse teel oma riigi organite valimisel.

2. Rühmatöö

Kujutlege, et olete avastanud maa, kus keegi pole varem elanud ning kus puuduvad seadused ja reeglid. Te asustate selle maa.

- A. Pange igaüks omaette kirja vähemalt kolm õigust, mis on teie jaoks tähtsad.
- B. Lugege kõik õigused üle ja koostage rühmas kümme õigust, mis on teie arvates kõige tähtsamad.
- C. Tutvustage neid teistele rühmadele.
- D. Mida võiks veel lisada?

Allikas Euroopa Nõukogu Tallinna Info- ja Dokumendikeskus

Ingrid Kralli, Kristi Saarso, Elle Sõrmuse koostatud õppematerjal kuulub Euroopa Liidu toetusel ilmunud õppekomplektide sarja vene õppekeele kooli 4.–9. klassile.

8. klassi eesti keele õppekomplekti kuuluvad:

- õpik
- töövihik
- 2 heliplaati
- õpetajaraamat CD-plaadil

Selle materjali väljaandmist toetab Euroopa Liit.

Euroopa Liidu PHARE
eesti keele õppeprogramm

European Union PHARE
Estonian Language
Training Programme